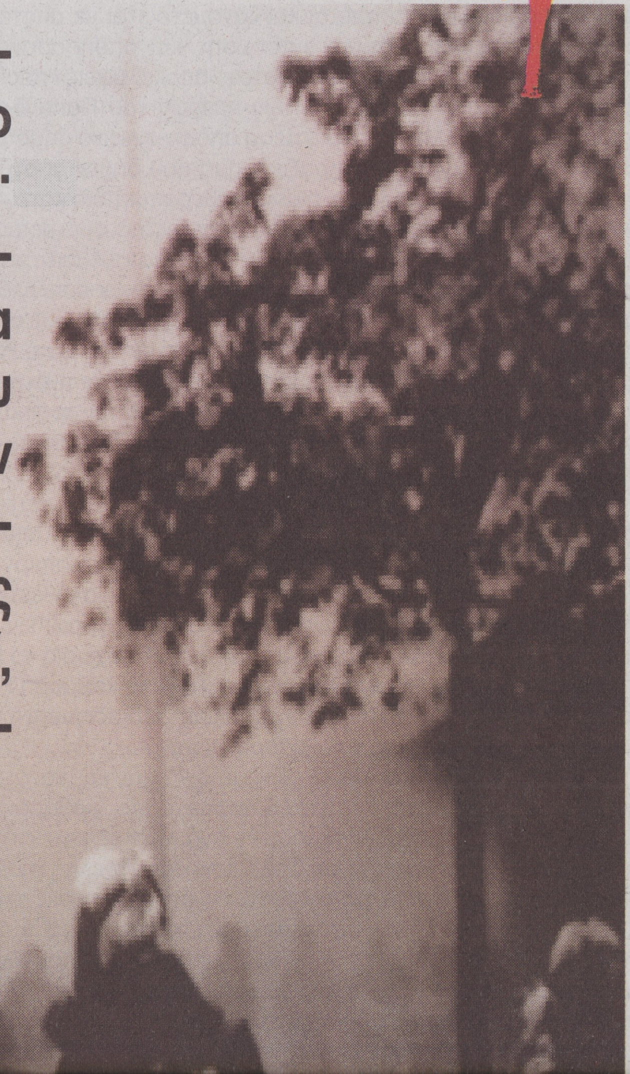
ΚΑΜΙΑ ΑΡΙΣΤΕΡΑ Ή ΔΕΞΙΑ, ΚΑΜΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ – ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΡΧΙΑ!

ΜΗΝΙΑΙΑ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
Αριθμός Φύλλου 120
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2012
1,5 ΕΥΡΩ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Ω! Θεέ της ελευθερίας! Θεέ της ισότητας! Θεέ που 'χες βάλει στην καρδιά μου το αίσθημα της δικαιοσύνης *προτού* το καταλάβει η λογική μου, άκουσε τη φλογερή μου προσευχή· [...] Μίλησα ανάλογα με το ταλέντο και τη δύναμη που μου έδωσες· [...] Ξέρεις αν γυρεύω το συμφέρον μου ή τη δόξα σου. Ω, Θεέ της ελευθερίας! [...] Να δω μες στο σκοτάδι μου τον λαό επιτέλους ενημερωμένο. Ευγενείς δάσκαλοι να τον φωτίσουν. Αφιλόκερδες καρδιές να τον οδηγούν. Συντόμεψε, αν γίνεται, τον χρόνο της δοκιμασίας μας. Πνίξε, μες στην ισότητα, την αλαζονεία και την απληστία. Όλοι μαζί, ψάλλοντας έναν καινούργιο ύμνο, ας υψώσουν όλοι τον βωμό σου, Θεέ της ελευθερίας και της ισότητας!

ΠΙΕΡ-ΖΟΖΕΦ ΠΡΟΥΝΤΟΝ

1,5 ΕΥΡΩ

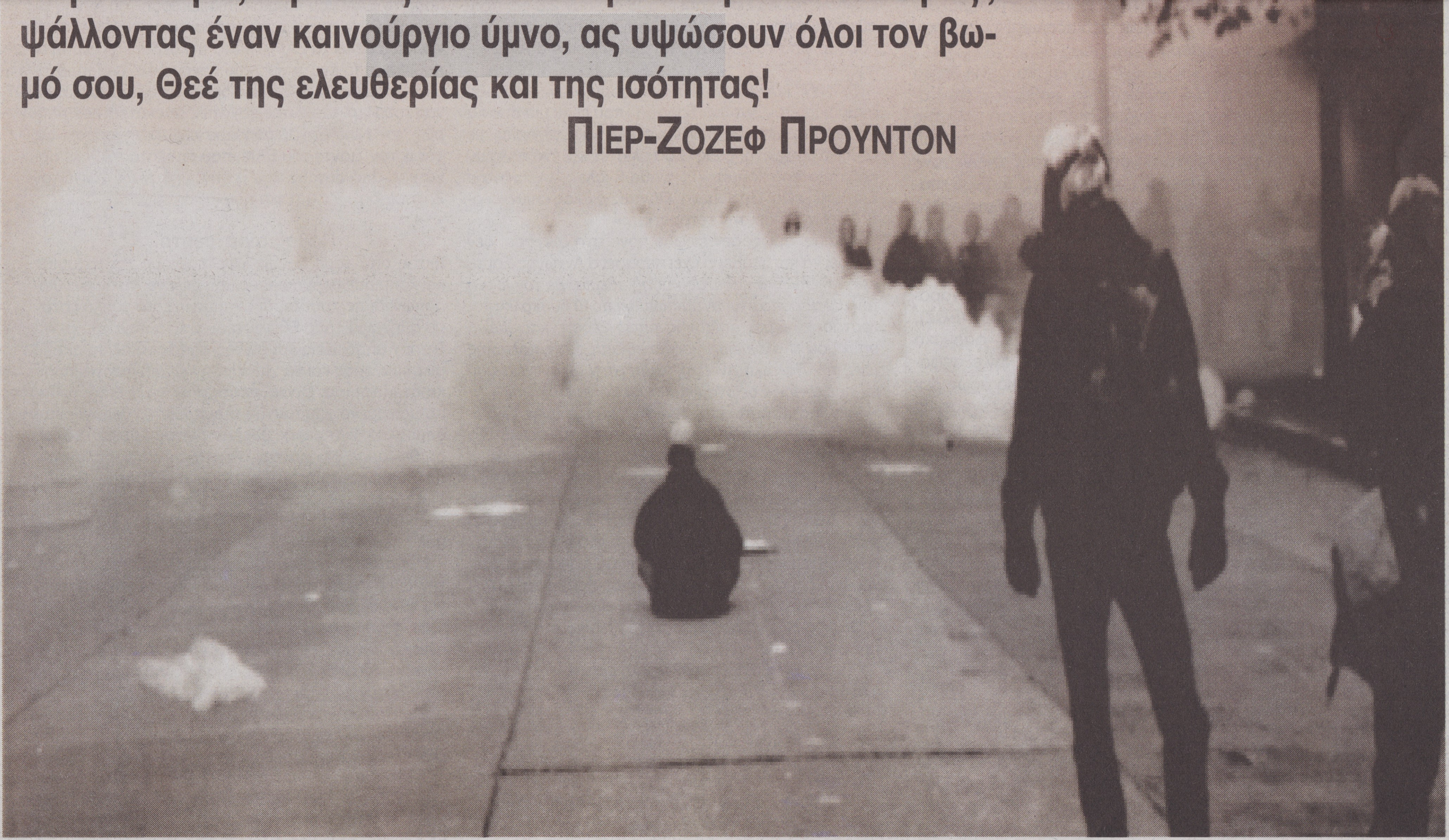
Ω! Θεέ της ελευθερίας! Θεέ της ισότητας! Θεέ που 'χες βάλει στην καρδιά μου το αίσθημα της δικαιοσύνης *προτού* το καταλάβει η λογική μου, άκουσε τη φλογερή μου προσευχή· [...] Μίλησα ανάλογα με το ταλέντο και τη δύναμη που μου έδωσες· [...] Ξέρεις αν γυρεύω το συμφέρον μου ή τη δόξα σου. Ω, Θεέ της ελευθερίας! [...] Να δω μες στο σκοτάδι μου τον λαό επιτέλους ενημερωμένο. Ευγενείς δάσκαλοι να τον φωτίσουν. Αφιλόκερδες καρδιές να τον οδηγούν. Συντόμεψε, αν γίνεται, τον χρόνο της δοκιμασίας μας. Πνίξε, μες στην ισότητα, την αλαζονεία και την απληστία. Όλοι μαζί, ψάλλοντας έναν καινούργιο ύμνο, ας υψώσουν όλοι τον βωμό σου, Θεέ της ελευθερίας και της ισότητας!

Πιερ-Ζοζεφ Προυντον

ψάλλοντας έναν καινούργιο ύμνο, ας υψώσουν όλοι τον βωμό σου, Θεέ της ελευθερίας και της ισότητας!

Πιερ-Ζοζεφ Προυντον

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ...
...ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

από τον Κύκλο Σύνταξης

Σύντροφοι/συντρόφισσες και φίλες/οι,

Η προσεκτική προετοιμασία των συνθηκών ψήφισης των κατά γενική ομολογία σκληρότερων οικονομικών μέτρων που έχουν περάσει ποτέ σε οποιαδήποτε χώρα μεταπολεμικά είναι ενδεικτική της ανησυχίας της εσωτερικής, κυρίως, τρόικας, ώστε «όλα να πάνε καλά». Το μέγεθος των κοινωνικών αντιδράσεων, που θα προκληθούν μετριέται και ξαναμετριέται με αποτέλεσμα να εφευρίσκονται νέα τερτίπια εκτόνωσης και αποπροσανατολισμού της κοινωνικής οργής. Οι πρόσφατες «αποκαλύψεις» περί πραξικοπήματος που αποτράπηκε επί των ημερών του Παπανδρέου είναι χαρακτηριστικές. Με μαεστρία μέσα από το σχετικό δημοσίευμα του Βήματος περιγράφεται το πραξικόπημα που δήθεν αποτράπηκε, ενώ ιδιαίτερα υπογραμμίζεται η αποσταθεροποιητική κατεύθυνση τυχόν εκτεταμένων κοινωνικών συγκρούσεων, που θα μοιάζουν ή θα ξεπερνούν τον Δεκέμβρη του 2008. Το κλίμα αβεβαιότητας πρέπει να οξυνθεί, ο κόσμος συνεχώς εκβιαζόμενος και εμπλεκόμενος σε μια συνθήκη φόβου να απέχει από δυναμικές εκδηλώσεις, οι οποίες προβάλλονται πλέον στην καλύτερη περίπτωση ως μάταιες και στην χειρότερη ως ύποπτες. Και βέβαια όσο άθλια είναι η φτηνή προπαγάνδα περί προσπαθειών διαπραγμάτευσης με την τρόικα, άλλο τόσο άθλια είναι και η πλευρά που πουλάει πατριωτισμό ζητώντας «πραγματική» διαπραγμάτευση.

Θα ήταν σοβαρή παράλειψη αν αμελούσαμε να παρατηρήσουμε την πλήρως συναινετική στάση των Συριζα και ΚΚΕ. Όποιος είχε την τύχη ή την ατυχία να παραστεί, κατά την πρόσφατη απεργιακή κινητοποίηση, στην παρέλαση των πολυπληθών, είναι αλήθεια, διαδηλωτών του ΠΑΜΕ θα διέκρινε με ευκολία μια μάζα ανθρώπων, που περπατούσαν απλά βαριεστημένα και ξεπνοϊσμένα χωρίς το κουράγιο να φωνάξουν έστω κάποια συνθήματα. Την ίδια κούραση κουβαλούσε πάνω κάτω και το πλήθος των υπόλοιπων διαδηλωτών, που ακολούθησαν εξαιρούμενου του «μαύρου» μπλοκ.

Σε αυτό ακριβώς το κλίμα ενσωματώνονται και τα συνεχόμενα «θερμά» επεισόδια της θεατρικής παράστασης «καθαρά χέρια», όπου τα ξεκαθαρίσματα λογαριασμών ανάμεσα σε εκλεκτά μέλη της πολιτικής, επιχειρηματικής και δημοσιογραφικής ελίτ μοιάζουν ιδιαίτερα εμπνευσμένα από τις τηλεοπτικές σαπουνόπερες της γειτονικής Τουρκίας που έχουν κατακλύσει τις μικρές οθόνες. Έχουμε επανειλημμένα υποστηρίξει ότι η επίθεση που σάλπισαν οι εξουσιαστές με πρόσχημα την «κρίση» στοχεύει στην επιβολή σκληρότατων όρων σε έναν πληθυσμό που σημαντικά του τμήματα σπρώχνονται στην ανέχεια. Μπορούμε εύκολα να βγάλουμε ορισμένα συμπεράσματα

Ο πιο σκληρά εργαζόμενος Έλληνας

«Ολόκληρη τη ζωή του περίμενε αυτή τη στιγμή (ενν. την πρωθυπουργία) και πολλοί ευρωπαίοι ηγέτες τον βλέπουν ως την ύστατη ελπίδα της Ελλάδας. Αλλά για τον Αντώνη Σαμαρά η πρωθυπουργία δεν έχει καθόλου πλάκα. *«Νομίζετε ότι κάποιος μπορεί να είναι ευτυχής με το να γίνει πρωθυπουργός αυτής της χώρας;»* αναρωτήθηκε χαμηλόφωνα στους δημοσιογράφους του New York Times. *«Είναι η πιο σκληρή δουλειά του κόσμου. Κερδίζεις μόνο πόνο»*.

Ετσι ξεκινά το άρθρο της αμερικάνικης εφημερίδας προλογίζοντας την συνέντευξη του Σαμαρά, ο οποίος εξηγεί παρακάτω ότι υποφέρει πάρα πολλά στη ζωή του και συνεπώς είναι ο πιο κατάλληλος για να καταλάβει τον πόνο του «μέσου Έλληνα» που αναμένεται να συντριβεί από το νέο «αντιδημοφιλές» πακέτο των «11,6 δις». Τα 11,6 δις είναι φυσικά τρόπος του λέγειν αφού οι NYT αποκαλύπτουν στο ίδιο άρθρο ότι το συνολικό «πακέτο» θα ξεπεράσει τα 15 δις συν 2,6 δις πρόσθετους φόρους και ό,τι άλλο ήθελε προκύψει στην πορεία. Πού το ξέρουν; Να τους το είπε ο Αντωνάκης;

Οι NYT κάνουν εκτενή αναφορά στην «ασταθή συμμαχία» του Αντώνη Σαμαρά «που είναι μια σπάνια περίπτωση για την μοντέρνα ελληνική ιστορία» με τους «άλλοτε ένδοξους» Σοσιαλιστές και ένα άλλο μικρό αριστερό κόμμα. «Το αν θα βγάλει το χειμώνα ο Σαμαράς είναι ζητούμενο. Πάντως ο ίδιος επιμένει ότι θα εξαντλήσει την τετραετία...»

Όποιος, όμως, δεν ένιωσε πόνο στη ζωή του, δεν μπορεί να καταλάβει τι έχει περάσει ο Αντώνης Σαμαράς... «Όπως ο καθένας και η καθεμιά, με τον ένα ή

καλωσόρισε αναπάντεχα τον Τσίπρα ο Μάρτιν Σουλτζ. Μπορεί να το είπε για πλάκα ο Μάρτιν, αλλά στην Κουμουνδούρου δεν αστειεύονται καθόλου με τέτοια ζητήματα. Ο Τσίπρας, για πολλούς είναι ήδη πρωθυπουργός. Από πότε; Από τώρα!

Έχουμε ξαναγράψει στο παρελθόν ότι οι πολιτικές ελίτ, δεξιές ή αριστερές (αδιάφορο)δεν έχουν ανάγκη να λάβουν την όποια νομιμοποίηση από τους «μέσα» αλλά απ' ευθείας από τους «έξω». Δικαιολογημένα λοιπόν τα πανηγύρια. Όμως μην φανταστεί κάποιος ότι ο Σύριζα ενδιαφέρεται μόνο για την εξουσία. Απεναντίας εξακολουθεί να ενδιαφέρεται και για την άθλια κοινωνική πραγματικότητα των δύστυχων Ελλήνων.

Η μία επιτυχία μετά την άλλη. Προ ημερών η γραμματεία του Σύριζα υποδέχτηκε τον πρόεδρο της Ένωσης Ελλήνων Εφοπλιστών κύριο Βενιάμη σε μυστική συνάντηση. Από σεμνότητα και μόνο δεν εκδόθηκε δελτίο τύπου. Για να την «πουν» στο ΚΚΕ; Δεν το καταδέχονται. Την ίδια, όμως, μέρα η γραμματεία εξέδωσε 21 (είκοσι μία) ανακοινώσεις διαμαρτυρίας στα νέα μέτρα.

Και για τους πλέον δύσπιστους, που αμφιβάλλουν ακόμη, το «οικονομικό επιτελείο» του Συριζα απαίτησε να συναντηθεί και συναντήθηκε με τον Προτέκτορα και επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Task Force κύριο Ράιχενμπαχ.

Οι Συριζαίοι ορθά-κοφτά ζήτησαν από τον γκαουλάιτερ Ράιχενμπαχ να συμπεριλάβει στην έκθεσή του *«ειδικό κεφάλαιο που θα αφορά στις κοινωνικές επιπτώσεις της πρωτοφανούς οικονομικής κρίσης που μαστίζει τη χώρα»*.

Είδατε; Δεν έχουν όμως το Θεό τους. «Οι βιομήχανοι στα εργοστάσια τους, οι τραπεζίτες στις τράπεζες τους (δηλαδή ότι θα μπει τάξη)» όπως είπε και ο Αλέξης Τσίπρας στην ομιλία του στη ΔΕΘ αλλά και ο λαός το ΕΑΜ του. Κυριακάτικη έκδοση της Αυγής είχε ως ένθετο την γνωστή μπροσούρα του ΕΑΜ **«Τι είναι και τι θέλει το ΕΑΜ»**. Μετά την δεδομένη θερμή υποδοχή, από ένα τμήμα του λεγόμενου χώρου, αναμένουμε με αγωνία την αντίδραση της Πυργοδέσποινας του Περισσού, που εσχάτως αποκατέστησε πλήρως τον Νίκο Ζαχαριάδη που είχε κατηγορήσει ως χαφιέ τον Σιάντο του ΕΑΜ, που αποκαταστάθηκε αργότερα από αυτούς που κατηγόρησαν ως χαφιέ τον Ζαχαριάδη... ζαλίστηκα ήδη.

Πάθος αγιάτρευτο...

Εκτός από τους άμεσα ωφελημένους της ιστορίας και κάποιους θερμόαιμους που διψάνε για αίμα αλλο-

εφευρίσκονται νέα τερτίπια εκτόνωσης και αποπροσανατολισμού της κοινωνικής οργής. Οι πρόσφατες «αποκαλύψεις» περί πραξικοπήματος που αποτράπηκε επί των ημερών του Παπανδρέου είναι χαρακτηριστικές. Με μαεστρία μέσα από το σχετικό δημοσίευμα του Βήματος περιγράφεται το πραξικόπημα που δήθεν αποτράπηκε, ενώ ιδιαίτερα υπογραμμίζεται η αποσταθεροποιητική κατεύθυνση τυχόν εκτεταμένων κοινωνικών συγκρούσεων, που θα μοιάζουν ή θα ξεπερνούν τον Δεκέμβρη του 2008. Το κλίμα αβεβαιότητας πρέπει να οξυνθεί, ο κόσμος συνεχώς εκβιαζόμενος και εμπλεκόμενος σε μια συνθήκη φόβου να απέχει από δυναμικές εκδηλώσεις, οι οποίες προβάλλονται πλέον στην καλύτερη περίπτωση ως μάταιες και στην χειρότερη ως ύποπτες. Και βέβαια όσο άθλια είναι η φτηνή προπαγάνδα περί προσπαθειών διαπραγμάτευσης με την τρόικα, άλλο τόσο άθλια είναι και η πλευρά που πουλάει πατριωτισμό ζητώντας «πραγματική» διαπραγμάτευση.

Θα ήταν σοβαρή παράλειψη αν αμελούσαμε να παρατηρήσουμε την πλήρως συναινετική στάση των Συριζα και ΚΚΕ. Όποιος είχε την τύχη ή την ατυχία να παραστεί, κατά την πρόσφατη απεργιακή κινητοποίηση, στην παρέλαση των πολυπληθών, είναι αλήθεια, διαδηλωτών του ΠΑΜΕ θα διέκρινε με ευκολία μια μάζα ανθρώπων, που περπατούσαν απλά βαριεστημένα και ξεπνοϊσμένα χωρίς το κουράγιο να φωνάξουν έστω κάποια συνθήματα. Την ίδια κούραση κουβαλούσε πάνω κάτω και το πλήθος των υπόλοιπων διαδηλωτών, που ακολούθησαν εξαιρούμενου του «μαύρου» μπλοκ.

Σε αυτό ακριβώς το κλίμα ενσωματώνονται και τα συνεχόμενα «θερμά» επεισόδια της θεατρικής παράστασης «καθαρά χέρια», όπου τα ξεκαθαρίσματα λογαριασμών ανάμεσα σε εκλεκτά μέλη της πολιτικής, επιχειρηματικής και δημοσιογραφικής ελίτ μοιάζουν ιδιαίτερα εμπνευσμένα από τις τηλεοπτικές σαπουνόπερες της γειτονικής Τουρκίας που έχουν κατακλύσει τις μικρές οθόνες. Έχουμε επανειλημμένα υποστηρίξει ότι η επίθεση που σάλπισαν οι εξουσιαστές με πρόσχημα την «κρίση» στοχεύει στην επιβολή σκληρότατων όρων σε έναν πληθυσμό που σημαντικά του τμήματα σπρώχνονται στην ανέχεια. Μπορούμε εύκολα να βγάλουμε ορισμένα συμπεράσματα σχετικά με τις νέες συνθήκες επιβολής αν αναλογιστούμε τα χαρακτηριστικά των διαφημιζόμενων ειδικών οικονομικών ζωνών (ΕΟΖ), που εντάσσονται στους κυριαρχικούς σχεδιασμούς ως φάρμακο στην «κρίση» ή ως μια από τις ενδεχόμενες λύσεις για την εξασφάλιση της περιβόητης ανταγωνιστικότητας. Το οικονομικό όμως δεν είναι το κυρίαρχο. Δεν είμαστε φυσικά υπερασπιστές της λεγόμενης κοινωνικής συνοχής που πλήττεται, όπως με δακρύβρεχτο τρόπο περιγράφουν οι ουκ ολίγοι δημοσιολογούντες περί την «κρίση». Όμως οι χιλιάδες αυτοκτονίες, ο εγκλωβισμός τόσων και τόσων ανθρώπων στην μέγγενη των αναγκών της επιβίωσης που τους έχουν τεθεί, ο αντίκτυπος στις ευρύτερες κοινωνικές σχέσεις τους δεν είναι διόλου αμελητέες καταστάσεις.

Παρ' όλα αυτά, η υπομονή που επιδεικνύει το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού εκπλήσσει ακόμα και τους πλέον ανησυχούντες εξουσιαστές. Ίσως για αυτόν τον λόγο ο θεοσεβούμενος Σαμαράς, ελάλησε ότι «με την βοήθεια του θεού θα βγούμε από την κρίση». Δεν πίστευε φυσικά ότι μ' αυτόν τον τρόπο θα αφήσει άλαλα τα χείλη των ασεβών, αλλά ότι μάλλον από θαύμα βρίσκεται ακόμη στην θέση τού!!!

Κατά τα άλλα, ο νόμος και η τάξη στους δρόμους επιβάλλεται α-

«Ολόκληρη τη ζωή του περίμενε αυτή τη στιγμή (ενν. την πρωθυπουργία) και πολλοί ευρωπαίοι ηγέτες τον βλέπουν ως την ύστατη ελπίδα της Ελλάδας. Αλλά για τον Αντώνη Σαμαρά η πρωθυπουργία δεν έχει καθόλου πλάκα. *«Νομίζετε ότι κάποιος μπορεί να είναι ευτυχής με το να γίνει πρωθυπουργός αυτής της χώρας;»* αναρωτήθηκε χαμηλόφωνα στους δημοσιογράφους του New York Times. *«Είναι η πιο σκληρή δουλειά του κόσμου. Κερδίζεις μόνο πόνο»*.

Έτσι ξεκινά το άρθρο της αμερικάνικης εφημερίδας προλογίζοντας την συνέντευξη του Σαμαρά, ο οποίος εξηγεί παρακάτω ότι υποφέρει πάρα πολλά στη ζωή του και συνεπώς είναι ο πιο κατάλληλος για να καταλάβει τον πόνο του «μέσου Έλληνα» που αναμένεται να συντριβεί από το νέο «αντιδημοφιλές» πακέτο των «11,6 δις». Τα 11,6 δις είναι φυσικά τρόπος του λέγειν αφού οι ΝΥΤ αποκαλύπτουν στο ίδιο άρθρο ότι το συνολικό «πακέτο» θα ξεπεράσει τα 15 δις συν 2,6 δις πρόσθετους φόρους και ό,τι άλλο ήθελε προκύψει στην πορεία. Πού το ξέρουν; Να τους το είπε ο Αντωνάκης;

Οι ΝΥΤ κάνουν εκτενή αναφορά στην «ασταθή συμμαχία» του Αντώνη Σαμαρά «που είναι μια σπάνια περίπτωση για την μοντέρνα ελληνική ιστορία» με τους «άλλοτε ένδοξους» Σοσιαλιστές και ένα άλλο μικρό αριστερό κόμμα. «Το αν θα βγάλει το χειμώνα ο Σαμαράς είναι ζητούμενο. Πάντως ο ίδιος επιμένει ότι θα εξαντλήσει την τετραετία...»

Όποιος, όμως, δεν ένιωσε πόνο στη ζωή του, δεν μπορεί να καταλάβει τι έχει περάσει ο Αντώνης Σαμαράς... *«Όπως ο καθένας και η καθεμία, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο έχω αντιμετωπίσει πολύ δύσκολες καταστάσεις. Είμαι πολιτικός όπως ξέρετε και έμεινα σπίτι μου 11 ολόκληρα χρόνια εξ αιτίας της πολιτικής (ενν. την Πολιτική Άνοιξη). Χάρη στην οικογένεια μου που με στήριξε οικονομικά μπόρεσα να επιβιώσω»*.

Μια από τις ευτυχέστερες στιγμές της ζωής του, όπως εξομολογήθηκε στους ΝΥΤ ήταν την τελευταία Πέμπτη του Σεπτέμβρη όταν... συμφώνησαν οι τρεις πολιτικοί αρχηγοί το περίφημο «πακέτο» των μέτρων. Ω, ουρανοί! Τέτοια χαρά την αξίζει και με το παραπάνω ο αγαπημένος της στήλης μας! Όμως την άδολη χαρά του Αντωνάκη Σαμαρά για τα νέα μέτρα σκιάζει η λεγόμενη «τρόικα» που έρχεται σύντομα στην Αθήνα. Θα δεχτούν τις γενναιόδωρες προσφορές των τριών Αρχηγών ή θα προβάλλουν νέες απαιτήσεις;

Όποιος αντέχει ας διαβάσει το μήνυμα του Σαμαρά προς τους Έλληνες:

«Έχετε πίστη. Θα έρθουν καλύτερες μέρες. Υπάρχει ελπίδα και μόνο αυτό έχω να προσφέρω».

Το είπε και ο Μάρτιν Σουλτζ!

ματεία του Σύριζα υποδέχτηκε τον πρόεδρο της Ένωσης Ελλήνων Εφοπλιστών κύριο Βενιάμη σε μυστική συνάντηση. Από σεμνότητα και μόνο δεν εκδόθηκε δελτίο τύπου. Για να την «πουν» στο ΚΚΕ; Δεν το καταδέχονται. Την ίδια, όμως, μέρα η γραμματεία εξέδωσε 21 (είκοσι μία) ανακοινώσεις διαμαρτυρίας στα νέα μέτρα.

Και για τους πλέον δύσπιστους, που αμφιβάλλουν ακόμη, το «οικονομικό επιτελείο» του Συριζα απαιτησε να συναντηθεί και συναντήθηκε με τον Προτέκτορα και επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Task Force κύριο Ράιχενμπαχ.

Οι Συριζαίοι ορθά-κοφτά ζήτησαν από τον γκαουλάιτερ Ράιχενμπαχ να συμπεριλάβει στην έκθεσή του *«ειδικό κεφάλαιο που θα αφορά στις κοινωνικές επιπτώσεις της πρωτοφανούς οικονομικής κρίσης που μαστίζει τη χώρα»*.

Είδατε; Δεν έχουν όμως το Θεό τους. «Οι βιομήχανοι στα εργοστάσια τους, οι τραπεζίτες στις τράπεζες τους (δηλαδή ότι θα μπει τάξη)» όπως είπε και ο Αλέξης Τσίπρας στην ομιλία του στη ΔΕΘ αλλά και ο λαός το ΕΑΜ του. Κυριακάτικη έκδοση της Αυγής είχε ως ένθετο την γνωστή μπροσούρα του ΕΑΜ «**Τι είναι και τι θέλει το ΕΑΜ**». Μετά την δεδομένη θερμή υποδοχή, από ένα τμήμα του πολιτικού χώρου, αναμένουμε με αγωνία την αντίδραση της Πυργοδέσποινας του Περισσού, που εσχάτως αποκατέστησε πλήρως τον Νίκο Ζαχαριάδη που είχε κατηγορήσει ως χαφιέ τον Σιάντο του ΕΑΜ, που αποκαταστάθηκε αργότερα από αυτούς που κατηγόρησαν ως χαφιέ τον Ζαχαριάδη... ζαλίστηκα ήδη.

Πάθος αγιάτρευτο...

Εκτός από τους άμεσα ωφελημένους της ιστορίας και κάποιους θερμόαιμους που διψάνε για αίμα αλλοδαπών, οι περισσότεροι αντιμετωπίζουν τουλάχιστον με αμηχανία τους Εθνικιστές –για τα πανηγύρια– να ζητούν αποδείξεις και άδειες από τους αλλοδαπούς μικροπωλητές και να χαλούν την ωραία πανηγυριώτικη ατμόσφαιρα. Όμως, πέστε μου, σε τι διαφέρει από μαινόμενο χρυσαυγίτη ο ευπρεπής κύριος Παπαδημούλης, διαπρεπής βουλευτής του Σύριζα, ο οποίος θεώρησε ότι για την αποτυχία της φορολογικής πολιτικής φταίει η ... Τζούλια Αλεξανδράτου; Επειδή δεν πήρε μερικούς νταβραντισμένους Συριζαίους, να της χαλάσει επί τόπου την «βραδιά»; (αν και θα είχε πολύ πλάκα...)

Ορίστε τί δήλωσε ο οξύθυμος Παπαδημούλης με την άνεση που του δίνει η κοινοβουλευτική ασυλία για την «περιπεσούσα γυνή»:

«η «εθνική» πορνοστάρ, που την έκαναν φίρμα τα ιδιωτικά κανάλια, περιοδεύει σε όλη την Ελλάδα και κάνει «αρπακτές» της μιας βραδιάς και μετά πηγαίνει στην αστυνομία και υπογράφει μία δήλωση ότι πήγε αφιλοκερδώς, προσκεκλημένη του επιχειρηματία του μαγαζιού, του σκυλάδικου, του νυχτομάγαζου, όπου

να φωνάξουν έστω κάποια συνθήματα. Την ίδια κούραση κουβαλούσε πάνω κάτω και το πλήθος των υπόλοιπων διαδηλωτών, που ακολούθησαν εξαιρούμενου του «μαύρου» μπλοκ.

Σε αυτό ακριβώς το κλίμα ενσωματώνονται και τα συνεχόμενα «θερμά» επεισόδια της θεατρικής παράστασης «καθαρά χέρια», όπου τα ξεκαθαρίσματα λογαριασμών ανάμεσα σε εκλεκτά μέλη της πολιτικής, επιχειρηματικής και δημοσιογραφικής ελίτ μοιάζουν ιδιαίτερα εμπνευσμένα από τις τηλεοπτικές σαπουνόπερες της γειτονικής Τουρκίας που έχουν κατακλύσει τις μικρές οθόνες. Έχουμε επανειλημμένα υποστηρίξει ότι η επίθεση που σάλπισαν οι εξουσιαστές με πρόσχημα την «κρίση» στοχεύει στην επιβολή σκληρότατων όρων σε έναν πληθυσμό που σημαντικά του τμήματα σπρώχνονται στην ανέχεια. Μπορούμε εύκολα να βγάλουμε ορισμένα συμπεράσματα σχετικά με τις νέες συνθήκες επιβολής αν αναλογιστούμε τα χαρακτηριστικά των διαφημιζόμενων ειδικών οικονομικών ζωνών (ΕΟΖ), που εντάσσονται στους κυριαρχικούς σχεδιασμούς ως φάρμακο στην «κρίση» ή ως μια από τις ενδεχόμενες λύσεις για την εξασφάλιση της περιβόητης ανταγωνιστικότητας. Το οικονομικό όμως δεν είναι το κυρίαρχο. Δεν είμαστε φυσικά υπερασπιστές της λεγόμενης κοινωνικής συνοχής που πλήττεται, όπως με δακρύβρεχτο τρόπο περιγράφουν οι ουκ ολίγοι δημοσιολογούντες περί την «κρίση». Όμως οι χιλιάδες αυτοκτονίες, ο εγκλωβισμός τόσων και τόσων ανθρώπων στην μέγγενη των αναγκών της επιβίωσης που τους έχουν τεθεί, ο αντίκτυπος στις ευρύτερες κοινωνικές σχέσεις τους δεν είναι διόλου αμελητέες καταστάσεις.

Παρ' όλα αυτά, η υπομονή που επιδεικνύει το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού εκπλήσσει ακόμα και τους πλέον ανησυχούντες εξουσιαστές. Ίσως για αυτόν τον λόγο ο θεοσεβούμενος Σαμαράς, ελάλησε ότι «με την βοήθεια του θεού θα βγούμε από την κρίση». Δεν πίστευε φυσικά ότι μ' αυτόν τον τρόπο θα αφήσει άλαλα τα χείλη των ασεβών, αλλά ότι μάλλον από θαύμα βρίσκεται ακόμη στην θέση του!!!

Κατά τα άλλα, ο νόμος και η τάξη στους δρόμους επιβάλλεται από ορδές κάθε είδους μονάδων καταστολής, η κάλυψη του προσώπου των διαδηλωτών προτείνεται να γίνει ιδιώνυμο αδίκημα, οι διαδηλώσεις να περιοριστούν, ενώ ασκήσεις λογοκρισίας δίνουν και παίρνουν με αφορμή ζητήματα που δήθεν αφορούν το δικαίωμα της ελευθερίας στην σάτιρα. Στην γνωστή περίπτωση, όμως, που απασχόλει την επικαιρότητα δυστυχώς εκτός των άλλων αποδείχθηκε ότι όπως η λογοκρισία κινείται στην διαγραφή των ανεπιθύμητων απόψεων ή σχολίων, άλλο τόσο και η επιφανειακή προσέγγιση ζητημάτων που αφορούν την πίστη των ανθρώπων μπορεί να ενδυναμώσει τις εξουσιαστικές λογικές που δήθεν αντιμάχονται και μάλιστα σε πονηρούς καιρούς. Δεν έχουμε καμία αμφιβολία ότι θα υπάρχει σίγουρα συνέχεια σε μια εποχή όπου όλα μοιάζουν να συζητιούνται από την «αρχή», μια «αρχή» όμως που δεν διακρίνεται από την «μέση» ή από το «τέλος»...

Οκτώβριος 2012

κό «πακέτο» θα ξεπεράσει τα 15 δις συν 2,6 δις πρόσθετους φόρους και ό,τι άλλο ήθελε προκύψει στην πορεία. Πού το ξέρουν; Να τους το είπε ο Αντωνάκης;

Οι ΝΥΤ κάνουν εκτενή αναφορά στην «ασταθή συμμαχία» του Αντώνη Σαμαρά «που είναι μια σπάνια περίπτωση για την μοντέρνα ελληνική ιστορία» με τους «άλλοτε ένδοξους» Σοσιαλιστές και ένα άλλο μικρό αριστερό κόμμα. «Το αν θα βγάλει το χειμώνα ο Σαμαράς είναι ζητούμενο. Πάντως ο ίδιος επιμένει ότι θα εξαντλήσει την τετραετία...»

Όποιος, όμως, δεν ένιωσε πόνο στη ζωή του, δεν μπορεί να καταλάβει τι έχει περάσει ο Αντώνης Σαμαράς... *«Όπως ο καθένας και η καθεμία, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο έχω αντιμετωπίσει πολύ δύσκολες καταστάσεις. Είμαι πολιτικός όπως ξέρετε και έμεινα σπίτι μου 11 ολόκληρα χρόνια εξ αιτίας της πολιτικής (ενν. την Πολιτική Άνοιξη). Χάρη στην οικογένεια μου που με στήριξε οικονομικά μπόρεσα να επιβιώσω».*

Μια από τις ευτυχέστερες στιγμές της ζωής του, όπως εξομολογήθηκε στους ΝΥΤ ήταν την τελευταία Πέμπτη του Σεπτέμβρη όταν... συμφώνησαν οι τρεις πολιτικοί αρχηγοί το περίφημο «πακέτο» των μέτρων. Ω, ουρανοί! Τέτοια χαρά την αξίζει και με το παραπάνω ο αγαπημένος της στήλης μας! Όμως την άδολη χαρά του Αντωνάκη Σαμαρά για τα νέα μέτρα σκιάζει η λεγόμενη «τρόικα» που έρχεται σύντομα στην Αθήνα. Θα δεχτούν τις γενναιόδωρες προσφορές των τριών Αρχηγών ή θα προβάλλουν νέες απαιτήσεις;

Όποιος αντέχει ας διαβάσει το μήνυμα του Σαμαρά προς τους Έλληνες:

«Έχετε πίστη. Θα έρθουν καλύτερες μέρες. Υπάρχει ελπίδα και μόνο αυτό έχω να προσφέρω».

Το είπε και ο Μάρτιν Σουλτζ!

Ένα ύποπτο βαθύ καστανό μαλλί με μερικές ξανθωπές ανταύγειες, το προσεκτικά βγαλμένο μεσόφρυδο, αλλά κυρίως η «γλώσσα του σώματος», το παιχνιδιάρικο πεταλούδισμα των βλεφάρων και το αδιάκοπο σκερτσόζικο λίκνισμα ήρθαν σαν φρέσκο πρωινό αεράκι στα Ευρωπαϊκά Παλάτια που βρωμάνε μούχλα και γεροντίλα, να διαλύσουν δυσπιστίες και εχθρότητες. Ο «ένοχος», ποιος άλλος, ο Αλέξης Τσίπρας, καλεσμένος του εξοχότατου Μάρτιν Σουλτζ, πρόεδρου του Ευρωκοινοβουλίου και ουσιαστικά του πρώτου επίσημου ευρωπαίου αξιωματούχου που δέχτηκε να συναντήσει τον επίσης εξοχότατο αρχηγό της αξιωματικής αντιπολίτευσης!

«Όπως βλέπετε σας δέχομαι σαν πρωθυπουργό», λαός το ΕΑΜ του. Κυριακάτικη έκδοση της Αυγής είχε ως ένθετο την γνωστή μπροσούρα του ΕΑΜ «**Τι είναι και τι θέλει το ΕΑΜ**». Μετά την δεδομένη θερμή υποδοχή, από ένα τμήμα του λεγόμενου χώρου, αναμένουμε με αγωνία την αντίδραση της Πυργοδέσποινας του Περισσού, που εσχάτως αποκατέστησε πλήρως τον Νίκο Ζαχαριάδη που είχε κατηγορήσει ως χαφιέ τον Σιάντο του ΕΑΜ, που αποκαταστάθηκε αργότερα από αυτούς που κατηγόρησαν ως χαφιέ τον Ζαχαριάδη... ζαλίστηκα ήδη.

Πάθος αγιάτρευτο...

Εκτός από τους άμεσα ωφελημένους της ιστορίας και κάποιους θερμόαιμους που διψάνε για αίμα αλλοδαπών, οι περισσότεροι αντιμετωπίζουν τουλάχιστον με αμηχανία τους Εθνικιστές –για τα πανηγύρια– να ζητούν αποδείξεις και άδειες από τους αλλοδαπούς μικροπωλητές και να χαλούν την ωραία πανηγυριώτικη ατμόσφαιρα. Όμως, πέστε μου, σε τι διαφέρει από μαινόμενο χρυσαυγίτη ο ευπρεπής κύριος Παπαδημούλης, διαπρεπής βουλευτής του Σύριζα, ο οποίος θεώρησε ότι για την αποτυχία της φορολογικής πολιτικής φταίει η ... Τζούλια Αλεξανδράτου; Επειδή δεν πήρε μερικούς νταβραντισμένους Συριζαίους, να της χαλάσει επί τόπου την «βραδιά»; (αν και θα είχε πολύ πλάκα...)

Ορίστε τί δήλωσε ο οξύθυμος Παπαδημούλης με την άνεση που του δίνει η κοινοβουλευτική ασυλία για την «περιπεσούσα γυνή»:

«η «εθνική» πορνοστάρ, που την έκαναν φίρμα τα ιδιωτικά κανάλια, περιοδεύει σε όλη την Ελλάδα και κάνει «αρπακτές» της μιας βραδιάς και μετά πηγαίνει στην αστυνομία και υπογράφει μία δήλωση ότι πήγε αφιλοκερδώς, προσκεκλημένη του επιχειρηματία του μαγαζιού, του σκυλάδικου, του νυκτομάγαζου, όπου έκανε το δικό της σόου! Τι κάνει το κράτος απέναντι σε αυτή την καραμπινάτη προκλητική φοροδιαφυγή;»

Η Τζούλια Αλεξανδράτου ήταν πολύ φυσικό να θιχτεί και κατέθεσε μήνυση κατά του Παπαδημούλη που όμως διαβιβάστηκε στο Κοινοβούλιο μετά από δύο ολόκληρα χρόνια (!!!) το οποίο έπρεπε να αποφανθεί αν θα άρει την βουλευτική ασυλία του Παπαδημούλη προκειμένου να δικαστεί ως κοινός θνητός απέναντι στην «ιέρεια του έρωτα».

Μην νομίσετε σε καμία περίπτωση ότι ο Παπαδημούλης είναι κάποιος δειλός που θα σπεύσει να κρυφτεί πίσω από την ιδιότητα του βουλευτή. Ζήτησε με μανία την άρση της ασυλίας του και μάλιστα άφησε αιχμές για την καθυστέρηση της υπόθεσης με την Τζούλια, την οποία συνέκρινε με την καθυστέρηση

Το φως, η πλάνη και η έφοδος στο κενό

«Το Θεριό σκοτώστε το! Κόψτε το λαιμό του! Χύστε του το αίμα!» Η φυλή είχε στήσει το χορό. Κάπου, από την άλλη πλευρά του πέτρινου τείχους, θα υπήρχε έ-νας σκοτεινός κύκλος, μια φωτιά, κρέας και η παρηγοριά της ασφάλειας [...]

Ο Ράλφ έβαλε το κεφάλι του στα χέρια του και δέχθηκε το καινούργιο αυτό γεγονός σαν πληγή. Ο Σαμ και ο Έρικ ήταν τώρα μέλη της φυλής. Φύλαγαν το Κάστρο των βράχων για να μην πλησιάσει εκείνος. Δεν υπήρχε περίπτωση να τους ελευθερώσει και να κάνει μια φυλή εκτός νόμου στην άλλη άκρη του νησιού.

Ο Σαμ και ο Έρικ ήταν άγριοι όπως κι οι υπόλοιποι».

(Γουιλιαμ Γκολντιλγκ, *Ο Άρχοντας των Μυγών*)

«Έχω ασφαλώς δυνατότητες· αλλά κάτω από ποια πέτρα βρίσκονται;»

Φρανς Κάφκα

Όπως εύστοχα έχει παρατηρηθεί, τα μικρότερα έντομα προσελκύονται από την λάμψη του φωτός και καίγονται οδηγούμενα στην φλόγα, ενώ η μύγα έρχεται να καθίσει μ' εμπιστοσύνη επάνω στο κεφάλι μιας σαύρας, παρ' ότι προηγουμένως καταβρόχθισε εμπρός της μια όμοιά της. Παρ' όλα αυτά δεν διανοείται κάποιος να εξηγήσει αυτές τις περιπτώσεις με άλλο τρόπο παρά σχεδόν ταυτίζοντας την ενέργεια του αιτίου με τον απλό ερεθισμό. Με άλλα λόγια δεν σκέπτεται κάποιος τουλάχιστον στα σοβαρά ότι το αποτέλεσμα αυτό επήλθε λόγου χάρη εξ αιτίας της υποτιθέμενης «ελευθερίας της αδιαφορίας», που επέδειξαν τα έντομα. Όταν όμως παρατηρούμε απλά, ή μελετούμε τις ανθρώπινες ενέργειες, τα πράγματα είναι πολύ διαφορετικά και σαφώς πολυσύνθετα. Σ' ένα περίφημο απόσπασμα από τον **Βαλλενστάιν** (Πρ. ΙΙ, σκηνή ΙΙΙ), ο **Σίλλερ** αποφαίνεται χαράξουν. Αν γνωρίσω τις βαθύτερες πτυχές του ανθρώπου γνωρίζω επίσης τη θέληση και τις πράξεις του». Και όμως, τόσοι και τόσοι άνθρωποι καταβροχθίζονται κυριολεκτικά από αμέτρητους καταναγκασμούς, από κανόνες που τους επιβάλλονται από την στιγμή που γεννιούνται μέχρι την στιγμή που φεύγουν προσπαθώντας να κραυγάσουν για όσα δεν πρόλαβαν να ζήσουν, για όσα δεν πρόλαβαν να κατανοήσουν, για όσα δεν πρόλαβαν να επιθυμήσουν, για όσα δεν πρόλαβαν να γκρεμίσουν... Πώς να διακρίνουμε, λοιπόν, έχουν αναρωτηθεί τόσοι και τόσοι άνθρωποι, τις ακούσιες πράξεις από εκείνες που τις διακρίνει η ελευθερία της βούλησης; Δεν υπάρχει ελευθερία της βούλησης επιμένουν πολλοί άλλοι, αφού, όπως ισχυρίζονται, αν υπήρχε, η ανθρώπινη ύπαρξη αποτελεί απλά ένα θαύμα! Ο **Schopenhauer** στην ***Κριτική της Ελευθερίας της βουλήσεως*** ισχυρίζεται ότι «ο χαρακτήρας του ανθρώπου είναι αναλλοίωτος, η επίδραση των αιτίων μοιραία, αλλά οφείλουν να περάσουν από τη νόηση που είναι το αναγκαίο medium των αιτίων. Ώστε ο χαρακτήρας, επιδέχεται τους πιο διαφορετικούς και ατελείωτους βαθμούς βελτίωσης. Αυτός είναι ο σκοπός προς τον οποίο τείνει κάθε ανατροφή. Η πνευματική καλλιέργεια, πλουτισμένη από γνώσεις και απόψεις κάθε είδους, παίρνει την σπουδαιότητά της από το γεγονός πως αίτια ανώτερης τάξης, στα οποία χωρίς την καλλιέργεια αυτή δεν θα έφθανε ο άνθρωπος, μπορούν να ανοίξουν ένα δρόμο ως τη θέληση». Ο **Γκαίτε** στο Ορφικό Ποίημα ***Ο Θεός και ο Κόσμος*** περιγράφει με τον εξής τρόπο τις «δεσμεύσεις» που αναπτύσσονται στο «ρέμα της ζωής»:

«Καθώς στην μέρα που είδες το φως του κόσμου
ο ήλιος ανέβαινε για να χαιρετήσει τους πλανήτες.
Αμέσως μεγάλωσες ατελείωτα
Σύμφωνα με το νόμο που άρχισες

Πρόκειται βέβαια για κρίσεις που δίχως άλλο αφορούν την φυσική και πνευματική ελευθερία, την ανθρώπινη οντότητα, απαντήσεις, θέσεις, αντιλήψεις για τις ρίζες ή τις αρχές της ανθρώπινης πρωτοβουλίας, τις αιτίες του εξευτελισμού ή ακόμα και της αποδοχής του στις ανθρώπινες κοινωνίες, σκέψεις για την ατομική και την συλλογική ευθύνη, σκέψεις για τους καταναγκασμούς και για τα εμπόδια που ορθώνονται, όταν προσπαθούμε να ενεργούμε στην τάδε ή στην δείνα περίσταση, για τις αδυναμίες ή τις δυνατότητες απόδρασης από τα αδιέξοδα μονοπάτια ή τον λαβύρινθο που χαράσσουν οι βεβαιότητες της χριστιανικής θεολογίας περί του απόλυτου προο-

τις συνέπειες των πράξεων κατά περίπτωση; Ο **Καντ** αναφέρει σχετικά στην ***Κριτική της Πρακτικής Λογικής***: «Φαίνεται αναγκαίο μόλις παραδεχθούμε τον Θεό σαν παγκόσμια πρωταρχική αιτία, να παραδεχθούμε πως αποτελεί την αιτία της ύπαρξης της ίδιας ουσίας. Από τότε οι πράξεις του ανθρώπου έχουν την καθορίζουσα αιτία τους σε κάτι που βρίσκεται έξω από την δύναμή του, δηλαδή στην αιτιότητα ενός υπέρτατου όντος χωρισμένου απ' αυτόν, από τον οποίο εξαρτάται απόλυτα η ύπαρξη και κάθε ενέργειά του. Ο άνθρωπος θα ήταν σαν μια μαριονέττα ή σαν ένα αυτόματο Βωκανσόν, φτιαγμένο και κουρδισμένο από έναν υπέρτατο εργάτη, που η συνείδηση

τώρα μέλη της φυλής. Φύλαγαν το Κάστρο των βράχων για να μην πλησιάσει εκείνος. Δεν υπήρχε περίπτωση να τους ελευθερώσει και να κάνει μια φυλή εκτός νόμου στην άλλη άκρη του νησιού. Ο Σαμ και ο Έρικ ήταν άγριοι όπως κι οι υπόλοιποι».
(Γουιλιαμ Γκολντιγκ,
Ο Άρχοντας των Μυγών)

*«Έχω ασφαλώς δυνατότητες·
αλλά κάτω από ποια πέτρα βρίσκονται;»*
Φρανς Κάφκα

Όπως εύστοχα έχει παρατηρηθεί, τα μικρότερα έντομα προσελκύονται από την λάμψη του φωτός και καίγονται οδηγούμενα στην φλόγα, ενώ η μύγα έρχεται να καθίσει μ' εμπιστοσύνη επάνω στο κεφάλι μιας σαύρας, παρ' ότι προηγουμένως καταβρόχθισε εμπρός της μια όμοιά της. Παρ' όλα αυτά δεν διανοείται κάποιος να εξηγήσει αυτές τις περιπτώσεις με άλλο τρόπο παρά σχεδόν ταυτίζοντας την ενέργεια του αιτίου με τον απλό ερεθισμό. Με άλλα λόγια δεν σκέπτεται κάποιος τουλάχιστον στα σοβαρά ότι το αποτέλεσμα αυτό επήλθε λόγου χάρη εξ αιτίας της υποτιθέμενης «ελευθερίας της αδιαφορίας», που επέδειξαν τα έντομα. Όταν όμως παρατηρούμε απλά, ή μελετούμε τις ανθρώπινες ενέργειες, τα πράγματα είναι πολύ διαφορετικά και σαφώς πολυσύνθετα. Σ' ένα περίφημο απόσπασμα από τον **Βαλλενστάιν** (Πρ. ΙΙ, σκηνή ΙΙΙ), ο **Σίλλερ** αποφαίνεται χαρακτηριστικά: «*Οι πράξεις και οι σκέψεις των ανθρώπων γνωρίζετέ το δεν είναι όμοιες με τα κύματα της θάλασσας που τα κινεί μια τυφλή κίνηση*. Ο εσώτερος άνθρωπος, είναι συμπτυγμένη εικόνα του εξωτερικού κόσμου. Είναι η βαθειά πηγή από την οποία αναβράζει αιώνια. Και τα παιγνίδια της τύχης δε μπορούν να τ' αλ-

πρόλαβαν να ζήσουν, για όσα δεν πρόλαβαν να κατανοήσουν, για όσα δεν πρόλαβαν να επιθυμήσουν, για όσα δεν πρόλαβαν να γκρεμίσουν... Πώς να διακρίνουμε, λοιπόν, έχουν αναρωτηθεί τόσοι και τόσοι άνθρωποι, τις ακούσιες πράξεις από εκείνες που τις διακρίνει η ελευθερία της βούλησης; Δεν υπάρχει ελευθερία της βούλησης επιμένουν πολλοί άλλοι, αφού, όπως ισχυρίζονται, αν υπήρχε, η ανθρώπινη ύπαρξη αποτελεί απλά ένα θαύμα! Ο **Schopenhauer** στην ***Κριτική της Ελευθερίας της βουλήσεως*** ισχυρίζεται ότι «ο χαρακτήρας του ανθρώπου είναι αναλλοίωτος, η επίδραση των αιτίων μοιραία, αλλά οφείλουν να περάσουν από τη νόηση που είναι το αναγκαίο medium των αιτίων. Ώστε ο χαρακτήρας, επιδέχεται τους πιο διαφορετικούς και ατελείωτους βαθμούς βελτίωσης. Αυτός είναι ο σκοπός προς τον οποίο τείνει κάθε ανατροφή. Η πνευματική καλλιέργεια, πλουτισμένη από γνώσεις και απόψεις κάθε είδους, παίρνει την σπουδαιότητά της από το γεγονός πως αίτια ανώτερης τάξης, στα οποία χωρίς την καλλιέργεια αυτή δεν θα έφθανε ο άνθρωπος, μπορούν να ανοίξουν ένα δρόμο ως τη θέληση». Ο **Γκαίτε** στο Ορφικό Ποίημα ***Ο Θεός και ο Κόσμος*** περιγράφει με τον εξής τρόπο τις «δεσμεύσεις» που αναπτύσσονται στο «ρέμα της ζωής»:

«Καθώς στην μέρα που είδες το φως του κόσμου
ο ήλιος ανέβαινε για να χαιρετήσει τους πλανήτες.
Αμέσως μεγάλωσες ατελείωτα
Σύμφωνα με το νόμο που άρχισες.
Αυτή είναι μέρα δεν μπορείς να ξεφύγεις από τον εαυτό σου.
Έτσι μίλησαν οι σίβυλλες, έτσι οι προφήτες.
Κανένας χρόνος, καμία δύναμη δε σπάζει την αποτυπωμένη μορφή
που αναπτύσσεται στο ρέμα της ζωής».

Πρόκειται βέβαια για κρίσεις που δίχως άλλο αφορούν την φυσική και πνευματική ελευθερία, την ανθρώπινη οντότητα, απαντήσεις, θέσεις, αντιλήψεις για τις ρίζες ή τις αρχές της ανθρώπινης πρωτοβουλίας, τις αιτίες του εξευτελισμού ή ακόμα και της αποδοχής του στις ανθρώπινες κοινωνίες, σκέψεις για την ατομική και την συλλογική ευθύνη, σκέψεις για τους καταναγκασμούς και για τα εμπόδια που ορθώνονται, όταν προσπαθούμε να ενεργούμε στην τάδε ή στην δείνα περίσταση, για τις αδυναμίες ή τις δυνατότητες απόδρασης από τα αδιέξοδα μονοπάτια ή τον λαβύρινθο που χαράσσουν οι βεβαιότητες της χριστιανικής θεολογίας περί του απόλυτου προορισμού του ανθρώπου. Γιατί, πράγματι, αν η ανθρώπινη οντότητα και κάθε ελατήριο που την κινεί είναι έργο ενός Θεού, που παραχωρεί μια «ελευθερία» ενδιάμεση ανάμεσα σ' αυτόν και το δημιούργημά του, πώς μπορεί κάποιος να αναζητήσει ευθύνες ή πώς μπορεί να υπολογίσει τις συνέπειες των πράξεων κατά περίπτωση; Ο **Καντ** αναφέρει σχετικά στην ***Κριτική της Πρακτικής Λογικής***: «Φαίνεται αναγκαίο μόλις παραδεχθούμε τον Θεό σαν παγκόσμια πρωταρχική αιτία, να παραδεχθούμε πως αποτελεί την αιτία της ύπαρξης της ίδιας ουσίας. Από τότε οι πράξεις του ανθρώπου έχουν την καθορίζουσα αιτία τους σε κάτι που βρίσκεται έξω από την δύναμή του, δηλαδή στην αιτιότητα ενός υπέρτατου όντος χωρισμένου απ' αυτόν, από τον οποίο εξαρτάται απόλυτα η ύπαρξη και κάθε ενέργειά του. Ο άνθρωπος θα ήταν σαν μια μαριονέττα ή σαν ένα αυτόματο Βωκανσόν, φτιαγμένο και κουρδισμένο από έναν υπέρτατο εργάτη, που η συνείδηση του θα τον μετέβαλλε σ' ένα σκεπτόμενο αυτόματο. Αλλά αυτό θα ήταν μια φρεναπάτη, θα παίρναμε για ελευθερία τον αυτοματισμό που θα είχε συνείδηση, γιατί αυτή δεν θ' άξιζε παρά σχετικά το όνομα

συνέχεια στη σελίδα 4

της διαβίβασης του σκανδάλου της Siemens στη Βουλή !!! (δηλαδή ...τρία πουλάκια κάθονται...).

Ευτυχώς το Κοινοβούλιο σταθμίζοντας

δέχτηκε να παρακαλέσει στα πολιτικά γραφεία για μια θέση στο δημόσιο. Δεν την κέρδισε ούτε η δεξιά, ούτε το κέντρο, ούτε το ΚΚΕ, ούτε ο Σύριζα και φυσικά δεν ελπί-

Τα οψώνια της αμαρτίας

Δυστυχώς εκτός από τις φυσιολογικές ορμές των Αρχόντων (που προκαλούν τόσο

της αμαρτίας είναι θάνατος και ότι η παράχρησις των σωματικών οργάνων του ανθρωπίνου όντος εγκυμονεί τρομακτικές συνέπειες, γι' αυτόν ακριβώς το λόγο με πολ-

τρόπο παρά σχεδόν ταυτίζοντας την ενέργεια του αιτίου με τον απλό ερεθισμό. Με άλλα λόγια δεν σκέπτεται κάποιος τουλάχιστον στα σοβαρά ότι το αποτέλεσμα αυτό επήλθε λόγου χάρη εξ αιτίας της υποτιθέμενης «ελευθερίας της αδιαφορίας», που επέδειξαν τα έντομα. Όταν όμως παρατηρούμε απλά, ή μελετούμε τις ανθρώπινες ενέργειες, τα πράγματα είναι πολύ διαφορετικά και σαφώς πολυσύνθετα. Σ' ένα περίφημο απόσπασμα από τον **Βαλλενστάιν** (Πρ. ΙΙ, σκηνή ΙΙΙ), ο **Σίλλερ** αποφαίνεται χαρακτηριστικά: «*Οι πράξεις και οι σκέψεις των ανθρώπων γνωρίζετέ το δεν είναι όμοιες με τα κύματα της θάλασσας που τα κινεί μια τυφλή κίνηση*. Ο εσώτερος άνθρωπος, είναι συμπτυγμένη εικόνα του εξωτερικού κόσμου. Είναι η βαθειά πηγή από την οποία αναβράζει αιώνια. Και τα παιγνίδια της τύχης δε μπορούν να τ' αλλάξουν· την καλλιέργεια αυτή δεν θα έφθανε ο άνθρωπος, μπορούν να ανοίξουν ένα δρόμο ως τη θέληση». Ο **Γκαίτε** στο Ορφικό Ποίημα ***Ο Θεός και ο Κόσμος*** περιγράφει με τον εξής τρόπο τις «δεσμεύσεις» που αναπτύσσονται στο «ρέμα της ζωής»:

«Καθώς στην μέρα που είδες το φως τον κόσμον
ο ήλιος ανέβαινε για να χαιρετήσει τους πλανήτες.
Αμέσως μεγάλωσες ατελείωτα
Σύμφωνα με το νόμο που άρχισες.
Αυτή είναι μέρα δεν μπορείς να ξεφύγεις από τον εαυτό σου.
Έτσι μίλησαν οι σίβυλλες, έτσι οι προφήτες.
Κανένας χρόνος, καμία δύναμη δε σπάζει την αποτυπωμένη μορφή
που αναπτύσσεται στο ρέμα της ζωής».

ρίζες ή τις αρχές της ανθρώπινης πρωτοβουλίας, τις αιτίες του εξευτελισμού ή ακόμα και της αποδοχής του στις ανθρώπινες κοινωνίες, σκέψεις για την ατομική και την συλλογική ευθύνη, σκέψεις για τους καταναγκασμούς και για τα εμπόδια που ορθώνονται, όταν προσπαθούμε να ενεργούμε στην τάδε ή στην δείνα περίσταση, για τις αδυναμίες ή τις δυνατότητες απόδρασης από τα αδιέξοδα μονοπάτια ή τον λαβύρινθο που χαράσσουν οι βεβαιότητες της χριστιανικής θεολογίας περί του απόλυτου προορισμού του ανθρώπου. Γιατί, πράγματι, αν η ανθρώπινη οντότητα και κάθε ελατήριο που την κινεί είναι έργο ενός Θεού, που παραχωρεί μια «ελευθερία» ενδιάμεση ανάμεσα σ' αυτόν και το δημιούργημά του, πώς μπορεί κάποιος να αναζητήσει ευθύνες ή πώς μπορεί να υπολογίσει Θεό σαν παγκόσμια πρωταρχική αιτία, να παραδεχθούμε πως αποτελεί την αιτία της ύπαρξης της ίδιας ουσίας. Από τότε οι πράξεις του ανθρώπου έχουν την καθορίζουσα αιτία τους σε κάτι που βρίσκεται έξω από την δύναμή του, δηλαδή στην αιτιότητα ενός υπέρτατου όντος χωρισμένου απ' αυτόν, από τον οποίο εξαρτάται απόλυτα η ύπαρξη και κάθε ενέργειά του. Ο άνθρωπος θα ήταν σαν μια μαριονέττα ή σαν ένα αυτόματο Βωκανσόν, φτιαγμένο και κουρδισμένο από έναν υπέρτατο εργάτη, που η συνείδηση του θα τον μετέβαλλε σ' ένα σκεπτόμενο αυτόματο. Αλλά αυτό θα ήταν μια φρεναπάτη, θα παίρναμε για ελευθερία τον αυτοματισμό που θα είχε συνείδηση, γιατί αυτή δεν θ' άξιζε παρά σχετικά το όνομα

συνέχεια στη σελίδα 4

της διαβίβασης του σκανδάλου της Siemens στη Βουλή !!! (δηλαδή ...τρία πουλάκια κάθονται...).

Ευτυχώς το Κοινοβούλιο σταθμίζοντας το κύρος του Παπαδημούλη αλλά και όλου του πολιτικού συστήματος άνοιξε τις φτερούγες του και τον προστάτευσε με 224 ψήφους υπέρ και 17 κατά (ούτε όλοι οι βουλευτές της Χρυσής Αυγής δεν ήθελαν να τιμωρήσουν τον Παπαδημούλη). Θα μπορούσε, όμως, να γίνει μια θαυμάσια τηλεοπτική δίκη με το ανάλογο ντεκόρ σαν και αυτές του «Ερωτοδικείου» με την θρυλική Πέπη...

Δεν τον μάραναν τον Παπαδημούλη οι φορολογικές απώλειες από την ελεύθερη επαγγελματία Τζούλια Αλεξανδράτου. Την μισεί θανάσιμα, το πάθος του για αυτή τη γυναίκα τον έχει τυφλώσει κυριολεκτικά. Ζηλεύει αφάνταστα τη Τζούλια, ακόμα και τον αέρα που αναπνέει, πόσο μάλλον να την βλέπει στα βίντεο να συνουσιάζεται με νέους, ευσταλείς άνδρες.

Η Τζούλια είναι ένα κορίτσι που είχε την εξυπνάδα να μην κάτσει να χαλάσει τα νιάτα της για ένα άχρηστο πτυχίο, ούτε καταδέχτηκε να παρακαλέσει στα πολιτικά γραφεία για μια θέση στο δημόσιο. Δεν την κέρδισε ούτε η δεξιά, ούτε το κέντρο, ούτε το ΚΚΕ, ούτε ο Σύριζα και φυσικά δεν ελπίζει σε κανέναν Τσίπρα όπως πολλές νέες και νέοι της ηλικίας της. Επίσης δεν την ενδιαφέρει –κατά τα φαινόμενα– και ο πλούσιος γάμος, ο νέος στόχος για τις φτωχές κορασίδες. Δεν τον έχει ανάγκη.

Την ώρα που ο Παπαδημούλης και οι όμοιοι του τσαμπουνούσαν (το 2009) ότι η «χρεωκοπία είναι παραμύθι δίχως δράκο», η Τζούλια έκανε την «μπάζα» της για να γλιτώσει το διεθνές σκλαβοπάζαρο όπως πολλές τίμιες ελληνίδες που προορίζονται –σκληρή η μοίρα– στην καλύτερη περίπτωση για νταντάδες κακομαθημένων γερμανόπουλων ή να «περιποιούνται» πλούσιους συνταξιούχους γερμαναράδες και κονομημένους ευρωπαίους, όπως καλήωρα κάνουν οι δυστυχείς γυναίκες από το ρημαγμένο πρώην ανατολικό μπλοκ... Η «καλλωπισμένη» δυστυχία, συναντά ή συναγωνίζεται την «ακαλλώπιστη». Οι δύο όψεις ενός κοινού νομίσματος. Αλλοίμονο!...

Τα οψώνια της αμαρτίας

Δυστυχώς εκτός από τις φυσιολογικές ορμές των Αρχόντων (που προκαλούν τόσο μεγάλες καταστροφές στους ανθρώπους και στις κοινωνίες) υπάρχουν και οι λεγόμενες «παρά φύσιν». Ο Δόκτωρ Ευάγγελος Μεϊμαράκης (αφού διετέλεσε πρόεδρος του Ινστιτούτου Δημοκρατίας Κ. Καραμανλής), γνωστός στους φίλους ως «Βαγγέλας» προκάλεσε τον ευσεβή καθηγητή Προκόπη Παυλόπουλο να προβεί σε αχαρακτήριστες πράξεις γενετησίου ορμής προς αυτόν και να μην προτιμήσει άλλη φορά τον διάσημο δημοσιογράφο Χατζηνικολάου. Ο Προκόπης Παυλόπουλος δεν μίλησε ούτε αυτή τη φορά, πιστεύοντας ίσως ότι αν ακολουθήσει την τακτική της «γλάστρας» όπως στο γνωστό επεισόδιο με τον Κασιδιάρη και την Δούρου θα ξεγλιστρήσει από το απέραντο κάδρο της αμαρτίας.

Εντελώς αναπάντεχα παρενέβη η Ιερά Μητρόπολης Πειραιώς η οποία «ορμώμενη εκ λόγων ποιμαντικού χρέους και ποιμαντικής ευθύνης» διαγγέλλει ότι «τα οψώνια της αμαρτίας είναι θάνατος και ότι η παράχρησις των σωματικών οργάνων του ανθρωπίνου όντος εγκυμονεί τρομακτικές συνέπειες, γι' αυτόν ακριβώς το λόγο με πολλή πατρική Αγάπη παρακαλούμε θερμώς όλους τούς υπευθύνους διαμορφώσεως της κοινής γνώμης αλλά και τούς υπευθύνους διαχειρίσεως των πραγμάτων του κόσμου μας να αντιληφθούν επί τέλους την ευθύνη τους και το χρέος τους απέναντι στο ιερό πρόσωπο του ανθρώπου και στο μέγιστο δώρο του Θεού, τη ζωή».

Ας μην βιαστούμε να βγάλουμε βιαστικά συμπεράσματα για την κάπως αλλόκοτη ανακοίνωση της Εκκλησίας. Προσπαθούν να προστατεύουν την υγεία των άτακτων πολιτικών...

Λεόν

Σύντροφοι/ισσες

και φίλες/φίλοι,

Επειδή, σε πολλές περιπτώσεις τα εμπόδια στη διανομή της εφημερίδας σας συνεχίζουν να υπάρχουν, σε διάφορες περιοχές, από τους γνωστούς και μη εξαιρετέους καλοθελητές και με δεδομένη την παρότρυνση που υπήρχε εδώ και πολύ καιρό, έχουμε ενεργοποιήσει τη δυνατότητα να λαμβάνετε με **συνδρομή** την ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ.

Η συνδρομή για το **εσωτερικό** είναι: **20 ευρώ για 10 φύλλα.**

Η συνδρομή για την **Ευρώπη** είναι: **30 ευρώ για 10 φύλλα.**

Καθένας/καθεμία μπορεί να ορίσει τον αριθμό των φύλλων για τα οποία θέλει να γίνεται συνδρομητής/τρια και να μας το γνωστοποιήσει με e-mail ή ταχυδρομικά και με κατάθεση του αντίστοιχου ποσού στον **τραπεζικό λογαριασμό** που έχουμε σε άλλη στήλη ή στέλνοντας **ταχυδρομική επιταγή αντικαταβολής** στο όνομα:

Γιώργος Βλασσόπουλος
Τ.Θ. 30658, Τ.Κ. 10033,
ΑΘΗΝΑ

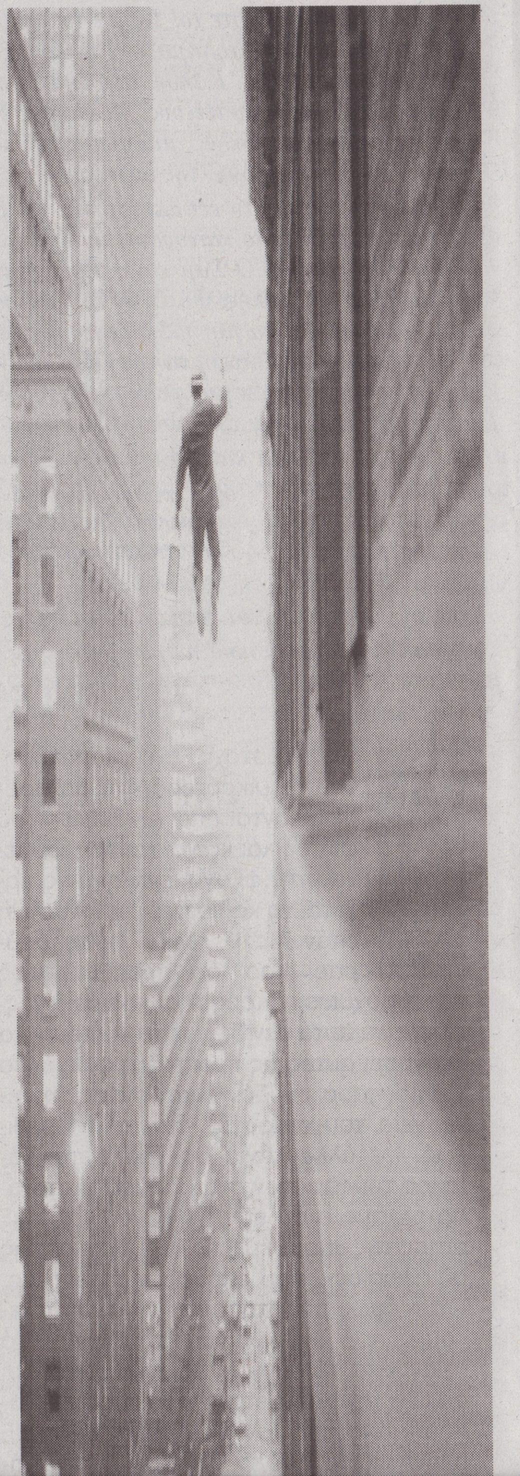
Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη η αναγραφή του αριθμού ή η επισύναψη αντίγραφου του παραστατικού της κατάθεσης στο λογαριασμό της ΕΤΕ, καθώς και τα ακριβή στοιχεία:

συνέχεια από τη σελίδα 3

αυτό, επειδή οι προσεχείς αιτίες που θα τον κινητοποιούσαν και όλη η σειρά των αιτιών φτάνοντας στις καθορισμένες αιτίες, ήταν αιτίες εσωτερικές, μόνο η τελευταία και υπέρτατη αιτία μπορούσε να τοποθετηθεί σε ξένο χέρι». Και αν ο άνθρωπος δεν κηδεμονεύεται από μια ανώτερη δύναμη, τότε όλα επιτρέπονται, η ανθρώπινη ιστορία δεν αποτελεί παρά την δικαίωση μιας διαχρονικής αρένας στην οποία θα συνεχίσει να κυλάει σαν ορμητικό ποτάμι κυρίως το αίμα των αδυνάτων; Οι άνθρωποι που «χάθηκαν» γιατί διψούσαν για μιαν άλλη ζωή, γιατί φαντάστηκαν τον ελεύθερο κόσμο που προϋπήρχε, γιατί πολέμησαν με κάθε τρόπο να μην εξαφανιστεί κάθε στοιχείο ανθρωπινότητας δεν αποτελούσαν, ούτε αποτελούν ένα πλήθος εκατομμυρίων μυγών που οδηγείται τυφλά στις φλόγες! Η αρχέγονη αίσθηση της ελευθερίας, η αναγκαιότητα του ταξιδιού σε εκείνα τα ελεύθερα εδάφη, σε εκείνη την ελεύθερη εποχή έχει διατηρηθεί, –όπως το φως των απλανών αστέρων που ξεκινά από τα βάθη του χρόνου για να φθάσει στο «παρόν»–, παρά την καταστροφική μανία που διέπει κάθε κυριαρχική επιδίωξη. **Το πνεύμα και η θέληση των ανθρώπων όμως πρέπει να σμίξουν για να βαδίσουν στέρεα σ' αυτήν την κατεύθυνση.** Ο **Priestley** στο έργο του ***Η Διδασκαλία της φιλοσοφικής αναγκαιότητας***, μεταξύ άλλων αναφέρει: «Αν και μια κλίση ή οποιαδήποτε κατάσταση του πνεύματος είναι μια δύναμη που διαφέρει από την βαρύτητα, επιδρά και ενεργεί πάνω σ' εμένα με τόση αναγκαιότητα και βεβαιότητα που η τελευταία αυτή δύναμη επενεργεί πάνω στην πέτρα [...] Αν πω πως η θέληση αυτοκαθορίζεται δεν αντιπροσωπεύω καμία ιδέα, μάλλον ανοητολογώ λέγοντας πως ένας προσδιορισμός που είναι ένα αποτέλεσμα μπορεί να παραχθεί χωρίς αιτία. Γιατί εκτός από τα πράγματα που υπόκεινται στον γενικό ορισμό των

τον προκαλέσει. Όσες λέξεις κι αν χρησιμοποιήσει ο άνθρωπος δεν μπορεί ν' αντιληφθεί πιο καλά πως είναι δυνατόν, άλλοτε να μας καθορίζουν αίτια και άλλοτε να μην καθοριζόμαστε απ' αυτά, δεν μπορεί να φαντασθεί μια πλάστιγγα που κλίνει πότε με τα βάρη και πότε από ένα είδος ουσίας που δεν έχει το ελάχιστο βάρος και που κατά συνέπεια οποιαδήποτε κι αν είναι καθ' εαυτήν δεν είναι τίποτε σε σχέση με την πλάστιγγα».

Η εξουσία, κάθε μορφής εξουσία, τρέφεται και συντηρεί κάθε είδους πλάνη. Σε κάθε είδους πλάνη, βασιλεύουν οι μάταιοι σκοποί, οι άσκοπες κατακτήσεις, οι κάθε είδους εξαρτήσεις και συμβιβασμοί. Στους συμβιβασμούς δεν εμπεριέχονται μόνο οι συμβατικές καταστάσεις που έχουμε συνηθίσει να εντάσσουμε στην συγκεκριμένη έννοια, ακόμα και οι αναρχικοί. Συμβιβασμός είναι και μια συμβατική αντίδραση ή σύγκρουση που αφήνει ανέγγιχτο το πλέγμα των εξουσιαστικών σχέσεων που υποτίθεται ότι επιχειρούμε να πλήξουμε και τελικά να καταστρέψουμε. Συμβιβασμός και παραίτηση είναι η συγκατάβαση σε μια «αναρχία» τυποποιημένη, αποστειρωμένη, ενταγμένη στα κινηματικά θέσφατα, μια «αναρχία» που υποκλίνεται στα επαναστατικά οφίτσια, μια «αναρχία» κουτσουρεμένη, κομμένη και ραμμένη στα μέτρα των κατά τα άλλα «επάρατων» κομματικών λογικών. Και οι δυσκολίες ήδη μοιάζουν με βουνό. Ποια είναι η αιτία ή οι αιτίες αυτής ή της άλλης μεταβολής; Ποιες είναι οι τροποποιήσεις μιας κατάστασης που καθορίζουν την μεταβολή αυτή; Ποιες είναι οι διαφοροποιήσεις που χαρακτηρίζουν, που σηματοδοτούν αυτές τις μεταβολές; Η ασφυκτική πίεση για «δράση» έφερε τελικά τα επιθυμητά αποτελέσματα για τους άοκνους προπαγανδιστές της. Η πλήρης αδυναμία κατανόησης και ένταξης του «τώρα», με το «χθες» και το «αύριο» εμφανίζεται απλά σαν μια παράπλευρη απώλεια ή πολυτέλεια σε έναν «εντατικοποιημένο» πόλεμο

συνδρομή την ΔΙΑΔΡΟΜΗ Ε-ΛΕΥΘΕΡΙΑΣ.

Η συνδρομή για το **εσωτερικό** είναι: **20 ευρώ για 10 φύλλα.**

Η συνδρομή για την **Ευρώπη** είναι: **30 ευρώ για 10 φύλλα.**

Καθένας/καθεμία μπορεί να ορίσει τον αριθμό των φύλλων για τα οποία θέλει να γίνεται συνδρομητής/τρια και να μας το γνωστοποιήσει με e-mail ή ταχυδρομικά και με κατάθεση του αντίστοιχου ποσού στον **τραπεζικό λογαριασμό** που έχουμε σε άλλη στήλη ή στέλνοντας **ταχυδρομική επιταγή αντικαταβολής** στο όνομα:

Γιώργος Βλασσόπουλος
Τ.Θ. 30658, Τ.Κ. 10033,
ΑΘΗΝΑ

Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη η αναγραφή του αριθμού ή η επισύναψη αντίγραφου του παραστατικού της κατάθεσης στο λογαριασμό της ΕΤΕ, καθώς και τα ακριβή στοιχεία:

Όνομα, επώνυμο, διεύθυνση, ταχυδρομικός κώδικας και ένα τηλέφωνο για επικοινωνία.

Υπενθυμίζουμε ότι Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ δεν διεκδικεί κανενός είδους ...copyright. Τα κείμενα και οι ειδήσεις που δημοσιεύονται δεν αποτελούν πνευματική ή άλλου είδους ιδιοκτησία του Κύκλου Σύνταξης και μπορούν να χρησιμοποιούνται, απ' όσους το επιθυμούν, στην κατεύθυνση της ελεύθερης αναρχικής πληροφόρησης και διακίνησης των απόψεων.

γιατί διψούσαν για μιαν άλλη ζωή, γιατί φαντάστηκαν τον ελεύθερο κόσμο που προϋπήρχε, γιατί πολέμησαν με κάθε τρόπο να μην εξαφανιστεί κάθε στοιχείο ανθρωπινότητας δεν αποτελούσαν, ούτε αποτελούν ένα πλήθος εκατομμυρίων μυγών που οδηγείται τυφλά στις φλόγες! Η αρχέγονη αίσθηση της ελευθερίας, η αναγκαιότητα του ταξιδιού σε εκείνα τα ελεύθερα εδάφη, σε εκείνη την ελεύθερη εποχή έχει διατηρηθεί, –όπως το φως των απλανών αστέρων που ξεκινά από τα βάθη του χρόνου για να φθάσει στο «παρόν»–, παρά την καταστροφική μανία που διέπει κάθε κυριαρχική επιδίωξη. **Το πνεύμα και η θέληση των ανθρώπων όμως πρέπει να σμίξουν για να βαδίσουν στέρεα σ' αυτήν την κατεύθυνση.** Ο **Priestley** στο έργο του ***Η Διδασκαλία της φιλοσοφικής αναγκαιότητας***, μεταξύ άλλων αναφέρει: «Αν και μια κλίση ή οποιαδήποτε κατάσταση του πνεύματος είναι μια δύναμη που διαφέρει από την βαρύτητα, επιδρά και ενεργεί πάνω σ' εμένα με τόση αναγκαιότητα και βεβαιότητα που η τελευταία αυτή δύναμη επενεργεί πάνω στην πέτρα [...] Αν πω πως η θέληση αυτοκαθορίζεται δεν αντιπροσωπεύω καμία ιδέα, μάλλον ανοητολογώ λέγοντας πως ένας προσδιορισμός που είναι ένα αποτέλεσμα μπορεί να παραχθεί χωρίς αιτία. Γιατί εκτός από τα πράγματα που υπόκεινται στον γενικό ορισμό των αιτίων, δεν μένει τίποτα που μπορεί να

Ο χώρος της ΑΝΑΡΧΙΚΗΣ
ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗΣ Αθήνας
ΕΙΝΑΙ ΑΝΟΙΚΤΟΣ
ΔΕΥΤΕΡΑ και ΠΕΜΠΤΗ 5-7μμ

* * * * * * * * * * * * * * * * * *

Η ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ
Θεσσαλονίκης
(Δελμούζου 3, πρώτη παράλληλος της Φιλίππου, από Αγίας Σοφίας)
ΕΙΝΑΙ ΑΝΟΙΚΤΗ
κάθε ΤΕΤΑΡΤΗ 5.30 - 8 μμ
και το ΣΑΒΒΑΤΟ από 10^{30} πμ-12^{30} μμ
τηλέφωνο επικοινωνίας: 69 92 23 12 86

* * * * * * * * * * * * * * * * * *

οι κάθε είδους εξαρτήσεις και συμβιβασμοί. Στους συμβιβασμούς δεν εμπεριέχονται μόνο οι συμβατικές καταστάσεις που έχουμε συνηθίσει να εντάσσουμε στην συγκεκριμένη έννοια, ακόμα και οι αναρχικοί. Συμβιβασμός είναι και μια συμβατική αντίδραση ή σύγκρουση που αφήνει ανέγγιχτο το πλέγμα των εξουσιαστικών σχέσεων που υποτίθεται ότι επιχειρούμε να πλήξουμε και τελικά να καταστρέψουμε. Συμβιβασμός και παραίτηση είναι η συγκατάβαση σε μια «αναρχία» τυποποιημένη, αποστειρωμένη, ενταγμένη στα κινηματικά θέσφατα, μια «αναρχία» που υποκλίνεται στα επαναστατικά οφίτσια, μια «αναρχία» κουτσουρεμένη, κομμένη και ραμμένη στα μέτρα των κατά τα άλλα «επάρατων» κομματικών λογικών. Και οι δυσκολίες ήδη μοιάζουν με βουνό. Ποια είναι η αιτία ή οι αιτίες αυτής ή της άλλης μεταβολής; Ποιες είναι οι τροποποιήσεις μιας κατάστασης που καθορίζουν την μεταβολή αυτή; Ποιες είναι οι διαφοροποιήσεις που χαρακτηρίζουν, που σηματοδοτούν αυτές τις μεταβολές; Η ασφυκτική πίεση για «δράση» έφερε τελικά τα επιθυμητά αποτελέσματα για τους άοκνους προπαγανδιστές της. Η πλήρης αδυναμία κατανόησης και ένταξης του «τώρα», με το «χθες» και το «αύριο» εμφανίζεται απλά σαν μια παράπλευρη απώλεια ή πολυτέλεια σε έναν «εντατικοποιημένο» πόλεμο που βέβαια ήταν χαμένος εξ αρχής... Η

Σύντροφοι/σσες και φίλοι/ες,

Η προσπάθεια, ώστε να μη θάβεται η εφημερίδα αυτή, στους πάγκους και στις αποθήκες των εφημεριδοπωλών και των διανομέων, είναι διαρκής και γι' αυτό σας στέλνουμε αδελφικούς χαιρετισμούς για την έμπρακτη αλληλεγγύη σας.

Θυμίζουμε, ακόμη, την πάγια πρακτική μας (από το πρώτο φύλλο και μέχρι σήμερα), σύμφωνα με την οποία, μετά την επιστροφή του κάθε φύλλου από το πρακτορείο, να γίνεται –με δική μας επιμέλεια και ευθύνη– διανομή χιλιάδων αντιτύπων ΧΩΡΙΣ ΑΝΤΙΤΙΜΟ σε διάφορα κεντρικά σημεία, πλατείες, χώρους όπου γίνονται εκδηλώσεις κ.λπ., για να την αποκτήσουν και όσοι για διάφορους λόγους δεν μπορούν να την προμηθευτούν

στρατιωτικοποίηση δεν έφερε μόνο την προδιαγεγραμμένη ήττα, αλλά υπέγραψε, φαρδιά πλατιά, την είσοδο σε μια πεδιάδα άγονη πρώτα απ' όλα από ιδέες, αδερφικότητα, και το πιο βασικό από ειλικρίνεια. Το αναρχικό ρεύμα που δυνάμωνε εντυπωσιακά στις αρχές της δεκαετίας του 2000, μετατράπηκε ή τουλάχιστον επιδιώχθηκε να ταυτιστεί εν ριπή οφθαλμού με μικρές ομάδες που επιλέχθηκε να συγκρουστούν μετωπικά με το κράτος, εμπνεόμενες με τον ένα ή τον άλλο τρόπο από τις γνωστές λενινιστικές λογικές. Οι συνέπειες βέβαια δύσκολα κρύβονται πίσω από τις αυτοοργανωμένες κινηματι-

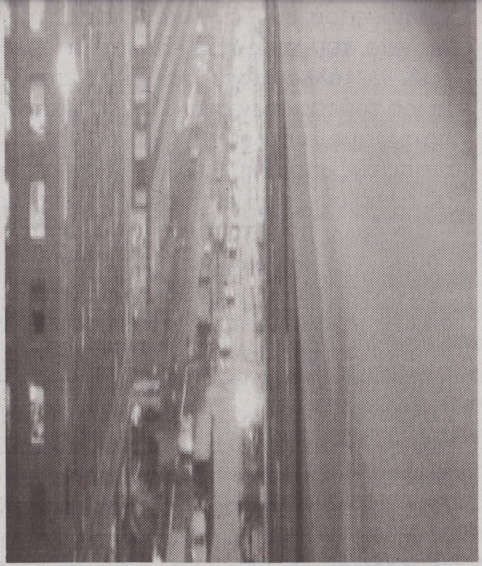
βολής στο όνομα:

Γιώργος Βλασσόπουλος
Τ.Θ. 30658, Τ.Κ. 10033,
ΑΘΗΝΑ

Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη η αναγραφή του αριθμού ή η επισύναψη αντίγραφου του παραστατικού της κατάθεσης στο λογαριασμό της ΕΤΕ, καθώς και τα ακριβή στοιχεία: **Όνομα, επώνυμο, διεύθυνση, ταχυδρομικός κώδικας και ένα τηλέφωνο για επικοινωνία.**

λων αναφέρει: «Αν και μια κλίση η οποιαδήποτε κατάσταση του πνεύματος είναι μια δύναμη που διαφέρει από την βαρύτητα, επιδρά και ενεργεί πάνω σ' εμένα με τόση αναγκαιότητα και βεβαιότητα που η τελευταία αυτή δύναμη επενεργεί πάνω στην πέτρα [...] Αν πω πως η θέληση αυτοκαθορίζεται δεν αντιπροσωπεύω καμία ιδέα, μάλλον ανοητολογώ λέγοντας πως ένας προσδιορισμός που είναι ένα αποτέλεσμα μπορεί να παραχθεί χωρίς αιτία. Γιατί εκτός από τα πράγματα που υπόκεινται στον γενικό ορισμό των αιτίων, δεν μένει τίποτα που μπορεί να

τίες αυτής ή της άλλης μεταβολής; Ποιες είναι οι τροποποιήσεις μιας κατάστασης που καθορίζουν την μεταβολή αυτή; Ποιες είναι οι διαφοροποιήσεις που χαρακτηρίζουν, που σηματοδοτούν αυτές τις μεταβολές; Η ασφυκτική πίεση για «δράση» έφερε τελικά τα επιθυμητά αποτελέσματα για τους άοκνους προπαγανδιστές της. Η πλήρης αδυναμία κατανόησης και ένταξης του «τώρα», με το «χθες» και το «αύριο» εμφανίζεται απλά σαν μια παράπλευρη απώλεια ή πολυτέλεια σε έναν «εντατικοποιημένο» πόλεμο που βέβαια ήταν χαμένος εξ αρχής... Η

στρατιωτικοποίηση δεν έφερε μόνο την προδιαγεγραμμένη ήττα, αλλά υπέγραψε, φαρδιά πλατιά, την είσοδο σε μια πεδιάδα άγονη πρώτα απ' όλα από ιδέες, αδερφικότητα, και το πιο βασικό από ειλικρίνεια. Το αναρχικό ρεύμα που δυνάμωνε εντυπωσιακά στις αρχές της δεκαετίας του 2000, μετατράπηκε ή τουλάχιστον επιδιώχθηκε να ταυτιστεί εν ριπή οφθαλμού με μικρές ομάδες που επιλέχθηκε να συγκρουστούν μετωπικά με το κράτος, εμπνεόμενες με τον ένα ή τον άλλο τρόπο από τις γνωστές λενινιστικές λογικές. Οι συνέπειες βέβαια δύσκολα κρύβονται πίσω από τις αυτοοργανωμένες κινηματικές παράτες, στις οποίες την αναρχία θα ανακαλύψει κανείς μόνο αν θελήσει να αστειευτεί ή απλά από πικρόχολη διάθεση. Το κράτος φυσικά έχει αγοράσει πολύτιμο χρόνο και τον αξιοποιεί δεόντως....

Το «παλαιό» καθεστώς, η «κρίση» και ο «ανταγωνισμός των άκρων»

Η «απόσυρση» του πολιτικού προσωπικού του «παλαιού καθεστώτος» από το προσκήνιο, καθώς και εκπροσώπων της οικονομικής ελίτ εξελίσσεται με εκείνους τους ρυθμούς, σ' εκείνη την έκταση και με εκείνη την ένταση που επιτάσσουν κα-

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΧΡΟΝΟΣ 11ος, Φύλλο 120
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2012

ΕΚΔΟΣΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ Α.Μ.Κ.
ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ 8, ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 106 82
τηλέφωνο: 69 73 79 92 07

Υπεύθυνος Έκδοσης
Παναγιώτης Διόλιος

Ο χώρος της ΑΝΑΡΧΙΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗΣ Αθήνας
ΕΙΝΑΙ ΑΝΟΙΚΤΟΣ
ΔΕΥΤΕΡΑ και ΠΕΜΠΤΗ 5-7μμ

* * * * * * * * * * * * * * * * * *

Η ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ
Θεσσαλονίκης
(Δελμούζου 3, πρώτη παράλληλος της Φιλίππου, από Αγίας Σοφίας)
ΕΙΝΑΙ ΑΝΟΙΚΤΗ
κάθε ΤΕΤΑΡΤΗ 5.30 - 8 μμ
και το ΣΑΒΒΑΤΟ από 10^{30} πμ-12^{30} μμ
τηλέφωνο επικοινωνίας: 69 92 23 12 86

* * * * * * * * * * * * * * * * *

Ο Κύκλος Σύνταξης της ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ συναντιέται κάθε Τρίτη στις 7μμ στο χώρο της Αναρχικής Αρχειοθήκης Αθήνας, (Σαριπόλου 8, δίπλα στο Αρχαιολογικό Μουσείο)

* * * * * * * * * * * * * * * * *

Σας υπενθυμίζουμε πως όταν στέλνετε ΣΥΣΤΗΜΕΝΕΣ επιστολές ή δέματα, θα πρέπει να απευθύνονται στον Παναγιώτη Διόλιο, ή στο Γιώργο Βλασσόπουλο

Σύντροφοι/σσες και φίλοι/ες,

Η προσπάθεια, ώστε να μη θάβεται η εφημερίδα αυτή, στους πάγκους και στις αποθήκες των εφημεριδοπωλών και των διανομέων, είναι διαρκής και γι' αυτό σας στέλνουμε αδελφικούς χαιρετισμούς για την έμπρακτη αλληλεγγύη σας.

Θυμίζουμε, ακόμη, την πάγια πρακτική μας (από το πρώτο φύλλο και μέχρι σήμερα), σύμφωνα με την οποία, μετά την επιστροφή του κάθε φύλλου από το πρακτορείο, να γίνεται –με δική μας επιμέλεια και ευθύνη– διανομή χιλιάδων αντιτύπων ΧΩΡΙΣ ΑΝΤΙΤΙΜΟ σε διάφορα κεντρικά σημεία, πλατείες, χώρους όπου γίνονται εκδηλώσεις κ.λπ., για να την αποκτήσουν και όσοι για διάφορους λόγους δεν μπορούν να την προμηθευτούν με αντίτιμο (που είναι μια συμβολή για την συνέχιση έκδοσης της εφημερίδας).

Επίσης, όσοι/ες έχουν κάποια σκέψη ή πρόταση που μπορεί να συμβάλλει θετικά στη μορφή και την ύλη της εφημερίδας, μπορούν να επικοινωνήσουν μαζί μας, προσωπικά, τηλεφωνικά ή με email.

Προς όσους/ες επιθυμούν να ενισχύσουν οικονομικά την ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ υπάρχει ο παρακάτω αριθμός λογαριασμού:

(Εθνική Τράπεζα) 116/611-838-03
IBAN: GR77 0110 1160 0000 1166 1183 803
bic: ETHNGRAA

ταρχήν οι ανάγκες της, πρόσκαιρης ή μη, σταθεροποίησης της εξουσίας της εσωτερικής τρόικας. Σ' αυτό ακριβώς το σκηνικό, καθοριστικό ρόλο παίζουν οι ανταγωνισμοί, φανεροί ή μη, των εκπροσωπών του λεγόμενου «παλαιού χρήματος» που ελέγχουν τα ΜΜΕ και βρίσκονται σε συνεχή επικοινωνία τόσο με τους διασωθέντες, για την ώρα, εν ενεργεία πολιτικούς, όσο και με τα προβαλλόμενα ως προσωρινά «αποστασιοποιημένα» πολιτικά πρόσωπα. Η πολιτική πυξίδα των τελευταίων δείχνει να είναι «κολλημένη» στην αναστύλωση ενός μετριοπαθούς κέντρου, και σημαία τους φυσικά ο εκσυγχρονισμός, η ανάπτυξη, η καταπολέμηση της «διαφθοράς», η πάταξη της «ανομίας», η εμπέδωση της «αξιοκρατίας», οι μεταρρυθμίσεις και η κατοχύρωση της ευρωπαϊκής πορείας. Οι πολιτικές αυτές δυνάμεις ήδη πλαισιώνονται ή θα πλαισιωθούν στο άμεσο μέλλον από καταλλήλως προβεβλημένους ως καταξιωμένους ανθρώπους της διανόησης ή της «υγιούς» επιχειρηματικότητας. Η αναπαλαίωση του πολιτικού σκηνικού πηγαίνει βήμα-βήμα με τις εξελίξεις στο μέτωπο της «κρίσης» και των αποφάσεων που λαμβάνουν τα γνωστά κυριαρχικά κέντρα (ΕΕ, ΔΝΤ, Ρωσία, Κίνα κα). Η «ευπάθεια», λοιπόν, του πολιτικού συστήματος στην σκανδαλολογία των ημερών δεν αποτελεί κανενός είδους υποτροπή, αλλά επιβεβαίωση της παραμονής σε μια παρατεταμένη κατάσταση ξεκαθαρίσματος των τμημάτων εκείνων της πολιτικής ελίτ, που θα παραμείνουν μέχρι τελευταία στιγμή στο καράβι, που έχει προσαράξει σε αβαθή νερά και περιμένει την βοήθεια ενός ρυμουλκού. Αυτή ακριβώς η επιχείρηση αναστύ-

ναπαρτίζουν Συ.ριζα και Χρυσή Αυγή. Έτσι το «νέο» που επαγγέλλονται με αγωνία οι γνωστοί δημοσιογραφικοί κράχτες των εξουσιαστικών σχεδίων τρέφεται από την «σκανδαλολογία» που δήθεν επαίρονται, την «παρακμή» του πολιτικού σκηνικού, και τα πολιτικά παιχνίδια που δήθεν παίζονται με την «ηθική της κρίσης». Δεν είναι δύσκολο, βέβαια, να αντιληφθεί κάποιος ότι οι «αποκαλύψεις» δεν συντονίζονται από τους επικεφαλής των σχετικών ερευνών που έχουν προβληθεί στον απαραίτητο βαθμό ως «πεισματάρηδες», «αγέρωχοι» και «απλησίαστοι» δικαστές. Οι γνωστές «διαρροές» από «άγνωστα» κέντρα και συμφέροντα απλά επιβεβαιώνουν την σφαγή που εξελίσσεται για το ποιος θα παραμείνει όρθιος ως το τέλος στο καναβάτσο. Ευχόμαστε σε όλους το καλύτερο… Νεόκοποι προ λίγων ετών πάμπλουτοι επιχειρηματίες, ήδη όμως ξεπεσμένοι, «αποκαλύπτονται» αίφνης ως πλήρως διαπλεκόμενοι με ενεργούς ή μη εκπροσώπους της πολιτικής ελίτ. Μεγαλοδημοσιογράφοι και θεσμικοί παράγοντες ολκής (τρίτος πολιτειακά τη τάξει ο Μεϊμαράκης) ξεκατινιάζονται μπροστά σ' ένα κοινό που μοιάζει προ πολλού μπουχτισμένο και αηδιασμένο αφ' ενός, αλλά και κουρασμένο εμφανώς για να επιδοθεί σε δυναμικές αντιδράσεις. Κατά τα άλλα, οι ενοποιητικές διαδικασίες, όπως δηλώνουν κατηγορηματικά εκπρόσωποι της κυριαρχικής ελίτ, όπως ο Μάριο Ντράγκι ή μια σειρά αξιωματούχων της ΕΕ, προχωρούν σταθερά με αφορμή και πρόσχημα την λεγόμενη κρίση. Και η διοικητική διαχείριση των καθυστερημένων τμημάτων της ευρωπαϊκής επικράτειας αποτελούν γι' αυτούς απλά ψιλά γράμματα. Ή μή-

Περί κάποιων συνθημάτων και άλλων δαιμονίων

Σε τοίχους της Θεσσαλονίκης συναντάμε κατά καιρούς διάφορα «αντιεξουσιαστικού» περιεχομένου συνθήματα, που το νόημά τους σίγουρα προβληματίζει, αν δε δημιουργεί και πρόβλημα σε σχέση με τις απόψεις και πρακτικές των αναρχικών για τους κοινωνικούς αγώνες. Κάποια χαρακτηριστικά παραδείγματα, αν και επιφυλασσόμαστε για την «πατρότητά» τους, είναι το «ΚΟΜΜΕΝΟ ΡΕΥΜΑ ΚΑΙ ΝΕΡΟ ΜΟΝΟ ΣΕ ΚΑΘΕ ΑΦΕΝΤΙΚΟ» ή το «ΝΑ ΑΠΕΛΑΘΟΥΝ ΟΙ 450.000 ΨΗΦΟΦΟΡΟΙ ΤΗΣ ΧΡΥΣΗΣ ΑΥΓΗΣ».

Αν και φαίνεται ίσως λίγο υπερβολικό να γράφονται κείμενα για να σχολιαστούν συνθήματα, θεωρούμε ότι είναι απαραίτητο στη συγκεκριμένη περίπτωση να το κάνουμε, γιατί ένα σύνθημα δεν συνοδεύεται από επιχειρηματολογία και σε μία απλή φράση συμπεριλαμβάνεται περιεκτικά όλο το νόημά του. Έτσι, δημιουργούνται λανθασμένες εντυπώσεις σε οποιονδήποτε διαβάζει τέτοιες φράσεις γραμμένες σε προκηρύξεις, κείμενα κτλ. και μπορούν να δημιουργηθούν τελείως διαστρεβλωμένες αντιλήψεις για το περιεχόμενο των αναρχικών προτάσεων. Και λέμε αναρχικές προτάσεις, επειδή, όσοι γράφουν τέτοια συνθήματα, αν και αποφεύγουν κατά κόρον να αυτο-προσδιοριστούν ως αναρχικοί, σε κάποιες περιστάσεις δεν διστάζουν να χρησιμοποιούν τον όρο, και μάλιστα ίσως και ισοπεδωτικά (εκπροσωπώντας δηλαδή όλους τους αναρχικούς).

Κατ' αρχήν το σύνθημα αυτό αναγνωρίζει στο κράτος το δικαίωμα να κόβει το ρεύμα και το νερό και καλεί μάλιστα το κράτος να το πράξει μόνο στα αφεντικά (Ποιους δηλαδή; Όσους π.χ. έχουν μαγαζιά; Ή μήπως σε στελέχη του συστήματος, δηλαδή στα σπίτια των καπιταλιστών για παράδειγμα, εμπεριέχοντας και το νερό και το ρεύμα των οικογενειών τους;). Δηλαδή στο πρόταγμα κάποιων καταλήψεων εμφανίζεται να κόβεται το νερό και το ρεύμα, (που σε άλλες κινητοποιήσεις εμφανίζονται ως κοινωνικά αγαθά) κατοχυρώνει το δικαίωμα των συνόρων σε μια εδαφική περιοχή. Με αυτό προφανώς συνεπάγονται οι στρατοί και οι πατρίδες. Είναι κάτι ανάλογο με την περίπτωση που κάποιος προτρέπει να υπάρχει μια «δίκαιη δίκη» σε κάποια υπόθεση, αναγνωρίζοντας έτσι το θεσμό του δικαστηρίου. Ή είναι ανάλογης οπτικής με το σύνθημα «ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΜΗ ΜΑΣ ΑΦΗΝΕΤΕ ΜΟΝΟΥΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ». Αποτελεί εξ ίσου ρατσιστική οπτική να θεωρούνται όλοι οι μετανάστες το ίδιο. Είναι γενίκευση κινηματικής λογικής, που θεωρεί όλους τους μετανάστες «καλούς» και όλους τους έλληνες «κακούς».

Δεν έχουν, λοιπόν, τα συγκεκριμένα συνθήματα –όπως και κάποια αλήστου μνήμης... «πρώτα ξαδέλφια» τους– καμία σχέση με τις ιδέες, πρακτικές και θεωρήσεις των αναρχικών για την συνολική απελευθέρωση ανθρώπου και φύσης. Απέχουν, λοιπόν, πολύ απ' το να χαρακτηριστούν «αναρχικά», πόσο μάλλον όταν δικαιώνουν την ύπαρξη του κράτους και δεν την αμφισβητούν. Το εμφανίζουν, μάλιστα, ως απαραίτητη προϋπόθεση για την ομαλή λειτουργία κάποιων καταστάσεων, π.χ. το να συνεχίζεται απρόσκοπτα η παροχή ρεύματος σε κάποιες καταλήψεις, ενώ στα σπίτια των υποτιθέμενων αφεντικών θα έπρεπε να κόβεται.

Εδώ κρύβεται και ένας δογματισμός, σύμφωνα με τον οποίο όσοι έχουν τις ιδέες κάποιων καταλήψεων, κοινοβίων κτλ., ή απλά όσοι για στεγαστικούς ή άλλους λόγους επιλέγουν την κοινοβιακή ζωή, κατέχουν και το αλάθητο, ενώ τα λεγόμενα αφεντικά και οι λεγόμενοι φασίστες δε θα έπρεπε να έχουν και ιδιαίτερα δικαιώματα, είτε δηλαδή ρεύμα και νερό, είτε και δικαίωμα να παραμείνουν στην ίδια εδαφική περιοχή! Αυτή η λογική απομακρύνει τους αγωνιζόμενους ανθρώπους από το κοινωνικό περιβάλλον όπου ζουν και συχνά δημιουργεί κατηγοριοποιήσεις, «κινηματικά φέουδα» και αντιεξουσιαστικές συνιστώσες, τα οποία δε μπορεί να οικειοποιηθεί κάθε άνθρωπος. Οι αναρχικές ιδέες δεν οριοθε-

σιοποιημένα» πολιτικά πρόσωπα. Η πολιτική πυξίδα των τελευταίων δείχνει να είναι «κολλημένη» στην αναστύλωση ενός μετριοπαθούς κέντρου, και σημαία τους φυσικά ο εκσυγχρονισμός, η ανάπτυξη, η καταπολέμηση της «διαφθοράς», η πάταξη της «ανομίας», η εμπέδωση της «αξιοκρατίας», οι μεταρρυθμίσεις και η κατοχύρωση της ευρωπαϊκής πορείας. Οι πολιτικές αυτές δυνάμεις ήδη πλαισιώνονται ή θα πλαισιωθούν στο άμεσο μέλλον από καταλλήλως προβεβλημένους ως καταξιωμένους ανθρώπους της διανόησης ή της «υγιούς» επιχειρηματικότητας. Η αναπαλαίωση του πολιτικού σκηνικού πηγαίνει βήμα-βήμα με τις εξελίξεις στο μέτωπο της «κρίσης» και των αποφάσεων που λαμβάνουν τα γνωστά κυριαρχικά κέντρα (ΕΕ, ΔΝΤ, Ρωσία, Κίνα κα). Η «ευπάθεια», λοιπόν, του πολιτικού συστήματος στην σκανδαλολογία των ημερών δεν αποτελεί κανενός είδους υποτροπή, αλλά επιβεβαίωση της παραμονής σε μια παρατεταμένη κατάσταση ξεκαθαρίσματος των τμημάτων εκείνων της πολιτικής ελίτ, που θα παραμείνουν μέχρι τελευταία στιγμή στο καράβι, που έχει προσαράξει σε αβαθή νερά και περιμένει την βοήθεια ενός ρυμουλκού. Αυτή ακριβώς η επιχείρηση αναστύλωσης ενός εκσυγχρονιστικού κέντρου εμπεριέχει και την προβολή των αντιμαχόμενων «άκρων» που συ-

πικεφαλής των σχετικών ερευνών που έχουν προβληθεί στον απαραίτητο βαθμό ως «πεισματάρηδες», «αγέρωχοι» και «απλησίαστοι» δικαστές. Οι γνωστές «διαρροές» από «άγνωστα» κέντρα και συμφέροντα απλά επιβεβαιώνουν την σφαγή που εξελίσσεται για το ποιος θα παραμείνει όρθιος ως το τέλος στο κανάβατσο. Ευχόμαστε σε όλους το καλύτερο… Νεόκοποι προ λίγων ετών πάμπλουτοι επιχειρηματίες, ήδη όμως ξεπεσμένοι, «αποκαλύπτονται» αίφνης ως πλήρως διαπλεκόμενοι με ενεργούς ή μη εκπροσώπους της πολιτικής ελίτ. Μεγαλοδημοσιογράφοι και θεσμικοί παράγοντες ολκής (τρίτος πολιτειακά τη τάξει ο Μεϊμαράκης) ξεκατινιάζονται μπροστά σ' ένα κοινό που μοιάζει προ πολλού μπουχτισμένο και αηδιασμένο αφ' ενός, αλλά και κουρασμένο εμφανώς για να επιδοθεί σε δυναμικές αντιδράσεις. Κατά τα άλλα, οι ενοποιητικές διαδικασίες, όπως δηλώνουν κατηγορηματικά εκπρόσωποι της κυριαρχικής ελίτ, όπως ο Μάριο Ντράγκι ή μια σειρά αξιωματούχων της ΕΕ, προχωρούν σταθερά με αφορμή και πρόσχημα την λεγόμενη κρίση. Και η διοικητική διαχείριση των καθυστερημένων τμημάτων της ευρωπαϊκής επικράτειας αποτελούν γι' αυτούς απλά ψιλά γράμματα. Ή μήπως όχι;

Συσπείρωση Αναρχικών

ποια χαρακτηριστικά παραδείγματα, αν και επιφυλασσόμαστε για την «πατρότητά» τους, είναι το «ΚΟΜΜΕΝΟ ΡΕΥΜΑ ΚΑΙ ΝΕΡΟ ΜΟΝΟ ΣΕ ΚΑΘΕ ΑΦΕΝΤΙΚΟ» ή το «ΝΑ ΑΠΕΛΑΘΟΥΝ ΟΙ 450.000 ΨΗΦΟΦΟΡΟΙ ΤΗΣ ΧΡΥΣΗΣ ΑΥΓΗΣ».

Αν και φαίνεται ίσως λίγο υπερβολικό να γράφονται κείμενα για να σχολιαστούν συνθήματα, θεωρούμε ότι είναι απαραίτητο στη συγκεκριμένη περίπτωση να το κάνουμε, γιατί ένα σύνθημα δεν συνοδεύεται από επιχειρηματολογία και σε μία απλή φράση συμπεριλαμβάνεται περιεκτικά όλο το νόημά του. Έτσι, δημιουργούνται λανθασμένες εντυπώσεις σε οποιονδήποτε διαβάζει τέτοιες φράσεις γραμμένες σε προκηρύξεις, κείμενα κτλ. και μπορούν να δημιουργηθούν τελείως διαστρεβλωμένες αντιλήψεις για το περιεχόμενο των αναρχικών προτάσεων. Και λέμε αναρχικές προτάσεις, επειδή, όσοι γράφουν τέτοια συνθήματα, αν και αποφεύγουν κατά κόρον να αυτο-προσδιοριστούν ως αναρχικοί, σε κάποιες περιστάσεις δεν διστάζουν να χρησιμοποιούν τον όρο, και μάλιστα ίσως και ισοπεδωτικά (εκπροσωπώντας δηλαδή όλους τους αναρχικούς).

Κατ' αρχήν το σύνθημα αυτό αναγνωρίζει στο κράτος το δικαίωμα να κόβει το ρεύμα και το νερό και καλεί μάλιστα το κράτος να το πράξει μόνο στα αφεντικά (Ποιους δηλαδή; Όσους π.χ. έχουν μαγαζιά; Ή μήπως σε στελέχη του συστήματος, δηλαδή στα σπίτια των καπιταλιστών για παράδειγμα, εμπεριέχοντας και το νερό και το ρεύμα των οικογενειών τους;). Δηλαδή στο πρόταγμα κάποιων καταλήψεων εμφανίζεται να κόβεται το νερό και το ρεύμα, (που σε άλλες κινητοποιήσεις εμφανίζονται ως κοινωνικά αγαθά) και μάλιστα από τον ειδικό, δηλαδή το κράτος, και αυτό σε ένα ασαφές πλαίσιο. Δηλαδή ισχύει για «τα κακά αφεντικά».

Εφόσον το κράτος αναγνωρίζεται ως ο κατάλληλος διαιτητής για ν' αποφασίζει σε ποιον θα κόψει το νερό και το ρεύμα, τότε προφανώς θεωρείται και ως μια αναγκαία συνθήκη ύπαρξης της κοινωνίας. Φτάνουν δηλαδή στην παραδοχή ότι το κράτος χρειάζεται, είναι απαραίτητο για τη λειτουργία των κοινωνιών και έμμεσα καταργούνται οι ίδιες οι αναρχικές ιδέες. Αφού το κράτος χρειάζεται, τότε όλα αυτά περί «αναρχίας» κτλ. μάλλον ρομαντικά θα πρέπει να θεωρούνται και ο κόσμος θα πρέπει να συνηθίζει στη «ρεαλιστική» πλέον φρασεολογία των καταλήψεων...

Αξίζει, επίσης, να σημειώσουμε ότι με τέτοιες γενικεύσεις αναγνωρίζεται το δικαίωμα σε επιχειρήσεις -κρατικές ή ιδιωτικές δεν έχει σημασία- όπως η ΔΕΗ ή η ΕΥΑΘ, όχι μόνο να διαχειρί-

ΤΑΝΑΣΤΕΣ ΜΗ ΜΑΣ ΑΦΗΝΕΤΕ ΜΟΝΟΥΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ». Αποτελεί εξ ίσου ρατσιστική οπτική να θεωρούνται όλοι οι μετανάστες το ίδιο. Είναι γενίκευση κινηματικής λογικής, που θεωρεί όλους τους μετανάστες «καλούς» και όλους τους έλληνες «κακούς».

Δεν έχουν, λοιπόν, τα συγκεκριμένα συνθήματα –όπως και κάποια αλήστου μνήμης... «πρώτα ξαδέλφια» τους– καμία σχέση με τις ιδέες, πρακτικές και θεωρήσεις των αναρχικών για την συνολική απελευθέρωση ανθρώπου και φύσης. Απέχουν, λοιπόν, πολύ απ' το να χαρακτηριστούν «αναρχικά», πόσο μάλλον όταν δικαιώνουν την ύπαρξη του κράτους και δεν την αμφισβητούν. Το εμφανίζουν, μάλιστα, ως απαραίτητη προϋπόθεση για την ομαλή λειτουργία κάποιων καταστάσεων, π.χ. το να συνεχίζεται απρόσκοπτα η παροχή ρεύματος σε κάποιες καταλήψεις, ενώ στα σπίτια των υποτιθέμενων αφεντικών θα έπρεπε να κόβεται.

Εδώ κρύβεται και ένας δογματισμός, σύμφωνα με τον οποίο όσοι έχουν τις ιδέες κάποιων καταλήψεων, κοινοβίων κτλ., ή απλά όσοι για στεγαστικούς ή άλλους λόγους επιλέγουν την κοινοβιακή ζωή, κατέχουν και το αλάθητο, ενώ τα λεγόμενα αφεντικά και οι λεγόμενοι φασίστες δε θα έπρεπε να έχουν και ιδιαίτερα δικαιώματα, είτε δηλαδή ρεύμα και νερό, είτε και δικαίωμα να παραμείνουν στην ίδια εδαφική περιοχή! Αυτή η λογική απομακρύνει τους αγωνιζόμενους ανθρώπους από το κοινωνικό περιβάλλον όπου ζουν και συχνά δημιουργεί κατηγοριοποιήσεις, «κινηματικά φέουδα» και αντιεξουσιαστικές συνιστώσες, τα οποία δε μπορεί να οικειοποιηθεί κάθε άνθρωπος. Οι αναρχικές ιδέες δεν οριοθετούνται από συγκεκριμένους χώρους ή από τέσσερις τοίχους. Δεν ανήκουν σε μία πεφωτισμένη πρωτοπορία, που θα φέρει στους... «κοινούς θνητούς» το φως της επανάστασης. Επί πλέον, δημιουργείται και μια πόλωση, αφού τα «κακά αφεντικά» και οι «λούμπεν προλετάριοι» ή οι κινηματίες θα έπρεπε να βρίσκονται σε ένα διαρκή εμφύλιο πόλεμο...

Εκτός των άλλων, όσοι μένουν σε καταλήψεις χρησιμοποιούν το χρήμα όπως και όλοι οι άλλοι άνθρωποι σε πολλές πτυχές της καθημερινής ζωής. Οπότε, μέσα σε ένα τέτοιο πλαίσιο δε θα έπρεπε να θεωρείται αποδεκτή και η πληρωμή του ηλεκτρικού ρεύματος στη ΔΕΗ; Εκτός κι αν οι καταληψίες ζητούσαν κάτι σαν «ΔΩΡΕΑΝ ΡΕΥΜΑ ΚΑΙ ΝΕΡΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ», που είναι κάπως πιο ανατρεπτικό από τα προαναφερόμενα συνθήματα, αλλά αναγνωρίζει την ιδιοκτησία. Άλλωστε και εδώ απέχουν πολύ από αναρχικές προτάσεις, καθώς το δωρεάν ρεύμα και νερό απλά

«ευπάθεια», λοιπόν, του πολιτικού συστήματος στην σκανδαλολογία των ημερών δεν αποτελεί κανενός είδους υποτροπή, αλλά επιβεβαίωση της παραμονής σε μια παρατεταμένη κατάσταση ξεκαθαρίσματος των τμημάτων εκείνων της πολιτικής ελίτ, που θα παραμείνουν μέχρι τελευταία στιγμή στο καράβι, που έχει προσαράξει σε αβαθή νερά και περιμένει την βοήθεια ενός ρυμουλκού. Αυτή ακριβώς η επιχείρηση αναστύλωσης ενός εκσυγχρονιστικού κέντρου εμπεριέχει και την προβολή των αντιμαχόμενων «άκρων» που συ-

για να επιδοθεί σε δυναμικές αντιδράσεις. Κατά τα άλλα, οι ενοποιητικές διαδικασίες, όπως δηλώνουν κατηγορηματικά εκπρόσωποι της κυριαρχικής ελίτ, όπως ο Μάριο Ντράγκι ή μια σειρά αξιωματούχων της ΕΕ, προχωρούν σταθερά με αφορμή και πρόσχημα την λεγόμενη κρίση. Και η διοικητική διαχείριση των καθυστερημένων τμημάτων της ευρωπαϊκής επικράτειας αποτελούν γι' αυτούς απλά ψιλά γράμματα. Ή μήπως όχι;

Συσπείρωση Αναρχικών

κά (εκπροσωπώντας δηλαδή όλους τους αναρχικούς).

Κατ' αρχήν το σύνθημα αυτό αναγνωρίζει στο κράτος το δικαίωμα να κόβει το ρεύμα και το νερό και καλεί μάλιστα το κράτος να το πράξει μόνο στα αφεντικά (Ποιους δηλαδή; Όσους π.χ. έχουν μαγαζιά; Ή μήπως σε στελέχη του συστήματος, δηλαδή στα σπίτια των καπιταλιστών για παράδειγμα, εμπεριέχοντας και το νερό και το ρεύμα των οικογενειών τους;). Δηλαδή στο πρόταγμα κάποιων καταλήψεων εμφανίζεται να κόβεται το νερό και το ρεύμα, (που σε άλλες κινητοποιήσεις εμφανίζονται ως κοινωνικά αγαθά) και μάλιστα από τον ειδικό, δηλαδή το κράτος, και αυτό σε ένα ασαφές πλαίσιο. Δηλαδή ισχύει για «τα κακά αφεντικά».

Εφόσον το κράτος αναγνωρίζεται ως ο κατάλληλος διαιτητής για ν' αποφασίζει σε ποιον θα κόψει το νερό και το ρεύμα, τότε προφανώς θεωρείται και ως μια αναγκαία συνθήκη ύπαρξης της κοινωνίας. Φτάνουν δηλαδή στην παραδοχή ότι το κράτος χρειάζεται, είναι απαραίτητο για τη λειτουργία των κοινωνιών και έμμεσα καταργούνται οι ίδιες οι αναρχικές ιδέες. Αφού το κράτος χρειάζεται, τότε όλα αυτά περί «αναρχίας» κτλ. μάλλον ρομαντικά θα πρέπει να θεωρούνται και ο κόσμος θα πρέπει να συνηθίζει στη «ρεαλιστική» πλέον φρασεολογία των καταλήψεων...

Αξίζει, επίσης, να σημειώσουμε ότι με τέτοιες γενικεύσεις αναγνωρίζεται το δικαίωμα σε επιχειρήσεις -κρατικές ή ιδιωτικές δεν έχει σημασία- όπως η ΔΕΗ ή η ΕΥΑΘ, όχι μόνο να διαχειρίζονται την ενέργεια, δημιουργώντας εργοστάσια λιγνίτη και σπέρνοντας την καταστροφή και τον καρκίνο, αλλά και να καταστρέφουν το φυσικό περιβάλλον χωρίς επιστροφή. Δηλαδή αναγνωρίζουν στη ΔΕΗ το ρόλο να καταστρέφει τη φύση και τον άνθρωπο και διαπραγματευόμαστε τον τρόπο που θα διανεμηθεί η ενέργεια; Ή μήπως θεωρούν ότι η ΕΥΑΘ μπορεί να εκτρέπει ποτάμια, να επικυρώνει αγοροπωλησίες των υδάτων και να επεξεργάζεται βιομηχανικά το νερό με δηλητήρια όπως το χλώριο; Μία τέτοια «λογική», λοιπόν, δεν προωθεί την κοινωνική απελευθέρωση, αλλά απεναντίας δημιουργεί σύγχυση στους αγωνιζόμενους ανθρώπους.

Ανάλογη προβληματική δημιουργούν και συνθήματα όπως το «ΝΑ ΑΠΕΛΑΘΟΥΝ 450.000 ΦΑΣΙΣΤΕΣ», υπονοώντας όσους ψήφισαν τη Χρ. Αυγή. Παρομοίως και αυτό το σύνθημα αναγνωρίζει στο κράτος το δικαίωμα να απελαύνει και να

ταλήψεων, κοινοβίων κτλ., ή απλά όσοι για στεγαστικούς ή άλλους λόγους επιλέγουν την κοινοβιακή ζωή, κατέχουν και το αλάθητο, ενώ τα λεγόμενα αφεντικά και οι λεγόμενοι φασίστες δε θα έπρεπε να έχουν και ιδιαίτερα δικαιώματα, είτε δηλαδή ρεύμα και νερό, είτε και δικαίωμα να παραμείνουν στην ίδια εδαφική περιοχή! Αυτή η λογική απομακρύνει τους αγωνιζόμενους ανθρώπους από το κοινωνικό περιβάλλον όπου ζουν και συχνά δημιουργεί κατηγοριοποιήσεις, «κινηματικά φέουδα» και αντιεξουσιαστικές συνιστώσες, τα οποία δε μπορεί να οικειοποιηθεί κάθε άνθρωπος. Οι αναρχικές ιδέες δεν οριοθετούνται από συγκεκριμένους χώρους ή από τέσσερις τοίχους. Δεν ανήκουν σε μία πεφωτισμένη πρωτοπορία, που θα φέρει στους... «κοινούς θνητούς» το φως της επανάστασης. Επί πλέον, δημιουργείται και μια πόλωση, αφού τα «κακά αφεντικά» και οι «λούμπεν προλετάριοι» ή οι κινηματίες θα έπρεπε να βρίσκονται σε ένα διαρκή εμφύλιο πόλεμο...

Εκτός των άλλων, όσοι μένουν σε καταλήψεις χρησιμοποιούν το χρήμα όπως και όλοι οι άλλοι άνθρωποι σε πολλές πτυχές της καθημερινής ζωής. Οπότε, μέσα σε ένα τέτοιο πλαίσιο δε θα έπρεπε να θεωρείται αποδεκτή και η πληρωμή του ηλεκτρικού ρεύματος στη ΔΕΗ; Εκτός κι αν οι καταληψίες ζητούσαν κάτι σαν «ΔΩΡΕΑΝ ΡΕΥΜΑ ΚΑΙ ΝΕΡΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ», που είναι κάπως πιο ανατρεπτικό από τα προαναφερόμενα συνθήματα, αλλά αναγνωρίζει την ιδιοκτησία. Άλλωστε και εδώ απέχουν πολύ από αναρχικές προτάσεις, καθώς το δωρεάν ρεύμα και νερό απλά διασφαλίζει μια βελτίωση στο βιοτικό επίπεδο, μη αμφισβητώντας οποιαδήποτε άλλη κρατική λειτουργία, και επιβεβαιώνοντας την παρουσία του κράτους πάνω στις ζωές των ανθρώπων. Αυτά είναι ψιλά γράμματα, βέβαια, για όσους έχουν τη λογική του κινήματος που προσβλέπει σε αριθμητική αύξηση των οπαδών του, προωθώντας κάποια «πιασάρικα» αιτήματα...

Κάποια ζητήματα μπορεί να θεωρούνται «ξεπερασμένα», όμως από αναρχική σκοπιά έχουν, σε πείσμα των καιρών, ακόμα ιδιαίτερη σημασία. Γιατί ένα σύνθημα έχει τη δύναμη να περικλείει σε μία απλή φράση ένα συνολικά απελευθερωτικό μήνυμα, που διατηρεί τη μνήμη ενάντια στη λήθη.

σύντροφοι για την
Αναρχική απελευθερωτική δράση -
Αναρχικός Πυρήνας
ΞΑΝΑ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ

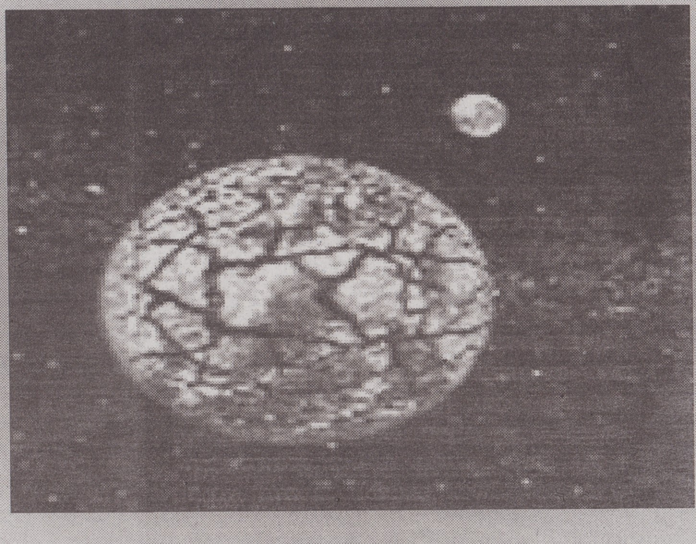
Ο Αληθινός Εαυτός

Μέσω της αναγνώρισης, η οποία είναι μια φυσιολογική ψυχολογική βάση της ανάπτυξης της προσωπικότητας, η αρχική ταυτότητα του προσώπου απλώνεται σε κάτι όλο και περισσότερο, στην διαδρομή του προς τον αληθινό του εαυτό. Αυτή η διαδικασία της αναγνώρισης γίνεται παθολογική μόνο όταν δεν διατηρείται η συνέχεια της προσωπικότητας, δηλαδή όταν υπάρχει μια διάσπαση του νου σε δύο, δίνοντας λαβή για μια νέα ψυχική κατασκευή του ψευδούς εαυτού. Αυτή η ρήξη του νου είναι δυστυχώς ακριβώς αυτό που συμβαίνει μέσω της υποχρεωτικής κατάρτισης και εκπαίδευσης των σύγχρονων πολιτισμένων ανθρώπων. Αντιθέτως, η ανάπτυξη του φυσικού και υγιούς ανθρώπινου νου δεν συνεπάγεται απότομες οριοθετήσεις μεταξύ των διαφόρων σταδίων και των λειτουργιών του. Ο αληθινός εαυτός είναι η συνέχιση και το αποκορύφωμα του πραγματικού εαυτού και αναπτύσσεται έξω από αυτόν, ακριβώς όπως ο πραγματικός-αυθεντικός εαυτός αναπτύσσεται έξω από τον αρχέγονο εαυτό. Εν ολίγοις, η ψυχική πραγματικότητα αποτελείται από τον αρχέγονο εαυτό, μαζί με τον πραγματικό εαυτό. Η δυναμική αλληλεπίδραση μεταξύ τους είναι υπεύθυνη για την ανάπτυξη του αληθινού εαυτού. Ο αληθινός εαυτός είναι κάτι που εξελίσσεται/προοδεύει. Ο τραυματικός πολιτισμός δεν έχει εξαλείψει τον αρχικό εαυτό, αλλά έχει σταματήσει τη ροή των αρχέγονων ιδεών προς τη συνειδητότητα, η οποία αναχαιτίζει ή στρεβλώνει την υψηλότερη/ωριμότερη ανάπτυξη της προσωπικότητας. Για να ξαναρχίσει η βαθιά σκέψη στον ανθρώπινο νου, έτσι ώστε να μπορέσει να γίνει ο αληθινός εαυτός, είναι απαραίτητο

Η Μηχανή στα κεφάλια μας

Μέρος Β΄

αρχέγονες ιδέες συνεχίζουν να πιέζουν για την είσοδο στη συνειδητότητα. Το μυαλό προσπαθεί πάντα να ενσωματώσει όλες τις ιδέες του μέσα σε ένα κατανοητό όλον. Οτιδήποτε είναι μέρος του καταπιεσμένου ασυνείδητου προσπαθεί να διεισδύσει στη συνείδηση. Όταν ένα άτομο παίρνει την ιδέα του αρχέγονου εαυτού από μια εξωτερική πηγή, μέσω ενός μηνύματος, τη διακρατά βαθειά μέσα του. Το μήνυμα εμφανίζεται στη συνείδηση του νου, το τραβά ηχώντας πραγματικά, αγγίζοντας και διεγείροντας την καταπιεσμένη αλήθεια, προσπαθώντας να διεισδύσει μέσα στη συνειδητότητα. Για το λόγο αυτό, **ο θρίαμβος του πολιτισμού πάνω στον αρχέγονο εαυτό δεν είναι ποτέ ασφαλής, έτσι πρέπει να υπάρχει ένας συνεχής βομβαρδισμός των ψεμάτων και των στρεβλώσεων από τους**

γίες) και εσωτερικά (ο ψευδής εαυτός) οργανώθηκε εναντίον του. Έχοντας αποφασιστικότητα και θάρρος πηγαίνει

ματικότητας, καταστέλλοντας τον αρχέγονο εαυτό επειδή δεν είναι σε θέση να διαχειριστεί την απειλή του πολιτισμού με οποιονδήποτε άλλο τρόπο. Ωστόσο, οι ενήλικες που δεν βρίσκονται πλέον στη θέση ανημποριάς της παιδικής ηλικίας, είναι πλέον αναγκαίο να μην εγκαταλείψουν τον αγώνα με τον πολιτισμό. Υπάρχουν πολλές ευκαιρίες στην καθημερινή μας ζωή για να αμφισβητήσουμε και να αρνηθούμε, ταπεινώνοντας και εξουθενώνοντας την εξουσία. Αυτό που έχει σημασία, για την ώρα, δεν είναι ότι εμείς κερδίσαμε αυτή ή εκείνη τη μάχη με την εξωτερική πραγματικότητα, αλλά ότι θα παραμείνουμε πιστοί στις αρχέγονες ιδέες για την αντιμετώπιση του πολιτισμού και την ένταξή τους στην συμπεριφορά ή στάση ζωής μας. Αυτό επιφέρει μια αργή ριζοσπαστική αλλαγή στην προσωπικότητα. Ο δρόμος του πολεμιστή είναι η προάσπιση του αρχέγονου ιδανι-

για μια νέα ψυχική κατασκευή του ψευδούς εαυτού. Αυτή η ρήξη του νου είναι δυστυχώς ακριβώς αυτό που συμβαίνει μέσω της υποχρεωτικής κατάρτισης και εκπαίδευσης των σύγχρονων πολιτισμένων ανθρώπων. Αντιθέτως, η ανάπτυξη του φυσικού και υγιούς ανθρώπινου νου δεν συνεπάγεται απότομες οριοθετήσεις μεταξύ των διαφόρων σταδίων και των λειτουργιών του. Ο αληθινός εαυτός είναι η συνέχιση και το αποκορύφωμα του πραγματικού εαυτού και αναπτύσσεται έξω από αυτόν, ακριβώς όπως ο πραγματικός-αυθεντικός εαυτός αναπτύσσεται έξω από τον αρχέγονο εαυτό. Εν ολίγοις, η ψυχική πραγματικότητα αποτελείται από τον αρχέγονο εαυτό, μαζί με τον πραγματικό εαυτό. Η δυναμική αλληλεπίδραση μεταξύ τους είναι υπεύθυνη για την ανάπτυξη του αληθινού εαυτού. Ο αληθινός εαυτός είναι κάτι που εξελίσσεται/προοδεύει. Ο τραυματικός πολιτισμός δεν έχει εξαλείψει τον αρχικό εαυτό, αλλά έχει σταματήσει τη ροή των αρχέγονων ιδεών προς τη συνειδητότητα, η οποία αναχαιτίζει ή στρεβλώνει την υψηλότερη/ωριμότερη ανάπτυξη της προσωπικότητας. Για να ξαναρχίσει η βαθιά σκέψη στον ανθρώπινο νου, έτσι ώστε να μπορέσει να γίνει ο αληθινός εαυτός, είναι απαραίτητο να βουτήξουμε πίσω και τελικά να διαλύσουμε τον πολιτισμό, εσωτερικά και εξωτερικά.

Το μήνυμα

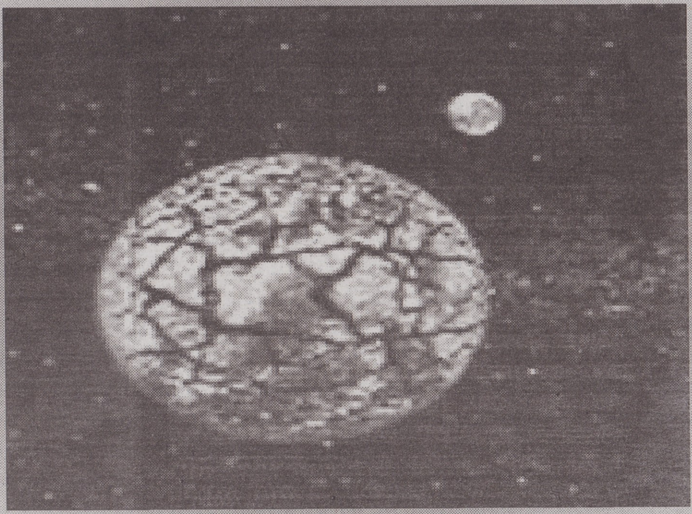
Η θλίψη της σύγχρονης εποχής είναι ότι οι άνθρωποι χρειάζεται να ξαναθυμηθούν τις «αμετάβλητες ανθρώπινες ανάγκες τους». Αυτή η αλήθεια δεν είναι κάτι που πρέπει να τους επιβληθεί, αλλά κάτι που πρέπει να προκληθεί από τους ίδιους. Γεγονός είναι ότι οι άνθρωποι δεν αισθάνονται ικανοποιημένοι από τους ρόλους που τους έχουν ανατεθεί από τον πολιτισμό. Υπάρχει μια διάχυτη αίσθηση ότι η αληθινή ταυτότητα ή η δυναμική ενός ατόμου δεν πληρείται, αλλά δυστυχώς δεν υπάρχει

κεφάλια μας

Μέρος Β΄

ξουσία. Αυτό που έχει σημασία, για την ώρα, δεν είναι ότι εμείς κερδίσαμε αυτή ή εκείνη τη μάχη με την εξωτερική πραγματικότητα, αλλά ότι θα παραμείνουμε πιστοί στις αρχέγονες ιδέες για την αντιμετώπιση του πολιτισμού και την ένταξή τους στην συμπεριφορά ή στάση ζωής μας. Αυτό επιφέρει μια αργή ριζοσπαστική αλλαγή στην προσω-

αρχέγονες ιδέες συνεχίζουν να πιέζουν για την είσοδο στη συνειδητότητα. Το μυαλό προσπαθεί πάντα να ενσωματώσει όλες τις ιδέες του μέσα σε ένα κατανοητό όλον. Οτιδήποτε είναι μέρος του καταπιεσμένου ασυνείδητου προσπαθεί να διεισδύσει στη συνείδηση. Όταν ένα άτομο παίρνει την ιδέα του αρχέγονου εαυτού από μια εξωτερική πηγή, μέσω ενός μηνύματος, τη διακρατά βαθειά μέσα του. Το μήνυμα εμφανίζεται στη συνείδηση του νου, το τραβά ηχώντας πραγματικά, αγγίζοντας και διεγείροντας την καταπιεσμένη αλήθεια, προσπαθώντας να διεισδύσει μέσα στη συνειδητότητα. Για το λόγο αυτό, ο **θρίαμβος του πολιτισμού πάνω στον αρχέγονο εαυτό δεν είναι ποτέ ασφαλής, έτσι πρέπει να υπάρχει ένας συνεχής βομβαρδισμός των ψεμάτων και των στρεβλώσεων από τους εκπροσώπους του πολιτισμού. Το αν ή όχι ένα άτομο ξυπνά στο αρχέγονο μήνυμα εξαρτάται από την ψυχική κατάσταση της προσωπικής του ζωής. Η κρίση μπορεί να ανοίξει ένα άτομο σε ιδέες που σε άλλη περίπτωση θα αποφεύγονταν ή θα απορρίπτονταν**. Ένας απελπισμένος ή σε σύγχυση άνθρωπος που ζητά βοήθεια μπορεί να αποδεχθεί την ιδέα ενός αρχέγονου εαυτού πνευματικά, επειδή δίνει νόημα στη ζωή του, αλλά αυτό δεν είναι αρκετά κατανοητό ως αποτέλεσμα ενός βαθύτερου πνευματικού διαλόγου. Η πνευματική συνειδητοποίηση ενός αρχέγονου εαυτού, μέσω του μηνύματος, είναι η πρώτη προϋπόθεση ενός λογικού ανθρώπου, αλλά αυτό δεν είναι αρκετό, δεν είναι το ίδιο πράγμα με το άκουσμα της

γίες) και εσωτερικά (ο ψευδής εαυτός) οργανώθηκε εναντίον του. Έχοντας αποφασιστικότητα και θάρρος πηγαίνει ενάντια στον πολιτισμό, είτε προς τα έξω είτε προς τα μέσα. Η πορεία ενός πολεμιστή στο σύγχρονο κόσμο δεν έχει να κάνει με το να πάρει ένα δόρυ ή φορώντας ένα κομμάτι ύφασμα, σημαίνει δέσμευση για τις μεγάλες ιδέες της προϊστορίας: πρόσωπο με πρόσωπο δημοκρατία, καθαρά και πόσιμα ποτάμια και ρυάκια, σεβασμός για την άγρια ζωή κλπ. Αυτές οι ιδέες δεν χρειάζονται περισσότερα δεδομένα, επιχειρήματα, συνέδρια ή συνεντεύξεις επειδή είναι τα αδιάψευστα στοιχεία της αρχικής γνήσιας γνώσης. Ο πολεμιστής στέκεται στα ακλόνητα θεμέλια της βασικής αλήθειας, και τα αισχρά ψέματα του πολιτισμού, ότι η Γη είναι ιδιοκτησία ή ότι τα αποτελέσματα για το κοινό καλό, όπως αυτά προκύπτουν, για παράδειγ-

πικότητα. Ο δρόμος του πολεμιστή είναι η προάσπιση του αρχέγονου ιδανικού και έχει το θεραπευτικό στόχο να φέρει ένα ενισχυμένο εγώ σε άμεση και ανοιχτή επικοινωνία με το αρχέγονο πνεύμα, το οποίο διαλύει τον ψευδοεαυτό (και τον μηχανισμό τιμωρίας του). Η προσωπική διαδρομή του καθενός που απο τη μια υποχωρεί το ψευδές και από την άλλη ενισχύει το πρωταρχικό, σίγουρα από μόνο του δεν επιφέρει την ανατροπή του πολιτισμού αλλά είναι η υποκειμενική προϋπόθεση για την οικοδόμηση ενός περιβαλλοντικού κινήματος ώστε να επιτευχθεί αυτός ο σκοπός. Το κοινό είναι σταθερά στο έλεος του ψευδούς εαυτού, πράγμα που σημαίνει ότι μια επανάσταση δεν είναι σίγουρα στην ημερήσια διάταξη. Η μηχανή επιρροής του πολιτισμού είναι στο κεφάλι μας, και εμείς πρέπει να νική-

για την ανάπτυξη του αληθινού εαυτού. Ο αληθινός εαυτός είναι κάτι που εξελίσσεται/προοδεύει. Ο τραυματικός πολιτισμός δεν έχει εξαλείψει τον αρχικό εαυτό, αλλά έχει σταματήσει τη ροή των αρχέγονων ιδεών προς τη συνειδητότητα, η οποία αναχαιτίζει ή στρεβλώνει την υψηλότερη/ωριμότερη ανάπτυξη της προσωπικότητας. Για να ξαναρχίσει η βαθιά σκέψη στον ανθρώπινο νου, έτσι ώστε να μπορέσει να γίνει ο αληθινός εαυτός, είναι απαραίτητο να βουτήξουμε πίσω και τελικά να διαλύσουμε τον πολιτισμό, εσωτερικά και εξωτερικά.

Το μήνυμα

Η θλίψη της σύγχρονης εποχής είναι ότι οι άνθρωποι χρειάζεται να ξαναθυμηθούν τις «αμετάβλητες ανθρώπινες ανάγκες τους». Αυτή η αλήθεια δεν είναι κάτι που πρέπει να τους επιβληθεί, αλλά κάτι που πρέπει να προκληθεί από τους ίδιους. Γεγονός είναι ότι οι άνθρωποι δεν αισθάνονται ικανοποιημένοι από τους ρόλους που τους έχουν ανατεθεί από τον πολιτισμό. Υπάρχει μια διάχυτη αίσθηση ότι η αληθινή ταυτότητα ή η δυναμική ενός ατόμου δεν πληρείται, αλλά δυστυχώς δεν υπάρχει επίγνωση των αρχέγονων αυτοεξαιρέσεων ανάμεσα σε μια μικρή μειοψηφία ατόμων.

Μόλις το μήνυμα του αρχέγονου εαυτού επανεισαχθεί στη κοινή συνείδηση, μπορεί να παραμένει στα μυαλά των ανθρώπων για μεγάλο χρονικό διάστημα, αλλά ποτέ δεν θα είναι εντελώς ξεχασμένο ξανά, όπως ήταν στην παιδική ηλικία. **Αυτό το μήνυμα είναι ο καταλύτης για την πνευματική αφύπνιση του πληθυσμού, συνοδευόμενο από το αίσθημα ότι κάτι παλιό και οικείο έχει αποκαλυφθεί.** Η δυναμική αυτού του μηνύματος στην κίνηση ενός ατόμου οφείλεται στο ψυχολογικό γεγονός ότι, παρ' ότι τελεί υπό καταστολή και έχει απενεργοποιήσει τη βαθιά σκέψη, οι πηγή, μέσω ενός μηνύματος, τη διακρατά βαθειά μέσα του. Το μήνυμα εμφανίζεται στη συνείδηση του νου, το τραβά ηχώντας πραγματικά, αγγίζοντας και διεγείροντας την καταπιεσμένη αλήθεια, προσπαθώντας να διεισδύσει μέσα στη συνειδητότητα. Για το λόγο αυτό, **ο θρίαμβος του πολιτισμού πάνω στον αρχέγονο εαυτό δεν είναι ποτέ ασφαλής, έτσι πρέπει να υπάρχει ένας συνεχής βομβαρδισμός των ψεμάτων και των στρεβλώσεων από τους εκπροσώπους του πολιτισμού. Το αν ή όχι ένα άτομο ξυπνά στο αρχέγονο μήνυμα εξαρτάται από την ψυχική κατάσταση της προσωπικής του ζωής. Η κρίση μπορεί να ανοίξει ένα άτομο σε ιδέες που σε άλλη περίπτωση θα αποφεύγονταν ή θα απορρίπτονταν.** Ένας απελπισμένος ή σε σύγχυση άνθρωπος που ζητά βοήθεια μπορεί να αποδεχθεί την ιδέα ενός αρχέγονου εαυτού πνευματικά, επειδή δίνει νόημα στη ζωή του, αλλά αυτό δεν είναι αρκετά κατανοητό ως αποτέλεσμα ενός βαθύτερου πνευματικού διαλόγου. Η πνευματική συνειδητοποίηση ενός αρχέγονου εαυτού, μέσω του μηνύματος, είναι η πρώτη προϋπόθεση ενός λογικού ανθρώπου, αλλά αυτό δεν είναι αρκετό, δεν είναι το ίδιο πράγμα με το άκουσμα της δικής του αρχέγονης φωνής. Κάθε άτομο πρέπει να επικυρώσει ή να αποδείξει, για τον εαυτό του, το μήνυμα ή τη θεωρία του αρχέγονου εαυτού.

Το προς τα έξω ταξίδι

Αυτό που απαιτείται, προκειμένου να ακούσει κανείς τη δική του αρχέγονη φωνή και να επαναλάβει τη βαθιά σκέψη είναι ένα ταξίδι προς τα έξω από τον αρχικό εαυτό, το οποίο είναι ένα θέμα πάλης για να ζήσει κάποιος σύμφωνα με τις θεμελιώδεις ιδέες, που αναγνωρίζει ως καλές και σωστές, ένα αρχέγονο ιδανικό. Αυτό είναι το μονοπάτι ενός πολεμιστή, γιατί ο πολιτισμός εξωτερικά (νόμοι, θεσμοί και τεχνολογίες) και εσωτερικά (ο ψευδής εαυτός) οργανώθηκε εναντίον του. Έχοντας αποφασιστικότητα και θάρρος πηγαίνει ενάντια στον πολιτισμό, είτε προς τα έξω είτε προς τα μέσα. Η πορεία ενός πολεμιστή στο σύγχρονο κόσμο δεν έχει να κάνει με το να πάρει ένα δόρυ ή φορώντας ένα κομμάτι ύφασμα, σημαίνει δέσμευση για τις μεγάλες ιδέες της προϊστορίας: πρόσωπο με πρόσωπο δημοκρατία, καθαρά και πόσιμα ποτάμια και ρυάκια, σεβασμός για την άγρια ζωή κλπ. Αυτές οι ιδέες δεν χρειάζονται περισσότερα δεδομένα, επιχειρήματα, συνέδρια ή συνεντεύξεις επειδή είναι τα αδιάψευστα στοιχεία της αρχικής γνήσιας γνώσης. Ο πολεμιστής στέκεται στα ακλόνητα θεμέλια της βασικής αλήθειας, και τα αισχρά ψέματα του πολιτισμού, ότι η Γη είναι ιδιοκτησία ή ότι τα αποτελέσματα για το κοινό καλό, όπως αυτά προκύπτουν, για παράδειγμα, από την προσπάθεια μεγιστοποίησης του κάθε προσώπου για αυτοικανοποίηση, είναι απορριπτέα ως ανόητες φλυαρίες για αδαείς. Είμαστε φοβισμένοι να σκεφτούμε βαθιά και κριτικά, λόγω της φρίκης του παρελθόντος. Είναι ασφαλέστερο (για τον πολιτισμό) να μην σκεφτόμαστε αρχέγονες ιδέες, και γλυτώνει τον εαυτό του από την οδυνηρή μνήμη της τιμωρίας (και τις επιθέσεις άγχους) που συνδέονται με την ανάκληση αυτών των ιδεών. Η παιδική φοβία ότι κάποιος θα δολοφονηθεί ή θα πληγωθεί αφορά πρωτόγονες σκέψεις που ακόμα είναι ζωντανές. Το παιδί εγκαθίσταται σε μια μη ικανοποιητική προσαρμογή της κοινωνικής πραγματικότητα. Ο δρόμος του πολεμιστή είναι η προάσπιση του αρχέγονου ιδανικού και έχει το θεραπευτικό στόχο να φέρει ένα ενισχυμένο εγώ σε άμεση και ανοιχτή επικοινωνία με το αρχέγονο πνεύμα, το οποίο διαλύει τον ψευδοεαυτό (και τον μηχανισμό τιμωρίας του). Η προσωπική διαδρομή του καθενός που απο τη μια υποχωρεί το ψευδές και από την άλλη ενισχύει το πρωταρχικό, σίγουρα από μόνο του δεν επιφέρει την ανατροπή του πολιτισμού αλλά είναι η υποκειμενική προϋπόθεση για την οικοδόμηση ενός περιβαλλοντικού κινήματος ώστε να επιτευχθεί αυτός ο σκοπός. Το κοινό είναι σταθερά στο έλεος του ψευδούς εαυτού, πράγμα που σημαίνει ότι μια επανάσταση δεν είναι σίγουρα στην ημερήσια διάταξη. Η μηχανή επιρροής του πολιτισμού είναι στο κεφάλι μας, και εμείς πρέπει να νικήσουμε εκεί πρώτα. Αλλά αυτό δεν πρέπει να φαντάζει αναμενόμενο, αφού οι άνθρωποι καταπιεσμένοι (για 10.000 χρόνια) από αντεπαναστατικές δυνάμεις θα επαναστατούν μέχρι το ψυχολογικό υπόβαθρο της απελευθέρωσης να είναι επαρκώς προετοιμασμένο. Αρκετά μετά και αφού έχουμε κάνει τη σκληρή εσωτερική δουλειά της αυτο-επιστροφής, επανοικειοποιώντας τη λογική μας, τότε θα έρθουν τόσο οι φυλετικές(tribalism) κοινότητες όσο και η συντριβή του πολιτισμού.

Σταυροδρόμι

Η ανθρώπινη δυστυχία μέσα στον πολιτισμό είναι ευρέως διαδεδομένη και

αυξανόμενη. Οι άνθρωποι αισθάνονται όλο και περισσότερο κενό, άγχος, κατάθλιψη και θυμό. Όλοι αναζητούν μια απάντηση σε σοβαρά ψυχικά προβλήματα. Το κινεζικό ιδεόγραμμα για την κρίση συνδυάζει το σήμα του «κινδύνου» με αυτό της «ευκαιρίας». **Αυτό είναι ακριβώς το σημείο στο οποίο βρισκόμαστε ιστορικά, στο σταυροδρόμι μεταξύ δύο εντελώς διαφορετικών μελλοντικών συμβάντων**. Από τη μία πλευρά, υπάρχει ο κίνδυνος της παράνοιας, και από την άλλη πλευρά, η ευκαιρία για την επιστροφή στο «φυλετισμό».

Η Πορεία προς την παραφροσύνη

Βασικά, οι ζωτικές ή αρχέγονες ανάγκες δεν ικανοποιούνται στον πολιτισμό, και αυτό παράγει απογοήτευση, και εν συνεχεία ενεργοποιεί την επιθετικότητα. Όσο ο πολιτισμός «εξελίσσεται» προς μια παγκόσμια αλληλοεξάρτηση μέσω των νέων τεχνολογικών μορφών, απομακρυνόμαστε όλο και περισσότερο από απλές και βασικές χαρές

χνει απεγνωσμένα για ειρήνευση καταναλώνοντας όλο και περισσότερο από τη διαθέσιμη αγάπη ενός ατόμου, αλλά αποτυγχάνει παντελώς να ασχοληθεί με την αιτία της ψυχικής ασθένειας, δηλαδή τις ανικανοποίητες πρωτόγονες ανάγκες. Εάν οι άνθρωποι δεν μπορούν να έχουν πρόσβαση στις φυλετικές/αρχέγονες ιδέες που τους ενημερώνει για τις βασικές ανάγκες, τότε δεν μπορούν να βρουν τον στόχο, τον πολιτισμό, δηλαδή, που τους προκαλεί την απογοήτευση και την επιθετικότητα τους. Ως αποτέλεσμα, η οργή είναι παγιδευμένη στο μυαλό και το σώμα μας και προορίζεται να φτάσει σε ύψη που είναι ψυχολογικά αφόρητα για κάθε άτομο, το οποίο οδηγεί στην τρέλα. Η παραφροσύνη, το τρίτο και τελικό στάδιο του πολιτισμού, συμβαίνει όταν ο πραγματικός εαυτός γίνεται ένας βασανισμένος φυλακισμένος μέσα στα τείχη των δικών του φόβων, απογοητεύσεων και της εχθρότητας. Είναι πλέον εξαιρετικά δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να φθάσουν και

τη διατήρηση ενός ιδανικού, μερικές φορές μέσα από τον προφορικό λόγο, άλλες μέσω της δράσης, και μερικές φορές με τη σιωπή, έχουμε χτίσει τον αυτοσεβασμό σε γερά θεμέλια, στη βάση του να είμαστε ακόμα πιο έντονα ανεξάρτητα-ευφυή πλάσματα, με έντονους συναισθηματικούς δεσμούς σε μικρές ανθρώπινες ομάδες και μεγάλες φυσικές/άγριες περιοχές. Η σημασία αυτού του αυτοσεβασμού ως πρωταρχικό κίνητρο της ανθρώπινης φύσης δύσκολα μπορεί να μεγαλοποιηθεί, μπορεί να επιτρέψει σε ένα άτομο να αψηφά τον πολιτισμό, ακόμη και στο πρόσωπο ενός μισητού σύγχρονου κόσμου. Ο πολιτισμός είναι ανίσχυρος εναντίον του, επειδή ένα πρόσωπο που έχει επανοικειοποιήσει το θεμελιώδη αυτοσεβασμό δεν φροντίζει για τους νόμους και τα πρότυπα του πολιτισμού. Αυτός ο αυτοσεβασμός οδηγεί στη πραγματική αυτο-αγάπη, το δεύτερο και αποφασιστικό βήμα στην πορεία για την λογική, για την αυτο-αγάπη (και

για τις μαζικές ναρκισσιστικές πληγές μας από τον πολιτισμό, και απειλεί τον πολιτισμό με αποσύνθεση επειδή πηγαίνει στην πηγή του τραυματισμού μας και αρχίζει να τον θεραπεύει. Το τρίτο και τελικό στάδιο της κατασκευής μιας επαναστατικότητας ή ενός οικο-ριζοσπαστισμού συμβαίνει όταν ένα άτομο, μετά από επίπονη πνευματική πράξη, είτε θυμάται είτε διαισθάνεται τη βασική αλήθεια. Το άτομο ακούει τώρα τη δική του αρχέγονη φωνή, η οποία ανεβαίνει από μέσα, ως μια αυτόματη συνειδητή κίνηση βοηθείας και θετικής συμβολής στον πλανήτη. Εν ολίγοις, ο δρόμος προς την λογική ξεκινά με την ευαισθητοποίηση ενός αρχέγονου/φυλετικού εαυτού. Μια προσωπική δέσμευση για αυτό το ιδανικό χτίζει τον αυτοσεβασμό, ο οποίος με τη σειρά του δημιουργεί την αυτό-αγάπη. Επιτέλους, τα άτομα είναι ψυχολογικά ασφαλή και αρκετά ισχυρά να τεθούν σε συνεργατικές ομαδοποιήσεις με στόχο την αποκατάσταση μικρών χω-

Η Πορεία προς την παραφροσύνη

Βασικά, οι ζωτικές ή αρχέγονες ανάγκες δεν ικανοποιούνται στον πολιτισμό, και αυτό παράγει απογοήτευση, και εν συνεχεία ενεργοποιεί την επιθετικότητα. Όσο ο πολιτισμός «εξελίσσεται» προς μια παγκόσμια αλληλοεξάρτηση μέσω των νέων τεχνολογικών μορφών, απομακρυνόμαστε όλο και περισσότερο από απλές και βασικές χαρές της ζωής όπως το να ρεμβάζεις τις ηλιαχτίδες, να συνομιλείς γύρω από μια φωτιά, να μοιράζεσαι τη τροφή, να πεζοπορείς με το μπλε του ουρανού, τόσο η απογοήτευση και η επιθετικότητα αυξάνονται. Όλο και περισσότερο η ανθρώπινη ανησυχία και η συμπόνια για τους άλλους και το φυσικό κόσμο αποσύρονται, επανεστιάζοντας στον εαυτό, για να ουδετεροποιήσει την αυξανόμενη απογοήτευση και το θυμό μέσα του. Αυτή είναι η ψυχολογική εξήγηση για την καλλιέργεια του εγωισμού, που είναι σε εξέλιξη παντού στον σύγχρονο κόσμο και αποτελεί το πρώτο βήμα στο δρόμο προς την παραφροσύνη. Το δεύτερο βήμα, που είναι τώρα στον ορίζοντα, είναι η μεγαλομανία, μια σοβαρή παθολογική κατάσταση της συνείδη-

στο μυαλό και το σώμα μας και προορίζεται να φτάσει σε ύψη που είναι ψυχολογικά αφόρητα για κάθε άτομο, το οποίο οδηγεί στην τρέλα. Η παραφροσύνη, το τρίτο και τελικό στάδιο του πολιτισμού, συμβαίνει όταν ο πραγματικός εαυτός γίνεται ένας βασανισμένος φυλακισμένος μέσα στα τείχη των δικών του φόβων, απογοητεύσεων και της εχθρότητας. Είναι πλέον εξαιρετικά δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να φθάσουν και να επηρεάζουν τον αρχικό εαυτό με οποιοδήποτε λογικό μήνυμα.

Η Πορεία προς την λογικότητα

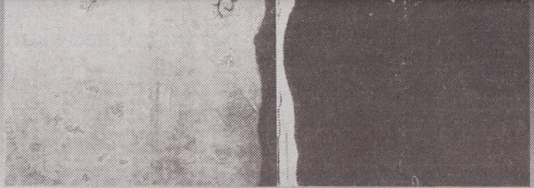
Ο πολιτισμός μάς έχει υποδουλώσει στις αλυσίδες της εξάρτησης, της απομόνωσης και της προσποίησης. Αυτά που έχουμε υποστεί στον πολιτισμό υπάρχουν ακόμη στα μυαλά μας, τίποτα δεν χάνεται από το ανθρώπινο μυαλό και είναι συσσωρευμένο σε οργή. Τον μηχανισμό που χρησιμοποιεί ο πολιτισμός, προκειμένου να αποφευχθεί η οργή είναι μέσω της εγκαθίδρυσης μιας δικτατορίας στα κεφάλια μας, ενός ψευδούς-εαυτού, που επανακατευθύνει την οργή προς το πολίτη με τη μορφή της αυτο-ενοχοποίησης. Σύμφωνα με τον ψευδή εαυτό, κάθε άτομο

ψηφά τον πολιτισμό, ακόμη και στο πρόσωπο ενός μισητού σύγχρονου κόσμου. Ο πολιτισμός είναι ανίσχυρος εναντίον του, επειδή ένα πρόσωπο που έχει επανοικειοποιήσει το θεμελιώδη αυτοσεβασμό δεν φροντίζει για τους νόμους και τα πρότυπα του πολιτισμού. Αυτός ο αυτοσεβασμός οδηγεί στη πραγματική αυτο-αγάπη, το δεύτερο και αποφασιστικό βήμα στην πορεία για την λογική, για την αυτο-αγάπη (και την ευτυχία σε μεγάλο βαθμό) και συνίσταται στο να γίνει το ιδανικό κάποιου, όπως και στην παιδική ηλικία. Αυτή η αυτο-αγάπη τελικά ξεχειλίζει και γίνεται αγάπη για τους άλλους και την εξωτερική φύση. Η ανησυχία για τη ζωή στη Γη είναι το αποτέλεσμα του πλεονάσματος της αγάπης, ή όπως ο Νίτσε το έθεσε: «η αφθονία στον εαυτό υπερ-μεγενθύνει την πληρότητα της ζωής και το αίσθημα της αυξανόμενης ενέργειας». Με άλλα λόγια, η φροντίδα για τη ζωή στη Γη ρέει από έναν αδιατάρακτο και διαχυτικά πρωταρχικό υγιή ναρκισσισμό. Ο μεγαλομανής ή παθολογικός ναρκισσιστής δεν έχει καμία αγάπη για τους άλλους ή για τη φύση, επειδή αυτός/ή χρειάζεται όλα τα διαθέσιμα ψυχικά αποθέματα, και ακόμη περισσότερο, για να εξορκίσει έναν ψευδή εαυ-

θετικής συμβολής στον πλανήτη. Εν ολίγοις, ο δρόμος προς την λογική ξεκινά με την ευαισθητοποίηση ενός αρχέγονου/φυλετικού εαυτού. Μια προσωπική δέσμευση για αυτό το ιδανικό χτίζει τον αυτοσεβασμό, ο οποίος με τη σειρά του δημιουργεί την αυτό-αγάπη. Επιτέλους, τα άτομα είναι ψυχολογικά ασφαλή και αρκετά ισχυρά να τεθούν σε συνεργατικές ομαδοποιήσεις με στόχο την αποκατάσταση μικρών χωριών, που είναι ενταγμένα σε ένα υγιές/άγριο τοπίο.

Συμπέρασμα

Όταν η τελική κρίση του πολιτισμού έρχεται στον 21ο αιώνα, το σημερινό σύστημα θα κάνει ό,τι είναι αναγκαίο για να διαιωνιστεί. Οι άνθρωποι που είναι στον ασφυκτικό κλοιό του ψευδούς εαυτού θα στηρίξουν το σύστημα, συμπεριλαμβανομένης της εκμετάλλευσης και της καταστροφής των Εθνικών Πάρκων, Περιοχών Αγριας Φύσης κ.ά. Η προσωπική επιδίωξη της λογικής είναι, ή θα γίνει σύντομα, προς τη μεγάλη πλειοψηφία των ανθρώπων, που βρίσκονται απομονωμένοι και φοβισμένοι από τη σύγχρονη κοινωνία, η δυνατότητα να οπλιστούν με ένα ιδανικό ή ό-

ται» προς μια παγκόσμια αλληλοεξάρτηση μέσω των νέων τεχνολογικών μορφών, απομακρυνόμαστε όλο και περισσότερο από απλές και βασικές χαρές της ζωής όπως το να ρεμβάζεις τις ηλιαχτίδες, να συνομιλείς γύρω από μια φωτιά, να μοιράζεσαι τη τροφή, να πεζοπορείς με το μπλε του ουρανού, τόσο η απογοήτευση και η επιθετικότητα αυξάνονται. Όλο και περισσότερο η ανθρώπινη ανησυχία και η συμπόνια για τους άλλους και το φυσικό κόσμο αποσύρονται, επανεστιάζοντας στον εαυτό, για να ουδετεροποιήσει την αυξανόμενη απογοήτευση και το θυμό μέσα του. Αυτή είναι η ψυχολογική εξήγηση για την καλλιέργεια του εγωισμού, που είναι σε εξέλιξη παντού στον σύγχρονο κόσμο και αποτελεί το πρώτο βήμα στο δρόμο προς την παραφροσύνη. Το δεύτερο βήμα, που είναι τώρα στον ορίζοντα, είναι η μεγαλομανία, μια σοβαρή παθολογική κατάσταση της συνείδησης, της οποίας η σταθερή απόσυρση της αγάπης από τους άλλους και τη φύση δίνει ώθηση στην εξαπατημένη ψυχική κατάσταση μιας εκθειασμένης αυτοσπουδαιότητας. Ο μεγαλομανής αισθάνεται όλο και περισσότερο ισχυρός, με ευφορία, θεωρώντας ότι έχει τον έλεγχο των πραγμάτων (λόγω της ασυνήθιστα διογκωμένης φιλαυτίας), ενώ στην πραγματικότητα γίνεται όλο και πιο απομονωμένος, αδύναμος και εκτός ελέγχου (λόγω της υπερβολικής απώλειας της αγάπης για τους άλλους και τη φύση). Αυτή η παθολογική κατάσταση της μεγαλομανίας τροφοδοτείται και από το εσωτερικό μίσος, το οποίο ψάλακισμένος μέσα στα τείχη των δικών του φόβων, απογοητεύσεων και της εχθρότητας. Είναι πλέον εξαιρετικά δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να φθάσουν και να επηρεάζουν τον αρχικό εαυτό με οποιοδήποτε λογικό μήνυμα.

Η Πορεία προς την λογικότητα

Ο πολιτισμός μάς έχει υποδουλώσει στις αλυσίδες της εξάρτησης, της απομόνωσης και της προσποίησης. Αυτά που έχουμε υποστεί στον πολιτισμό υπάρχουν ακόμη στα μυαλά μας, τίποτα δεν χάνεται από το ανθρώπινο μυαλό και είναι συσσωρευμένο σε οργή. Τον μηχανισμό που χρησιμοποιεί ο πολιτισμός, προκειμένου να αποφευχθεί η οργή είναι μέσω της εγκαθίδρυσης μιας δικτατορίας στα κεφάλια μας, ενός ψευδούς-εαυτού, που επανακατευθύνει την οργή προς το πολίτη με τη μορφή της αυτο-ενοχοποίησης. Σύμφωνα με τον ψευδή εαυτό, κάθε άτομο κατηγορεί άλλους για τη δική του δυστυχία. Ο ψευδής-εαυτός παίρνει την ενέργεια που χρειάζεται για να τιμωρήσει και να μας υποδουλώσει από τη δική μας τυφλή επιθετικότητα και απογοήτευση. Χωρίς συνειδητή δέσμευση για ένα αρχέγονο ιδανικό, ένα αποτελεί ακλόνητη αλήθεια, -την οποία αξιολογούν, καταδικάζουν, πάνε κόντρα στον πολιτισμό, στο έλεος των δικών τους απογοητεύσεων και της επιθετικότητας-, ότι ο ψευδής-εαυτός σχεδιάστηκε για να στραφεί εντός. **Το αρχέγονο ιδανικό είναι ένα ραβδί για την ενίσχυση του αρχικού εαυτού και αγωνίζεται για την απόκρουση του ψευδούς-εαυτού.** Με Αυτός ο αυτοσεβασμός οδηγεί στη πραγματική αυτο-αγάπη, το δεύτερο και αποφασιστικό βήμα στην πορεία για την λογική, για την αυτο-αγάπη (και την ευτυχία σε μεγάλο βαθμό) και συνίσταται στο να γίνει το ιδανικό κάποιου, όπως και στην παιδική ηλικία. Αυτή η αυτο-αγάπη τελικά ξεχειλίζει και γίνεται αγάπη για τους άλλους και την εξωτερική φύση. Η ανησυχία για τη ζωή στη Γη είναι το αποτέλεσμα του πλεονάσματος της αγάπης, ή όπως ο Νίτσε το έθεσε: «η αφθονία στον εαυτό υπερ-μεγενθύνει την πληρότητα της ζωής και το αίσθημα της αυξανόμενης ενέργειας». Με άλλα λόγια, η φροντίδα για τη ζωή στη Γη ρέει από έναν αδιατάρακτο και διαχυτικά πρωταρχικό υγιή ναρκισσισμό. Ο μεγαλομανής ή παθολογικός ναρκισσιστής δεν έχει καμία αγάπη για τους άλλους ή για τη φύση, επειδή αυτός/ή χρειάζεται όλα τα διαθέσιμα ψυχικά αποθέματα, και ακόμη περισσότερο, για να εξορκίσει έναν ψευδή εαυτό που γίνεται όλο και πιο απαιτητικός και βάναυσος.

Στη μεγαλομανία, η προς τα πίσω ροή της αγάπης, απομακρυσμένη από τους άλλους και τη φύση και στραμένη προς τον εαυτό, αποτελεί μια αμυντική αντίδραση στην υποκείμενη πραγματικότητα του εντατικοποιημένου προσωπικού πόνου και μίσους: ο πραγματικός εαυτός γίνεται όλο και πιο αδύναμος και το ψευδές ισχυρότερο, διότι τα τραύματα στη ψυχή του ανθρώπου, από το τραύμα του πολιτισμού, εφορμούν. Η ταυτοποίηση με το αρχέγονο/φυλετικό ιδανικό είναι το αντίδοτο Επιτέλους, τα άτομα είναι ψυχολογικά ασφαλή και αρκετά ισχυρά να τεθούν σε συνεργατικές ομαδοποιήσεις με στόχο την αποκατάσταση μικρών χωριών, που είναι ενταγμένα σε ένα υγιές/άγριο τοπίο.

Συμπέρασμα

Όταν η τελική κρίση του πολιτισμού έρχεται στον 21ο αιώνα, το σημερινό σύστημα θα κάνει ό,τι είναι αναγκαίο για να διαιωνιστεί. Οι άνθρωποι που είναι στον ασφυκτικό κλοιό του ψευδούς εαυτού θα στηρίξουν το σύστημα, συμπεριλαμβανομένης της εκμετάλλευσης και της καταστροφής των Εθνικών Πάρκων, Περιοχών Αγριας Φύσης κ.ά. Η προσωπική επιδίωξη της λογικής είναι, ή θα γίνει σύντομα, προς τη μεγάλη πλειοψηφία των ανθρώπων, που βρίσκονται απομονωμένοι και φοβισμένοι από τη σύγχρονη κοινωνία, η δυνατότητα να οπλιστούν με ένα ιδανικό ή όραμα. Υπάρχει τίποτα καλύτερο να προσφέρουμε στους ανθρώπους από ό, τι ένα φυλετικό/αρχέγονο ιδανικό; Αυτό, στη συνέχεια, απαιτεί, σε κάθε άτομο να κάνει το δύσκολο ψυχολογικό έργο της προσωπικής απελευθέρωσης που πρέπει να προηγηθεί της πραγματικής αλλαγής. Και αυτή η προσωπική εργασία της θεραπείας οφείλει να επιτευχθεί σε ένα καθοριστικό σημείο της σύγχρονης εποχής.

Μετάφραση-Απόδοση:
Αναρχικός Πυρήνας Χαλκίδας

Το «μεγαλείο» της ποταπότητας

Μετά από τη δίωξη, που ασκήθηκε εναντίον 27χρονου που είχε το Μπλογκ gerontas pastitsios «για κακόβουλη βλασφημία και καθύβριση θρησκευμάτων», μια σειρά αντιδράσεις και τοποθετήσεις σχετικά με την ελευθερία του λόγου διέτρεξαν όχι μόνο τη «μπλογκόσφαιρα» αλλά ξεχύθηκαν στον κοινωνικό χώρο. Ευθύς μόλις έγινε γνωστή η άσκηση δίωξης τόσο οι αμύντορες της ελευθερίας του λόγου όσο και οι υπερασπιστές των ιερών και οσίων, επάνδρωσαν τα αντίστοιχα χαρακώματα. Στους αμύντορες συγκαταλέχθηκαν ο Παπαδημούλης και ο Κουβέλης. Το κόμμα του τελευταίου επισήμανε πως «*η σάτιρα γεννήθηκε στην αρχαία Αθήνα*». Σκόπιμα αμαθή τα αριστερά δεκανίκια του συστήματος. Αν και μάλλον είναι χαμένος κόπος καλό είναι να τους θυμίσει κάποιος ότι ο Σωκράτης καταδικάστηκε σε θάνατο «**για ασέβεια προς τους θεούς και για διαφθορά των νέων**». Ταυτόχρονα με αυτό το «επεισόδιο» ξεπήδησαν και κάποιες σατιρικές και μη σελίδες με σκοπό να προσθέσουν το λιθαράκι, τον ογκόλιθο ή την χοντροκοπιά τους σε ένα πανηγύρι α-νοησίας και λιθοβολισμού άδειων πουκάμισων.

Ένα χιλιοπαιγμένο έργο ήρθε και πάλι στο προσκήνιο με τις κουίντες να κρύβουν τους καγχάζοντες εξουσιαστές, επειδή είναι γνωστό πως ανάλογα με τον χαρακτήρα που δίνουν, στον κρατικό μηχανισμό που εγκαθιδρύουν, προστατεύουν την θρησκεία ή την καταπολεμούν (όπως συνέβαινε στα κομμουνιστικά καθεστώτα) πότε με την προσπάθεια πλύσης εγκεφάλου και πότε με την βία και την απειλή ποινών.

Τελικά ο 27χρονος, που ισχυρίστηκε πως ήθελε να κάνει σάτιρα κι όχι να βλασφημήσει, αφέθηκε ελεύθερος και για την υπόθεση ορίστηκε τακτική δικάσιμος.

Αξίζει, πάντως, να επισημάνουμε την διατύπωση ενός αρκετά αρμόδιου, του Τζόναθαν Σουίφτ, σχετικά με το τί είναι σάτιρα. Μας λέει: «*Είναι ένα είδος καθρέφτη, όπου βλέπουμε όλα τα άλλα πρόσωπα, εκτός από το δικό μας*». Υπάρχει ακόμα και η άποψη πως σάτιρα είναι «*το να ανακαλύπτεις δυσάρεστα πράγματα για τον εαυτό σου και με*εκ μέρους κρατικών υπαλλήλων ή σε μια πρόσκαιρη κίνηση του κράτους.

Σε κάθε περίπτωση, η επιπολαιότητα (αν όχι κάτι χειρότερο) που χαρακτηρίζει τους διάφορους οπαδούς και εκφραστές της ελευθερίας του λόγου, πολλές φορές γίνεται εφαλτήριο για να τεθούν σε εφαρμογή οι εκάστοτε σχεδιασμοί της κυριαρχίας.

Δεν είναι, επομένως ανάξια λόγου τα ερωτηματικά για την αναζωπύρωση της αντιπαράθεσης ανάμεσα σε υπερασπιστές της θρησκείας και σε πολέμιούς της, την ίδια στιγμή που υπάρχει ανοικτή η προοπτική ανέγερσης ισλαμικού τζαμιού. Σ' αυτήν την περίπτωση η τόνωση του φανατισμού και η συσπείρωση του «χριστεπώνυμου πλήθους» θα μπορούσε να γίνει εκμεταλλεύσιμη από διάφορες πολιτικές μερίδες της εξουσίας και ένα διαπραγματευτικό χαρτί στα παζάρια ανάμεσα σε εξουσιαστές.

Δεν πρέπει, ακόμη, να αφήσουμε στην άκρη μία, όχι αμελητέα, ένδειξη πως με την άσκηση της συγκεκριμένης δίωξης, κατά το χρονικό διάστημα όπου προετοιμάζεται ένα ακόμη «μνημόνιο», επιχειρήθηκε ένας αποπροσανατολισμός. Ας μην ξεχνάμε πως αντίστοιχος «ντόρος» είχε προκληθεί με τα βίντεο της Τζούλιας Αλεξανδράτου και κατά την έναρξη του μνημονιακού μαραθώνιου δρόμου. Δεν μπορούμε να ισχυριστούμε πως τέτοιου είδους ντόρος έχει μεγάλες πιθανότητες να επιτύχει έναν εκτεταμένου χαρακτήρα αποπροσανατολισμό. Αλλά, δυστυχώς, υπάρχουν πάντα οι επιρρεπείς σε τέτοιες προκλήσεις, οπότε αυτό προσμετρείται στα «συν» υπέρ των κρατούντων.

[**Παρενθετικά,** είναι χρήσιμο να ειπωθεί πως τα 32 ονόματα των βουλευτών που βγήκαν στη «φόρα» είναι ένα σαφές τέχνασμα αποπροσανατολισμού του κόσμου από τα εφαρμοζόμενα μέτρα. Είναι μια προσπάθεια τόνωσης των ψευδαισθήσεων ότι κάποιοι θα τιμωρηθούν, ώστε να υπάρχει «αντίβαρο» στα μέτρα εξαθλίωσης και σκληρότερων συνθηκών υποταγής, που εφαρμόζονται. Εννοείται πως δεν μας ενδιαφέρει ενδεχόμενη τιμωρία κάποιων από αυτούς, επειδή σε κάθε περίπτωση αυτά είναι «**κολοκύθια στο πάτερο**», όπως θα έλεγαν και οι προγενέστεροί μας].

μπαρ») λες και κάποιος τους είπε πως ήταν... μικρός. Ακολούθησε απαγόρευση της πορείας τους προς την αμερικανική πρεσβεία, δακρυγόνα και αψιμαχίες με τα ΜΑΤ.

Στην πραγματικότητα η κινητοποίηση αυτή αφορούσε μια άθλια ταινία που γυρίστηκε στις ΗΠΑ και η οποία χυδαιολογεί κατά του Μωάμεθ.

Αλλά μπορεί στ' αλήθεια κάποιος να πιστέψει πως ο Μωάμεθ είχε την ανάγκη της προστασίας των 700 ηλιθίων ανάμεσα στους οποίους υπάρχουν πολλοί (αν όχι οι περισσότεροι) που ποδοπατούν καθημερινά τα όσα ορίζει το Κοράνι; Όχι βέβαια.

Προφανώς, κάποιοι γύρισαν την ταινία με σκοπό να προκαλέσουν την ένταση σε παγκόσμια κλίμακα και κάποιοι άλλοι ανταποκρίθηκαν στην πρόκληση. Οι πολιτικές σκοπιμότητες βρίσκονται στο προσκήνιο αλλά και στο παρασκήνιο.

Έχει όμως κάποια σημασία να επισημανθεί, πως στη βάση της ελευθερίας του λόγου και της πολεμικής ενάντια στις θρησκείες, εκδηλώνεται μια μονοδιάστατη άποψη και συμπεριφορά από όσους υποστηρίζουν πως είναι άθεοι. Ενώ «σέρνουν» τα μύρια όσα ενάντια στη χριστιανική εκκλησία και στο χριστιανισμό, όταν πρόκειται να αντιμετωπίσουν τον μουσουλμανισμό δείχνουν αμήχανοι, ανεκτικοί έως και συνταυτισμένοι με τις κινητοποιήσεις των «φανατισμένων» μουσουλμάνων. Αυτή η κατάσταση δείχνει σαν να υπάρχει ένας περίεργος καταμερισμός όπου π.χ. το ειδικό βάρος των προκλήσεων κατά του ισλαμισμού το έχουν αναλάβει κατά βάση οι ΗΠΑ (οπότε αποκτά «πολιτική νομιμοποίηση» το συναίριασμα με τους «αγανακτισμένους» πιστούς) και δευτερευόντως κάποιες χώρες της Ευρώπης.

Εκτός, πλέον, κι αν έχουμε κάτι πολύ χειρότερο: Να γίνεται αντιθεολογική προπαγάνδα και χυδαίοι σχολιασμοί εκεί όπου κάποιοι νομίζουν ότι «τους παίρνει», δηλαδή εκ του ασφαλούς. Κι όταν τρίξει τα δόντια το εκκλησιαστικό θηρίο (είτε λέγεται ισλαμικό, είτε λέγεται χριστιανικό), τότε αρχίζουν τα αδιάφορα σφυρίγματα, οι μετάνοιες και οι γονυκλισίες.

Για να εξηγούμαστε. Ούτε ο γέροντας Παΐσιος έχει α-

Το «μεγαλείο» της ποταπότητας

Μετά από τη δίωξη, που ασκήθηκε εναντίον 27χρονου που είχε το Μπλογκ gerontas pastitsios «για κακόβουλη βλασφημία και καθύβριση θρησκευμάτων», μια σειρά αντιδράσεις και τοποθετήσεις σχετικά με την ελευθερία του λόγου διέτρεξαν όχι μόνο τη «μπλογκόσφαιρα» αλλά ξεχύθηκαν στον κοινωνικό χώρο. Ευθύς μόλις έγινε γνωστή η άσκηση δίωξης τόσο οι αμύντορες της ελευθερίας του λόγου όσο και οι υπερασπιστές των ιερών και οσίων, επάνδρωσαν τα αντίστοιχα χαρακώματα. Στους αμύντορες συγκαταλέχθηκαν ο Παπαδημούλης και ο Κουβέλης. Το κόμμα του τελευταίου επισήμανε πως *«η σάτιρα γεννήθηκε στην αρχαία Αθήνα»*. Σκόπιμα αμαθή τα αριστερά δεκανίκια του συστήματος. Αν και μάλλον είναι χαμένος κόπος καλό είναι να τους θυμίσει κάποιος ότι ο Σωκράτης καταδικάστηκε σε θάνατο «**για ασέβεια προς τους θεούς και για διαφθορά των νέων**». Ταυτόχρονα με αυτό το «επεισόδιο» ξεπήδησαν και κάποιες σατιρικές και μη σελίδες με σκοπό να προσθέσουν το λιθαράκι, τον ογκόλιθο ή την χοντροκοπιά τους σε ένα πανηγύρι α-νοησίας και λιθοβολισμού άδειων πουκάμισων.

Ένα χιλιοπαιγμένο έργο ήρθε και πάλι στο προσκήνιο με τις κουίντες να κρύβουν τους καγχάζοντες εξουσιαστές, επειδή είναι γνωστό πως ανάλογα με τον χαρακτήρα που δίνουν, στον κρατικό μηχανισμό που εγκαθιδρύουν, προστατεύουν τη θρησκεία ή την καταπολεμούν (όπως συνέβαινε στα κομμουνιστικά καθεστώτα) πότε με την προσπάθεια πλύσης εγκεφάλου και πότε με την βία και την απειλή ποινών.

Τελικά ο 27χρονος, που ισχυρίστηκε πως ήθελε να κάνει σάτιρα κι όχι να βλασφημήσει, αφέθηκε ελεύθερος και για την υπόθεση ορίστηκε τακτική δικάσιμος.

Αξίζει, πάντως, να επισημάνουμε την διατύπωση ενός αρκετά αρμόδιου, του Τζόναθαν Σουίφτ, σχετικά με το τί είναι σάτιρα. Μας λέει: *«Είναι ένα είδος καθρέφτη, όπου βλέπουμε όλα τα άλλα πρόσωπα, εκτός από το δικό μας»*. Υπάρχει ακόμα και η άποψη πως σάτιρα είναι *«το να αποκαλύπτεις δυσάρεστα πράγματα για τον εαυτό σου και μετά να τα λες για άλλους»*.

Ερχόμαστε τώρα να δούμε κάποιες παραμέτρους που σχετίζονται με τη πανσπερμία καταστάσεων και που συνδέονται με τον ένα ή τον άλλο τρόπο με το γεγονός που ξεκινήσαμε το κείμενό μας.

Η «αποκάλυψη»

Με το συμβάν, που προαναφέραμε, «αποκαλύφθηκε» πως η περιβόητη ελευθερία λόγου που «ισχύει» στο διαδίκτυο, αλλά και οπουδήποτε αλλού, εκ μέρους κρατικών υπαλλήλων ή σε μια πρόσκαιρη κίνηση του κράτους.

Σε κάθε περίπτωση, η επιπολαιότητα (αν όχι κάτι χειρότερο) που χαρακτηρίζει τους διάφορους οπαδούς και εκφραστές της ελευθερίας του λόγου, πολλές φορές γίνεται εφαλτήριο για να τεθούν σε εφαρμογή οι εκάστοτε σχεδιασμοί της κυριαρχίας.

Δεν είναι, επομένως ανάξια λόγου τα ερωτηματικά για την αναζωπύρωση της αντιπαράθεσης ανάμεσα σε υπερασπιστές της θρησκείας και σε πολέμιούς της, την ίδια στιγμή που υπάρχει ανοικτή η προοπτική ανέγερσης ισλαμικού τζαμιού. Σ' αυτήν την περίπτωση η τόνωση του φανατισμού και η συσπείρωση του «χριστεπώνυμου πλήθους» θα μπορούσε να γίνει εκμεταλλεύσιμη από διάφορες πολιτικές μερίδες της εξουσίας και ένα διαπραγματευτικό χαρτί στα παζάρια ανάμεσα σε εξουσιαστές.

Δεν πρέπει, ακόμη, να αφήσουμε στην άκρη μία, όχι αμελητέα, ένδειξη πως με την άσκηση της συγκεκριμένης δίωξης, κατά το χρονικό διάστημα όπου προετοιμάζεται ένα ακόμη «μνημόνιο», επιχειρήθηκε ένας αποπροσανατολισμός. Ας μην ξεχνάμε πως αντίστοιχος «ντόρος» είχε προκληθεί με τα βίντεο της Τζούλιας Αλεξανδράτου και κατά την έναρξη του μνημονιακού μαραθώνιου δρόμου. Δεν μπορούμε να ισχυριστούμε πως τέτοιου είδους ντόρος έχει μεγάλες πιθανότητες να επιτύχει έναν εκτεταμένου χαρακτήρα αποπροσανατολισμό. Αλλά, δυστυχώς, υπάρχουν πάντα οι επιρρεπείς σε τέτοιες προκλήσεις, οπότε αυτό προσμετρείται στα «συν» υπέρ των κρατούντων.

[**Παρενθετικά,** είναι χρήσιμο να ειπωθεί πως τα 32 ονόματα των βουλευτών που βγήκαν στη «φόρα» είναι ένα σαφές τέχνασμα αποπροσανατολισμού του κόσμου από τα εφαρμοζόμενα μέτρα. Είναι μια προσπάθεια τόνωσης των ψευδαισθήσεων ότι κάποιοι θα τιμωρηθούν, ώστε να υπάρχει «αντίβαρο» στα μέτρα εξαθλίωσης και σκληρότερων συνθηκών υποταγής, που εφαρμόζονται. Εννοείται πως δεν μας ενδιαφέρει ενδεχόμενη τιμωρία κάποιων από αυτούς, επειδή σε κάθε περίπτωση αυτά είναι «**κολοκύθια στο πάτερο**», όπως θα έλεγαν και οι προγενέστεροί μας].

Αλλάχ ου Άκμπαρ

Εννοείται πως δεν είναι άσχετο με το ζήτημα της ελευθερίας του λόγου και το ακόλουθο περιστατικό: Στις 23 Σεπτεμβρίου, 700 «φανατισμένοι» που έκαναν μετάνοιες στην Ομόνοια, δίκην επίδειξης, στη συνέχεια άρχισαν να φωνάζουν πως ο Θεός είναι μεγάλος («Αλλάχ ου Άκμπαρ») λες και κάποιος τους είπε πως ήταν... μικρός. Ακολούθησε απαγόρευση της πορείας τους προς την αμερικανική πρεσβεία, δακρυγόνα και αψιμαχίες με τα ΜΑΤ.

Στην πραγματικότητα η κινητοποίηση αυτή αφορούσε μια άθλια ταινία που γυρίστηκε στις ΗΠΑ και η οποία χυδαιολογεί κατά του Μωάμεθ.

Αλλά μπορεί στ' αλήθεια κάποιος να πιστέψει πως ο Μωάμεθ είχε την ανάγκη της προστασίας των 700 ηλιθίων ανάμεσα στους οποίους υπάρχουν πολλοί (αν όχι οι περισσότεροι) που ποδοπατούν καθημερινά τα όσα ορίζει το Κοράνι; Όχι βέβαια.

Προφανώς, κάποιοι γύρισαν την ταινία με σκοπό να προκαλέσουν την ένταση σε παγκόσμια κλίμακα και κάποιοι άλλοι ανταποκρίθηκαν στην πρόκληση. Οι πολιτικές σκοπιμότητες βρίσκονται στο προσκήνιο αλλά και στο παρασκήνιο.

Έχει όμως κάποια σημασία να επισημανθεί, πως στη βάση της ελευθερίας του λόγου και της πολεμικής ενάντια στις θρησκείες, εκδηλώνεται μια μονοδιάστατη άποψη και συμπεριφορά από όσους υποστηρίζουν πως είναι άθεοι. Ενώ «σέρνουν» τα μύρια όσα ενάντια στη χριστιανική εκκλησία και στο χριστιανισμό, όταν πρόκειται να αντιμετωπίσουν τον μουσουλμανισμό δείχνουν αμήχανοι, ανεκτικοί έως και συνταυτισμένοι με τις κινητοποιήσεις των «φανατισμένων» μουσουλμάνων. Αυτή η κατάσταση δείχνει σαν να υπάρχει ένας περίεργος καταμερισμός όπου π.χ. το ειδικό βάρος των προκλήσεων κατά του ισλαμισμού το έχουν αναλάβει κατά βάση οι ΗΠΑ (οπότε αποκτά «πολιτική νομιμοποίηση» το συνταίριασμα με τους «αγανακτισμένους» πιστούς) και δευτερευόντως κάποιες χώρες της Ευρώπης.

Εκτός, πλέον, κι αν έχουμε κάτι πολύ χειρότερο: Να γίνεται αντιθεολογική προπαγάνδα και χυδαίοι σχολιασμοί εκεί όπου κάποιοι νομίζουν ότι «τους παίρνει», δηλαδή εκ του ασφαλούς. Κι όταν τρίξει τα δόντια το εκκλησιαστικό θηρίο (είτε λέγεται ισλαμικό, είτε λέγεται χριστιανικό), τότε αρχίζουν τα αδιάφορα σφυρίγματα, οι μετάνοιες και οι γονυκλισίες.

Για να εξηγούμαστε. Ούτε ο γέροντας Παΐσιος έχει ανάγκη προστασίας από τον κάθε αστυνομικό ή δικαστικό υπάλληλο ή από τον κρατικό μηχανισμό, αλλά ούτε και ο Ιησούς, ο Βούδας ή ο Μωάμεθ. Όσοι επιζητούν την προστασία των «ιερών και οσίων» τους από το κράτος και τοποθετούνται απέναντι σε κυριολεκτικά κακεντρεχείς (και ατάλαντους) «σατιρικούς», είναι στην ουσία είτε φανατικοί, είτε ευάλωτοι ή, ακόμα χειρότερο, βλέπουν την θρησκεία τους σαν ένα μαγαζί που κινδυνεύει να χάσει την πελατεία του εξ αιτίας εμπόρων ή μικρεμπόρων του «χαβαλέ». Το ζή-

δρύουν, προστατεύουν την θρησκεία ή την καταπολεμούν (όπως συνέβαινε στα κομμουνιστικά καθεστώτα) πότε με την προσπάθεια πλύσης εγκεφάλου και πότε με την βία και την απειλή ποινών.

Τελικά ο 27χρονος, που ισχυρίστηκε πως ήθελε να κάνει σάτιρα κι όχι να βλασφημήσει, αφέθηκε ελεύθερος και για την υπόθεση ορίστηκε τακτική δικάσιμος.

Αξίζει, πάντως, να επισημάνουμε την διατύπωση ενός αρκετά αρμόδιου, του Τζόναθαν Σουίφτ, σχετικά με το τί είναι σάτιρα. Μας λέει: «*Είναι ένα είδος καθρέφτη, όπου βλέπουμε όλα τα άλλα πρόσωπα, εκτός από το δικό μας*». Υπάρχει ακόμα και η άποψη πως σάτιρα είναι «*το να ανακαλύπτεις δυσάρεστα πράγματα για τον εαυτό σου και μετά να τα λες για άλλους*».

Ερχόμαστε τώρα να δούμε κάποιες παραμέτρους που σχετίζονται με τη πανσπερμία καταστάσεων και που συνδέονται με τον ένα ή τον άλλο τρόπο με το γεγονός που ξεκινήσαμε το κείμενό μας.

Η «αποκάλυψη»

Με το συμβάν, που προαναφέραμε, «αποκαλύφθηκε» πως η περιβόητη ελευθερία λόγου που «ισχύει» στο διαδίκτυο, αλλά και οπουδήποτε αλλού, ανήκει στη διακριτική ευχέρεια του κράτους.

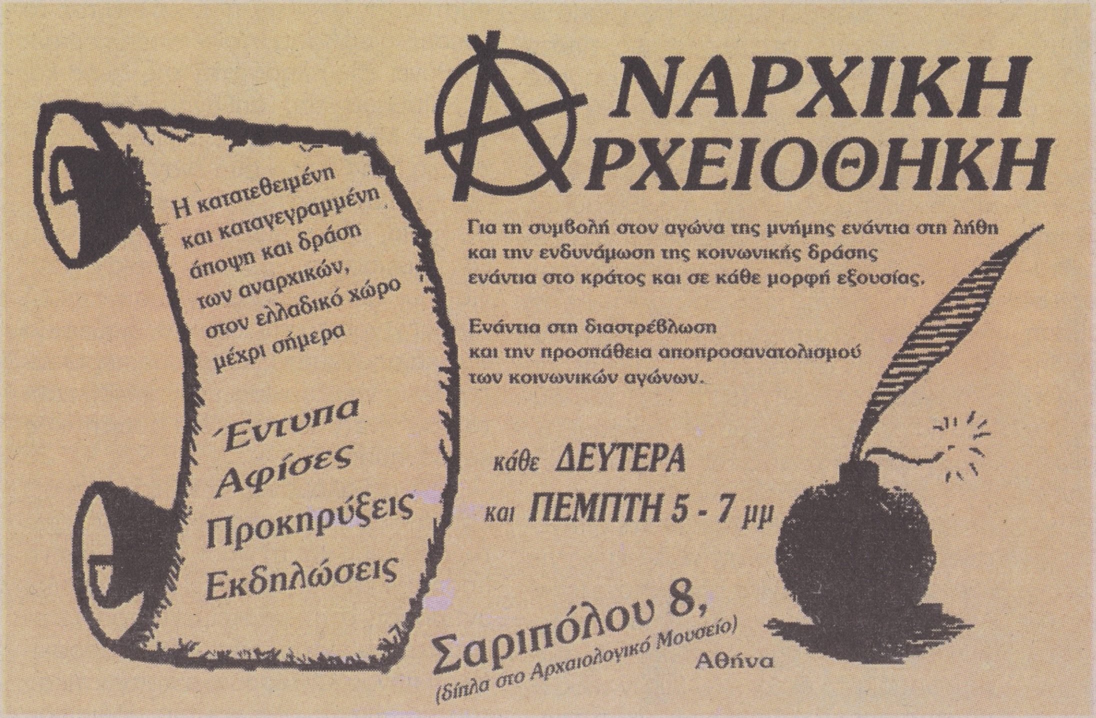
Ειπώθηκε και γράφτηκε πως αυτή η κίνηση εκ μέρους των διωκτικών αρχών έχει πολιτικές σκοπιμότητες. Αυτό μπορεί να έχει κάποια βάση. Οι πολιτικές σκοπιμότητες είναι ένα μόνο μέρος των επιδιώξεων που συνήθως υπάρχουν όταν ασκείται λογοκρισία, αλλά έχουν εκδηλωθεί πολλές περιπτώσεις εφαρμογής των λογοκριτικών διατάξεων του νόμου όπως, για παράδειγμα, όταν υπάρχουν **εσωτερικές αντιθέσεις μέσα στο κάθε σύστημα εξουσίας, για λόγους αποπροσανατολισμού, προκειμένου να καταστάλεί ανεπιθύμητη άποψη ή στις περιπτώσεις εκείνες όπου προετοιμάζεται το έδαφος για την επιβολή μέτρων ορισμένου χαρακτήρα.** Επίσης, μπορεί να οφείλεται σε «υπερβάλλοντα ζήλο»

νου χαρακτήρα αποπροσανατολισμό. Αλλά, δυστυχώς, υπάρχουν πάντα οι επιρρεπείς σε τέτοιες προκλήσεις, οπότε αυτό προσμετρείται στα «συν» υπέρ των κρατούντων.

[**Παρενθετικά,** είναι χρήσιμο να ειπωθεί πως τα 32 ονόματα των βουλευτών που βγήκαν στη «φόρα» είναι ένα σαφές τέχνασμα αποπροσανατολισμού του κόσμου από τα εφαρμοζόμενα μέτρα. Είναι μια προσπάθεια τόνωσης των ψευδαισθήσεων ότι κάποιοι θα τιμωρηθούν, ώστε να υπάρχει «αντίβαρο» στα μέτρα εξαθλίωσης και σκληρότερων συνθηκών υποταγής, που εφαρμόζονται. Εννοείται πως δεν μας ενδιαφέρει ενδεχόμενη τιμωρία κάποιων από αυτούς, επειδή σε κάθε περίπτωση αυτά είναι «**κολοκύθια στο πάτερο**», όπως θα έλεγαν και οι προγενέστεροί μας].

Αλλάχ ου Άκμπαρ

Εννοείται πως δεν είναι άσχετο με το ζήτημα της ελευθερίας του λόγου και το ακόλουθο περιστατικό: Στις 23 Σεπτεμβρίου, 700 «φανατισμένοι» που έκαναν μετάνοιες στην Ομόνοια, δίκην επίδειξης, στη συνέχεια άρχισαν να φωνάζουν πως ο Θεός είναι μεγάλος («Αλλάχ ου Άκ-

δείχνει σαν να υπάρχει ένας περίεργος καταμερισμός όπου π.χ. το ειδικό βάρος των προκλήσεων κατά του ισλαμισμού το έχουν αναλάβει κατά βάση οι ΗΠΑ (οπότε αποκτά «πολιτική νομιμοποίηση» το συνταίριασμα με τους «αγανακτισμένους» πιστούς) και δευτερευόντως κάποιες χώρες της Ευρώπης.

Εκτός, πλέον, κι αν έχουμε κάτι πολύ χειρότερο: Να γίνεται αντιθεολογική προπαγάνδα και χυδαίοι σχολιασμοί εκεί όπου κάποιοι νομίζουν ότι «τους παίρνει», δηλαδή εκ του ασφαλούς. Κι όταν τρίξει τα δόντια το εκκλησιαστικό θηρίο (είτε λέγεται ισλαμικό, είτε λέγεται χριστιανικό), τότε αρχίζουν τα αδιάφορα σφυρίγματα, οι μετάνοιες και οι γονυκλισίες.

Για να εξηγούμαστε. Ούτε ο γέροντας Παΐσιος έχει ανάγκη προστασίας από τον κάθε αστυνομικό ή δικαστικό υπάλληλο ή από τον κρατικό μηχανισμό, αλλά ούτε και ο Ιησούς, ο Βούδας ή ο Μωάμεθ. Όσοι επιζητούν την προστασία των «ιερών και οσίων» τους από το κράτος και τοποθετούνται απέναντι σε κυριολεκτικά κακεντρεχείς (και ατάλαντους) «σατιρικούς», είναι στην ουσία είτε φανατικοί, είτε ευάλωτοι ή, ακόμα χειρότερο, βλέπουν την θρησκεία τους σαν ένα μαγαζί που κινδυνεύει να χάσει την πελατεία του εξ αιτίας εμπόρων ή μικρεμπόρων του «χαβαλέ». Το ζήτημα οδηγεί σε ένα πραγματικό αδιέξοδο από κάθε άποψη όταν μια μερίδα των «άθεων» αποδείχνεται το ίδιο φανατική και διαχωριστική με αντίστοιχη μερίδα «πιστών».

Βέβαια, σ' αυτό σημείο θα έλθουν οι οπαδοί του ενός ή του άλλου φανατισμού (ή οι τεχνίτες της πολιτικής ολόιδιοι με τους κοινούς απατεώνες) να ισχυριστούν πως με αυτήν μας την τοποθέτηση τηρούμε ίσες αποστάσεις. Κατανοητός ο λόγος για τον οποίο προβάλλεται ένα τέτοιο «επιχείρημα». Είναι επόμενο να μην θέλουν να καταλάβουν ή πράγματι να μην αντιλαμβάνονται –εξ αιτίας της ταύτισής τους με κάποια από τις εξουσιαστικές «θεότητες»– ότι **όσοι προσπαθούν να αναδείξουν την αλήθεια βρίσκονται εις το μέσον πολλα-**

πλών πυρών. Αυτό δεν σημαίνει ότι κρατούν κάποιες ίσες ή άνισες αποστάσεις, το αντίθετο συμβαίνει. **Όταν αναδεικνύεις τη βαρβαρότητα και την κτηνωδία της κάθε εξουσιαστικής τάσης, τότε κάνεις εμφανή την βασική τους ομοιότητα.** Δεν βρίσκεσαι στη μέση, αλλά περπατάς το δρόμο στον οποίο –αυτοί που κινούνται με υστεροβουλία, δογματισμό, φανατισμό και ασπάζονται τις «εύκολες λύσεις», που σερβίρει η ιδεολογία της κυριαρχίας– έχουν παύσει να πορεύονται. **Η «θεωρία» των ίσων αποστάσεων είναι η επινόηση των τεχνικών της πολιτικής και των δογματικών για να καταστήσουν αναξιόπιστο αυτό που πραγματικά τους «πονάει»: την ΑΛΗΘΕΙΑ.**

Βούδας = Κούδας κι Ιησούς = Ιούδας;

Ο φανατισμός είναι το όπλο της κάθε εξουσίας θρησκευτικής ή μη, ώστε να αλλοιωθεί η βούληση των ανθρώπων, με επακόλουθο την «τύφλωση» και την αδυναμία να διακρίνουν τη ουσιαστική διαφορά που υπάρχει, για παράδειγμα, ανάμεσα στην εξουσία και σε ό,τι την πολεμά.

Για να ξεκαθαρίσουμε πολύ απλά κάποια πράγματα. Υπάρχουν άνθρωποι που «καθιερώθηκαν» χωρίς οι ίδιοι να το επιδιώκουν πάντοτε. Υπάρχουν φιλοσοφίες και θεωρήσεις που πριν από χιλιάδες χρόνια ανέδειξαν λαμπρούς προσανατολισμούς για την πορεία του ανθρώπινου γένους πάνω στον πλανήτη.

Εννοείται πως οι εξουσίες δεν έμειναν με σταυρωμένα χέρια. **Διαστρέβλωσαν το πνεύμα της αλήθειας και της ελευθερίας,** και μετά το έφεραν στα μέτρα τους. Το μετέτρεψαν σε δόγμα. Έφτιαξαν δομές και θεσμούς. Έριξαν βαριά πέπλα για να καλύψουν στο σκοτάδι την λάμψη αυτών των ιδεών.

Βρήκαν πρόθυμους σφουγγοκωλάριους που υπηρέτησαν με πάθος τους σκοπούς αυτοκρατόρων και βασιλέων, τυράννων και δημοκρατών, που προκάλεσαν τύφλωση και υποταγή, τρόμο και διασάλευση της πνευματικής λειτουργίας των ανθρώπων, που υπηρέτησαν με κάθε μέσο τις διάφορες εξουσίες –κομμάτι των οποίων έγιναν και οι ίδιοι– για ιδιοτελείς σκοπούς και υλικά οφέλη, που ευνούχισαν τη γνώση και έστρεψαν τους ανθρώπους στην εξαθλίωση και την αναζήτηση τρόπων επιβίωσης κάνοντάς τους έρμαια του χυδαίου υλισμού. Έτσι, ατυχώς, **η ελευθερία, η αλήθεια και η ελευθερία της έκφρασης... η ελεεινότητα που διαχύθηκε ταυτίστηκε με την πρωταρχική αφετηρία, τις ιδέες που επαγγέλλονταν ένα διαφορετικό κόσμο από αυτόν που κατασκεύασαν οι κυρίαρχοι.**

Μέσα σ' αυτό το πλέγμα αλληλοσυντήρησης ανούσιων καταστάσεων έχουν στηθεί κανονικές εκκλησιαστικές εξουσιαστικές φάμπρικες, έχουν κατασκευαστεί φανατικοί και ψευδολογούντες κατασκευαστές δήθεν θαυμάτων.

επίπεδο ιδεών, όσο και στον τομέα της ανάλυσης, με αποτέλεσμα όταν διατυπώνονται να αγγίζουν την γραφικότητα των παραδοσιακών πιστών. Ποιος αγνοεί την ύπαρξη των εκκλησιαστικών εξουσιαστικών εργοστασίων και καταστημάτων όπου αλλοτριώνεται το σώμα και το πνεύμα εκατομμυρίων ανθρώπων;

Κι όμως αγνοείται σκόπιμα πως ο ίδιος ο Ιησούς επιτέθηκε στους εμπόρους που βρίσκονταν μέσα στο ναό. Το ζήτημα είναι αν μένουμε σ' αυτές τις τετριμμένες και δογματικές επιχειρηματολογίες ή αν προχωράμε. Προσπαθούμε να θριαμβολογήσουμε «βρίσκοντας» τις αντιφάσεις των Χριστιανικών Ευαγγελίων ή προσπαθούμε να αντιληφθούμε το μέγεθος της καταστροφής των γραπτών που ήλθε σαν αποτέλεσμα πολλαπλών επεμβάσεων των κάθε είδους «αντιγραφέων», που τα έφερναν στα μέτρα των «Ιεραρχών» και των αυτοκρατόρων; Ήταν πράγματι μια κοπτοραπτική που μετέτρεψε τα αυθεντικά κείμενα σε μπαλωμένα κομμάτια κατάλληλα για εξουσιαστική χρήση.

Τέχνη και ελευθερία λόγου

Όταν αναφερόμαστε στην «ελευθερία του λόγου» θα πρέπει να έχουμε **πάντοτε** υπ' όψη μας **ποιος** είναι αυτός που καθορίζει τα όρια της και είναι αδιαμφισβήτητο πως είναι οι εξουσιαστές και το κράτος.

Επομένως όσο υπάρχει εξουσία δεν μπορεί να υπάρξει **ουσιαστική ελευθερία της έκφρασης**, ο λεγόμενος ελεύθερος λόγος –για να το διατυπώσουμε καλύτερα– βρίσκεται στην διακριτική ευχέρεια των εκάστοτε κρατούντων.

Εφ' όσον είναι δεδομένο πως το κράτος **διεκδικεί την αποκλειστικότητα σε όλα τα θέματα που αφορούν τη ζωή, τη σκέψη και τη δράση των ανθρώπων**, τότε είναι βέβαιο πως μέσω της λογοκρισίας επιβεβαιώνει την κυριαρχία του και όταν του ζητηθεί, τότε εμφανίζεται σαν επικυρίαρχο ανάμεσα στις διαμάχες, οι οποίες, όμως, έχουν κατασκευασθεί ή έχουν αφεθεί να «προκύψουν» και να παγιωθούν, σαν αποτέλεσμα των εξουσιαστικών συνθηκών.

Έτσι, δίνεται το δικαίωμα στην εξουσία να μετασχηματίζει σύμφωνα με το δικό της μοντέλο διάφορες αντιλήψεις σχετικές με τον τρόπο ζωής των ανθρώπινων ομάδων. Πρόκειται για τρόπους ζωής και διαβίωσης που έχοντας αναδειχθεί μέσα από πολύχρονες διεργασίες (αλλά και διαδικασίες, δυστυχώς), όταν εντείνονται οι διχαστικές λογικές και πρακτικές δίνουν την ευκαιρία στην οργανωμένη εξουσία να τις αλώσει, να τις διαστρέψει ή και να τις καταστρέψει.

Η «ελευθερία του λόγου» είναι, επομένως, ένα ακόμη εργαλείο για να μπορούν οι εξουσιαστές να φέρνουν σε πέρας τα σχέδια τους. Το ίδιο συμβαίνει και με την «ελευ-

θέληση ή τις προθέσεις των δημιουργών τους. Έτσι μια ποιητική δημιουργία με αναφορά στη φύση μπορεί κάλλιστα να εμφανιστεί σε δεδομένη χρονική στιγμή με τρόπο που να εκθειάζει τα κρατικά «επιτεύγματα».

Όμως ας αφήσουμε αυτές τις σπανιότατες περιπτώσεις, όπου η τέχνη εμφανίζεται σαν ουδέτερη και ελεύθερη. Ο κανόνας είναι όλες οι «ελεύθερες δημιουργίες» να υπηρετούν ιδεολογικοπολιτικές σκοπιμότητες. Υπάρχουν ελάχιστες περιπτώσεις όπου, μολονότι είναι σαφής ο στόχος και η πρόθεση, αναγνωρίζεται ανεπιφύλακτα το ήθος του δημιουργού. Ποιος θα μπορούσε να αμφισβητήσει το ήθος που αναδεικνύεται μέσα από τα έργα του Αισχύλου, για παράδειγμα;

Θα μπορούσε κάποιος να ισχυριστεί το ίδιο για έργα της «εποχής της κυριαρχίας», που ντύνονται τον μανδύα της σάτιρας ή της καλλιτεχνικής δημιουργίας;

Ποιος θα διανοούνταν το κατρακύλισμα στο οποίο ωθούνται οι άνθρωποι μέσα από έργα όπως αυτό της Λένας Κιτσοπούλου με τίτλο «Αθανάσιος Διάκος- Η Επιστροφή», που επιχορηγήθηκε (όχι τυχαία) από το υπουργείο Πολιτισμού;

Σ' αυτό το κατασκεύασμα ο Αθανάσιος Διάκος μετακινείται στο χρόνο και βρίσκεται στην εποχή μας στην περιοχή του Ψυρρή να ασκεί το επάγγελμα του σουβλατζή. Προσέξτε το πνευματικό επίπεδο και την χαμέρπεια της συγγραφέως, που χρησιμοποιεί τον συνειρμό του σουβλισμένου από τους τούρκους Διάκου, με τα σουβλισμένα αρνιά ψησταριάς. Το έργο εμφανίζει ένα Αθανάσιο Διάκο να έχει απάνθρωπη συμπεριφορά, να τον απατά η σύζυγος του με έναν Κούρδο μετανάστη και να μένει έγκυος από αυτή τη σχέση. Ο Αθανάσιος Διάκος το μαθαίνει και την δολοφονεί. Λέμε πάλι καλά που η ασύδοτη φαντασία της συγγραφέως δεν τον βάζει να την ...σουβλίζει.

Ποια αυτοθυσία και ποια αυταπάρνηση;

Ούτε να διανοηθεί κάποιος πως ο Αθανάσιος Διάκος θα επαναλάμβανε αντίστοιχη δράση και στάση ζωής. Πάνε αυτά! Εδώ πλέον έχουμε *«ελευθερία στην τέχνη!»*. Με αυτήν ποδοπατούνται ιδανικά και οράματα για ένα καλύτερο κόσμο. *«Αθανάσιος Διάκος, Γεώργιος Καραϊσκάκης! Σιγά μωρέ! Κορόιδα ήτανε! Ας προσκυνούσαν να τα κονομούσαν!»*. Αυτά προτάσσει η κυριαρχία και τα *«ελεύθερα πνεύματα»* των σφουγγοκωλάριών της καλλιτεχνών.

Α, ναι. Τελείωσαν οι διαχωρισμοί! Τώρα πλέον όλοι μπορούν να γίνουν καλλιτέχνες και «σπουδαίοι». Ας είναι καλά το Φωτοσόπ. Παίρνεις τη φωτογραφία του γέροντα Παΐσιου και κολλάς επάνω της μια άλλη φωτογραφία με ένα κομμάτι παστίτσιο. Θρίαμβος! Νίκη! Το ΕΓΩ υπεράνω όλων! Η κενότητα υπερίσχυσε. Ο Γέροντας Παΐσιος κα-

Βούδας = Κούδας κι Ιησούς = Ιούδας;

Ο φανατισμός είναι το όπλο της κάθε εξουσίας θρησκευτικής ή μη, ώστε να αλλοιωθεί η βούληση των ανθρώπων, με επακόλουθο την «τύφλωση» και την αδυναμία να διακρίνουν τη ουσιαστική διαφορά που υπάρχει, για παράδειγμα, ανάμεσα στην εξουσία και σε ό,τι την πολεμά.

Για να ξεκαθαρίσουμε πολύ απλά κάποια πράγματα. Υπάρχουν άνθρωποι που «καθιερώθηκαν» χωρίς οι ίδιοι να το επιδιώκουν πάντοτε. Υπάρχουν φιλοσοφίες και θεωρήσεις που πριν από χιλιάδες χρόνια ανέδειξαν λαμπρούς προσανατολισμούς για την πορεία του ανθρώπινου γένους πάνω στον πλανήτη.

Εννοείται πως οι εξουσίες δεν έμειναν με σταυρωμένα χέρια. **Διαστρέβλωσαν το πνεύμα της αλήθειας και της ελευθερίας,** και μετά το έφεραν στα μέτρα τους. Το μετέτρεψαν σε δόγμα. Έφτιαξαν δομές και θεσμούς. Έριξαν βαριά πέπλα για να καλύψουν στο σκοτάδι την λάμψη αυτών των ιδεών.

Βρήκαν πρόθυμους σφουγγοκωλάριους που υπηρέτησαν με πάθος τους σκοπούς αυτοκρατόρων και βασιλέων, τυράννων και δημοκρατών, που προκάλεσαν τύφλωση και υποταγή, τρόμο και διασάλευση της πνευματικής λειτουργίας των ανθρώπων, που υπηρέτησαν με κάθε μέσο τις διάφορες εξουσίες –κομμάτι των οποίων έγιναν και οι ίδιοι– για ιδιοτελείς σκοπούς και υλικά οφέλη, που ευνούχισαν τη γνώση και έστρεψαν τους ανθρώπους στην εξαθλίωση και την αναζήτηση τρόπων επιβίωσης κάνοντάς τους έρμαια του χυδαίου υλισμού. Έτσι, ατυχώς, **η ελευθερότητα που διαχύθηκε ταυτίστηκε με την πρωταρχική αφετηρία, τις ιδέες που επαγγέλλονταν ένα διαφορετικό κόσμο από αυτόν που κατασκεύασαν οι κυρίαρχοι.**

Μέσα σ' αυτό το πλέγμα αλληλοσυντήρησης ανούσιων καταστάσεων έχουν στηθεί κανονικές εκκλησιαστικές εξουσιαστικές φάμπρικες, έχουν κατασκευαστεί φανατικοί και ψευδολογούντες κατασκευαστές δήθεν θαυμάτων.

Παρ' όλα αυτά μέσα στο όλο σύμφυρμα υπάρχουν και θαυμαστές εξαιρέσεις, που αναζητούν ή βρίσκουν κάποια επαφή με τις πρωταρχικές ιδέες. Ατυχώς, τόσο η πλευρά της εκκλησιαστικής φάμπρικας τούς αποδίδει πράγματα που ούτε έκαναν, αλλά ούτε και είπαν. Όλα αυτά, βέβαια, με σκοπό να συνεχιστεί η παράδοση της οικειοποίησης, της διαστρέβλωσης και του ευτελισμού. Αυτές οι καταστάσεις δίνουν τροφή στην αθεϊστική-υλιστική πλευρά να πλασάρει με τον πλέον ανοίκειο τρόπο τον δικό της δογματισμό και φανατισμό. Σύγκρουση τυφλών; Αναμφισβήτητα ναι. Όμως γι' αυτές τις περιπτώσεις υπάρχει η λαϊκή ρήση: **«Τυφλός, τυφλόν οδήγαγε κι οι δυο σε λάκκο πέσαν».**

Εδώ θα σημειώσουμε το γεγονός πως ένα μεγάλο κομμάτι αυτών

φθούμε το μέγεθος της καταστροφής των γραπτών που ήλθε σαν αποτέλεσμα πολλαπλών επεμβάσεων των κάθε είδους «αντιγραφέων», που τα έφερναν στα μέτρα των «ιεραρχών» και των αυτοκρατόρων; Ήταν πράγματι μια κοπτοραπτική που μετέτρεψε τα αυθεντικά κείμενα σε μπαλωμένα κομμάτια κατάλληλα για εξουσιαστική χρήση.

Τέχνη και ελευθερία λόγου

Όταν αναφερόμαστε στην «ελευθερία του λόγου» θα πρέπει να έχουμε **πάντοτε** υπ' όψη μας **ποιος** είναι αυτός που καθορίζει τα όρια της και είναι αδιαμφισβήτητο πως είναι οι εξουσιαστές και το κράτος.

Επομένως όσο υπάρχει εξουσία δεν μπορεί να υπάρξει **ουσιαστική ελευθερία της έκφρασης**, ο λεγόμενος ελεύθερος λόγος –για να το διατυπώσουμε καλύτερα– βρίσκεται στην διακριτική ευχέρεια των εκάστοτε κρατούντων.

Εφ' όσον είναι δεδομένο πως το κράτος **διεκδικεί την αποκλειστικότητα σε όλα τα θέματα που αφορούν τη ζωή, τη σκέψη και τη δράση των ανθρώπων**, τότε είναι βέβαιο πως μέσω της λογοκρισίας επιβεβαιώνει την κυριαρχία του και όταν του ζητηθεί, τότε εμφανίζεται σαν επικυρίαρχο ανάμεσα στις διαμάχες, οι οποίες, όμως, έχουν κατασκευασθεί ή έχουν αφεθεί να «προκύψουν» και να παγιωθούν, σαν αποτέλεσμα των εξουσιαστικών συνθηκών.

Έτσι, δίνεται το δικαίωμα στην εξουσία να μετασχηματίζει σύμφωνα με το δικό της μοντέλο διάφορες αντιλήψεις σχετικές με τον τρόπο ζωής των ανθρώπινων ομάδων. Πρόκειται για τρόπους ζωής και διαβίωσης που έχοντας αναδειχθεί μέσα από πολύχρονες διεργασίες (αλλά και διαδικασίες, δυστυχώς), όταν εντείνονται οι διχαστικές λογικές και πρακτικές δίνουν την ευκαιρία στην οργανωμένη εξουσία να τις αλώσει, να τις διαστρέψει ή και να τις καταστρέψει.

Η «ελευθερία του λόγου» είναι, επομένως, ένα ακόμη εργαλείο για να μπορούν οι εξουσιαστές να φέρνουν σε πέρας τα σχέδια τους. Το ίδιο συμβαίνει και με την «ελευθερία στην τέχνη». Αυτή κι αν εξυπηρετεί σκοπιμότητες! Δεν έχει σημασία αν ο δημιουργός αναφέρεται σε κάμπους και λιβάδια. Η εξουσία θα βρει την ευκαιρία και τον τρόπο να εντάξει ακόμα και τέτοιου είδους καλλιτεχνικές εκδηλώσεις στους σχεδιασμούς της, ανεξάρτητα από την

για παράδειγμα;

Θα μπορούσε κάποιος να ισχυριστεί το ίδιο για έργα της «εποχής της κυριαρχίας», που ντύνονται τον μανδύα της σάτιρας ή της καλλιτεχνικής δημιουργίας;

Ποιος θα διανοούνταν το κατρακύλισμα στο οποίο ωθούνται οι άνθρωποι μέσα από έργα όπως αυτό της Λένας Κιτσοπούλου με τίτλο «Αθανάσιος Διάκος- Η Επιστροφή», που επιχορηγήθηκε (όχι τυχαία) από το υπουργείο Πολιτισμού;

Σ' αυτό το κατασκεύασμα ο Αθανάσιος Διάκος μετακινείται στο χρόνο και βρίσκεται στην εποχή μας στην περιοχή του Ψυρρή να ασκεί το επάγγελμα του σουβλατζή. Προσέξτε το πνευματικό επίπεδο και την χαμέρπεια της συγγραφέως, που χρησιμοποιεί τον συνειρμό του σουβλισμένου από τους τούρκους Διάκου, με τα σουβλισμένα αρνιά ψησταριάς. Το έργο εμφανίζει ένα Αθανάσιο Διάκο να έχει απάνθρωπη συμπεριφορά, να τον απατά η σύζυγος του με έναν Κούρδο μετανάστη και να μένει έγκυος από αυτή τη σχέση. Ο Αθανάσιος Διάκος το μαθαίνει και την δολοφονεί. Λέμε πάλι καλά που η ασύδοτη φαντασία της συγγραφέως δεν τον βάζει να την ...σουβλίζει.

Ποια αυτοθυσία και ποια αυταπάρνηση;

Ούτε να διανοηθεί κάποιος πως ο Αθανάσιος Διάκος θα επαναλάμβανε αντίστοιχη δράση και στάση ζωής. Πάνε αυτά! Εδώ πλέον έχουμε «*ελευθερία στην τέχνη*!». Με αυτήν ποδοπατούνται ιδανικά και οράματα για ένα καλύτερο κόσμο. «*Αθανάσιος Διάκος, Γεώργιος Καραϊσκάκης! Σιγά μωρέ! Κορόιδα ήτανε! Ας προσκυνούσαν να τα κονομούσαν!*». Αυτά προτάσσει η κυριαρχία και τα «*ελεύθερα πνεύματα*» των σφουγγοκωλάριών της καλλιτεχνών.

Α, ναι. Τελείωσαν οι διαχωρισμοί! Τώρα πλέον όλοι μπορούν να γίνουν καλλιτέχνες και «σπουδαίοι». Ας είναι καλά το Φωτοσόπ. Παίρνεις τη φωτογραφία του γέροντα Παΐσιου και κολλάς επάνω της μια άλλη φωτογραφία με ένα κομμάτι παστίτσιο. Θρίαμβος! Νίκη! Το ΕΓΩ υπεράνω όλων! Η κενότητα υπερίσχυσε. Ο Γέροντας Παΐσιος κακώς μόνασε. Έπρεπε να ζούσε και να έχει για πρότυπο του τον 27χρονο, τον κάθε 27χρονο χαβαλετζή-ψχαδερφιστή.

Σάτιρα, χλευασμός, ειρωνεία, υπεροψία, κενοδοξία, ωχαδερφισμός και προσπάθεια υποτίμησης των άλλων απόψεων. Η χυδαία υλιστική αντίληψη του «όσα φάμε, όσα πιούμε κι όσα χάψει ο κώλος μας» είναι η προτροπή στην «*εποχή της κυριαρχίας*», που θέλει να επισκιάσει και να εξαφανίσει τους ορίζοντες της **Νέας Εποχής της ανθρωπότητας.**

Η κυριαρχία θέλει να κατεβάσει την ανθρώπινη υπόσταση στο τελευταίο σκαλί της αποκτήνωσης, καλλιεργεί ποταπά ενδιαφέροντα και κοντόθωρες επιδιώξεις, όπου η διαρκής αναζήτηση της πρόσκαιρης ικανοποίησης θα καταλαμβάνει την πρώτη (και μοναδική) θέση στις επιδιώξεις του ανθρώπου. Η εξομοίωση των ανθρώπων με τη ζώδη κατάσταση εκείνων του σκλαβωμένου

υποταγή, τρόμο και διαβάλευση της πνευματικής λειτουρ-γίας των ανθρώπων, που υπηρέτησαν με κάθε μέσο τις διάφορες εξουσίες –κομμάτι των οποίων έγιναν και οι ί-διοι– για ιδιοτελείς σκοπούς και υλικά οφέλη, που ευνού-χισαν τη γνώση και έστρεψαν τους ανθρώπους στην εξα-θλίωση και την αναζήτηση τρόπων επιβίωσης κάνοντάς τους έρμαια του χυδαίου υλισμού. Έτσι, ατυχώς, **η ελευθε-ρότητα που διαχύθηκε ταυτίστηκε με την πρωταρχική α-φετηρία, τις ιδέες που επαγγέλλονταν ένα διαφορετικό κόσμο από αυτόν που κατασκεύασαν οι κυρίαρχοι.**

Μέσα σ' αυτό το πλέγμα αλληλοσυντήρησης ανούσιων καταστάσεων έχουν στηθεί κανονικές εκκλησιαστικές ε-ξουσιαστικές φάμπρικες, έχουν κατασκευαστεί φανατικοί και ψευδολογούντες κατασκευαστές δήθεν θαυμάτων.

Παρ' όλα αυτά μέσα στο όλο σύμφυρμα υπάρχουν και θαυμαστές εξαιρέσεις, που αναζητούν ή βρίσκουν κάποια επαφή με τις πρωταρχικές ιδέες. Ατυχώς, τόσο η πλευρά της εκκλησιαστικής φάμπρικας τούς αποδίδει πράγματα που ούτε έκαναν, αλλά ούτε και είπαν. Όλα αυτά, βέβαια, με σκοπό να συνεχιστεί η παράδο-ση της οικειοποίησης, της διαστρέ-βλωσης και του ευτελισμού. Αυτές οι καταστάσεις δίνουν τροφή στην αθεϊστική-υλιστική πλευρά να πλα-σάρει με τον πλέον ανοίκειο τρόπο τον δικό της δογματισμό και φανα-τισμό. Σύγκρουση τυφλών; Αναμφι-σβήτητα ναι. Όμως γι' αυτές τις πε-ριπτώσεις υπάρχει η λαϊκή ρήση: **«Τυφλός, τυφλόν οδήγαγε κι οι δυο σε λάκκο πέσαν».**

Εδώ θα σημειώσουμε το γεγο-νός πως ένα μεγάλο κομμάτι αυτών που εντάσσουν τον εαυτό τους στον αναρχισμό, δηλώνουν ταυτό-χρονα και άθεοι-υλιστές. Πρόκειται για μια επίκτητη «ιδιότητα» που ε-κτός από το να στηρίζεται σε τε-τριμμένα και επιφανειακά επιχειρή-ματα, (κάποια από τα οποία την ε-ποχή που διατυπώθηκαν είχαν σχε-τική βαρύτητα), χωρίς να γίνεται κανενός είδους προσπάθεια εμβά-θυνσης και επεξεργασίας τόσο σε

σκευασθεί ή έχουν αφεθεί να «προκύψουν» και να παγιω-θούν, σαν αποτέλεσμα των εξουσιαστικών συνθηκών.

Έτσι, δίνεται το δικαίωμα στην εξουσία να μετασχημα-τίζει σύμφωνα με το δικό της μοντέλο διάφορες αντιλή-ψεις σχετικές με τον τρόπο ζωής των ανθρώπινων ομά-δων. Πρόκειται για τρόπους ζωής και διαβίωσης που έχο-ντας αναδειχθεί μέσα από πολύχρονες διεργασίες (αλλά και διαδικασίες, δυστυχώς), όταν εντείνονται οι διχαστι-κές λογικές και πρακτικές δίνουν την ευκαιρία στην οργα-νωμένη εξουσία να τις αλώσει, να τις διαστρέψει ή και να τις καταστρέψει.

Η «ελευθερία του λόγου» είναι, επομένως, ένα ακόμη εργαλείο για να μπορούν οι εξουσιαστές να φέρνουν σε πέρας τα σχέδια τους. Το ίδιο συμβαίνει και με την «ελευ-θερία στην τέχνη». Αυτή κι αν εξυπηρετεί σκοπιμότητες! Δεν έχει σημασία αν ο δημιουργός αναφέρεται σε κά-μπους και λιβάδια. Η εξουσία θα βρει την ευκαιρία και τον τρόπο να εντάξει ακόμα και τέτοιου είδους καλλιτεχνικές εκδηλώσεις στους σχεδιασμούς της, ανεξάρτητα από την

Ούτε να διανοηθεί κανείς πως ο Αθανάσιος Διάκος θα επαναλάμβανε αντίστοιχη δράση και στάση ζωής. Πάνε αυτά! Εδώ πλέον έχουμε *«ελευθερία στην τέχνη!»*. Με αυ-τήν ποδοπατούνται ιδανικά και οράματα για ένα καλύτερο κόσμο. *«Αθανάσιος Διάκος, Γεώργιος Καραϊσκάκης! Σιγά μωρέ! Κορόιδα ήτανε! Ας προσκυνούσαν να τα κονομού-σαν!»*. Αυτά προτάσσει η κυριαρχία και τα *«ελεύθερα πνεύματα»* των σφουγγοκωλάριων της καλλιτεχνών.

Α, ναι. Τελείωσαν οι διαχωρισμοί! Τώρα πλέον όλοι μπορούν να γίνουν καλλιτέχνες και «σπουδαίοι». Ας είναι καλά το Φωτοσόπ. Παίρνεις τη φωτογραφία του γέροντα Παΐσιου και κολλάς επάνω της μια άλλη φωτογραφία με έ-να κομμάτι παστίτσιο. Θρίαμβος! Νίκη! Το ΕΓΩ υπεράνω όλων! Η κενότητα υπερίσχυσε. Ο Γέροντας Παΐσιος κα-κώς μόνασε. Έπρεπε να ζούσε και να έχει για πρότυπο του τον 27χρονο, τον κάθε 27χρονο χαβαλετζή-ωχαδερφιστή.

Σάτιρα, χλευασμός, ειρωνεία, υπεροψία, κενοδοξία, ω-χαδερφισμός και προσπάθεια υποτίμησης των άλλων α-πόψεων. Η χυδαία υλιστική αντίληψη του «όσα φάμε, όσα πιούμε κι όσα χάψει ο κώλος μας» είναι η προτροπή στην *«εποχή της κυριαρχί-ας»*, που θέλει να επισκιάσει και να εξα-φανίσει τους ορίζοντες της **Νέας Επο-χής της ανθρωπότητας.**

Η κυριαρχία θέλει να κατεβάσει την ανθρώπινη υπόσταση στο τελευταίο σκαλί της αποκτήνωσης, καλλιεργεί πο-ταπά ενδιαφέροντα και κοντόθωρες ε-πιδιώξεις, όπου η διαρκής αναζήτηση της πρόσκαιρης ικανοποίησης θα κατα-λαμβάνει την πρώτη (και μοναδική) θέ-ση στις επιδιώξεις του ανθρώπου. Η ε-ξομοίωση των ανθρώπων με τη ζωώδη κατάσταση εκείνου του σκλαβωμένου όπου το μόνο που αναζητά και τον εν-διαφέρει είναι πώς να επιβιώσει σε ένα «κόσμο» αποξένωσης, αποχαύνωσης και υλικής τελμάτωσης, αναζητώντας έ-να πλαστικοποιημένο γέλιο μέσα σε πλαστικοποιημένες τροφές. Μια πλα-στή πλαστικοποιημένη ζωή.

Και εννοείται πως γι' αυτές τις επι-διώξεις της παγκοσμιοποιημένης κυ-ριαρχίας οι άνθρωποι θα πρέπει να έ-

συνέχεια στη σελίδα 10

συνέχεια από τη σελίδα 9

χουν «ελευθερία λόγου». Τα ήθη πρέπει να ποδοπατηθούν, οι άνθρωποι να εκμηδενιστούν, οι όποιες σχέσεις έχουν απομείνει και οι οποίες μπορούν να φέρουν σε λειτουργική επαφή τους ανθρώπους που οραματίζονται και παλεύουν για ένα λεύτερο κόσμο, θα πρέπει να σαρωθούν με την πλήρη αποδιοργάνωση του κοινωνικού χώρου και όσων τον αποτελούν, με τον απόλυτο διχασμό. Πιστοί εναντίον άθεων, πνεύμα εναντίον υλισμού και αντίστροφα.

«Έλα μωρέ που κάθονται κι ασχολούνται με τον Παΐσιο», θα πει κάποιος της μίας πλευράς και θα προσπαθήσει να τους μειώσει να τους ερεθίσει και να τους προσβάλλει. Είναι ο ίδιος που θα εκφράσει απύθμενο μίσος και φανατισμό και θα θελήσει να κάνει όσο γίνεται μεγαλύτερο κακό σ' όποιον του θίξει το ίνδαλμά του, που μπορεί να είναι ένας ποδοσφαιριστής, ένας ηθοποιός ή ένας παραβάτης του νόμου.

Η «απομυθοποίηση» προωθεί άλλους μύθους.

Σε σχέση με όσα έχουμε διατυπώσει μέχρι τώρα, έρχονται να αντιπαρατεθούν κάποια «επιχειρήματα» του είδους: «Το χιούμορ είναι ένα μέσο για να ξεφεύγουμε από τις δυσκολίες της ζωής, για να μην τρελαθούμε από τον καταναγκασμό. Είναι μια από τις επινοήσεις της ανθρώπινης ψυχικής ζωής». Καμία αντίρρηση. Μόνο που υπάρχει διαφορά ανάμεσα στην πηγαία έκφρασή του, που δεν διέπεται από την αλαζονεία και στην υποτίμηση **της άποψης, της προσωπικότητας και του τρόπου ζωής άλλων ανθρώπων.**

Είναι, λοιπόν, όλα ανάξια λόγου;

Σ' αυτό το ερώτημα που μας καλεί να υιοθετήσουμε η «λογική» που προωθεί η ενοποιημένη κυριαρχία η απάντηση μας ως αναρχικών είναι κατηγορηματικά αρνητική.

Δεν είναι ανάξια λόγου **η αυταπάρνηση, η αυτοθυσία, η ανιδιοτέλεια, ο σεβασμός και ο αυτοσεβασμός.** Η έλλειψη μάλιστα των δυο τελευταίων, που είναι αλληλένδετα, γίνεται μπούμερανγκ σ' αυτούς που προσπαθούν να γελοιοποιήσουν απόψεις και στάσεις ζωής. Ο πόλεμος ιδεών, απόψεων και θεωρήσεων ενάντια σε ιδεολογίες, δόγματα και θεωρίες **είναι πραγματικός και ουσιαστικός** όσο και ο πόλεμος ενάντια σε κάθε μορφή εξουσίας. Διεξάγεται με βάση την αποδοχή θεμελιακών αντιλήψεων που έχουν ε- ταυτόχρονα προσδιορίζονται από αυτήν.

Πώς όμως μπορεί να επιτευχθεί αυτή η ανύψωση;

Αυτή η ανύψωση χρειάζεται **ευθυκρισία, ειλικρίνεια, αμεσότητα και αυτοσεβασμό.** Χρειάζεται μια συνεχής διεργασία, η οποία θα παραμερίζει με ουσιαστικό τρόπο τις **επιβαλλόμενες** σε κάθε άνθρωπο και σε κάθε ομαδοποιημένο σύνολο συνθήκες και επίκτητες αντιλήψεις και συμπεριφορές, ξεπερνώντας τες και εν ανάγκη αντικαθιστώντας τες με εκείνο τον δημιουργικό τρόπο που απαιτεί η επιλογή μας να συμβάλουμε στην δημιουργία ενός κόσμου ανεξούσιου.

Επειδή η επερχόμενη αναρχία δεν θα ξεπεταχτεί από το πουθενά, ούτε οι εξουσιαστικές και εκμεταλλευτικές δομές και σχέσεις θα καταρρεύσουν έτσι ξαφνικά. Απαιτείται, επομένως, μια συνεχής προσπάθεια, η οποία εκ των πραγμάτων είναι σε ανταγωνισμό με τα όσα έχει καθιερώσει και επιβάλει η εξουσία και η κυριαρχία ευρύτερα. **Η κυριαρχία προκαλεί και καθιερώνει την εγκατάλειψη της συνειδητής ανάδειξης όλων των ανθρώπινων ικανοτήτων, γεγονός που επιφέρει ανεπιθύμητες καταστάσεις και υποβάθμιση της ανθρώπινης οντότητας.**

Έτσι οι συνθήκες τις οποίες διαμορφώνει οδηγούν σε καταστάσεις όπου η τοποθέτηση πάνω σε μία διατυπωμένη άποψη, γνώμη, γεγονός ή ανάλυση α- δοποιημένων συνόλων.

Συνδεμένη με την λεγόμενη κριτική (τι λέξη κι αυτή!) και υποτιθέμενη σάτιρα είναι η προσπάθεια απαξίωσης. Πρόκειται για μια στιγμιαία –κατ' αρχήν– εκδήλωση, που σε άλλες περιπτώσεις γίνεται μόνιμη χωρίς να προσπαθεί να ανατρέψει με ουσιαστικό τρόπο αυτά με τα οποία διαφωνεί ή βρίσκεται σε ουσιαστική ρήξη, χωρίς να αποδέχεται αναμφισβήτητα γεγονότα, που συνιστούν αυτό που θεωρείται και είναι αληθινό.

Μια τέτοια συμπεριφορά εννοείται πως δεν έχει καμία σχέση με την ύπαρξη κάποιου υπόβαθρου απόψεων και ιδεών που να συμβάλλει έστω με στοιχειώδη τρόπο σε απελευθερωτικές διεργασίες. Απλοϊκά και σύμφωνα με μια καθιερωμένη πρακτική, όπου εφαρμόζεται, παραβλέπεται κάθε προσπάθεια συμβολής στην διαπάλη ιδεών. Εκεί δηλαδή όπου μέσα από την ανατροπή μιας διατυπωμένης άποψης ή ιδέας να επιχειρείται η ανάδειξη μιας ουσιαστικά (κι όχι εικονικά-πλασματικά) απελευθερωτικής θεώρησης.

Πριν, λοιπόν, συνεχίσει κάποιος να ρητορεύει υπέρ της ελευθερίας του λόγου καλό θα είναι να έχει υπ' όψιν του πως η ασύδοτη, ανεύθυνη, περιστασιακή επιδίωξη του χαβαλέ είναι ενδεχόμενο να προκαλεί σε ένα μέρος αυτών προς τους οποίους απευθύνεται ή έρχεται σε συγκυριακή επαφή, μια εύθυμη διάθεση, που εκτονώνει, ικανοποιώντας κατώτερα ένστικτα.

Είναι όμως κάτι τέτοιο αρκετό; Δεν χρειάζεται μια εμβάθυνση στον τομέα των απόψεων αλλά και στην αναζήτηση και ανεύρεση λύσεων που συμπορεύονται με την προσπάθεια αποτροπής σε βάθος, του τρόπου ζωής που έχει επιβληθεί στον κοινωνικό χώρο και σε όσους τον απαρτίζουν; Αντί γι' αυτό, διαπιστώνουμε την κυριαρχία της άσχετης, αμαθούς, καταστροφικής, υπεροπτικής και αυτοκαταστροφικής τσολαρίας, απέναντι στην οποία οφείλουμε ως αναρχικοί να αντιτασσόμαστε με τους τρόπους που αναδεικνύουν και καθιερώνουν της διεργασίες για την ολική απελευθέρωση.

Συσπείρωση Αναρχικών

Η ΠΡΕΖΑ ΘΕΡΙΖΕΙ...

νται με τον Παΐσιο», θα πει κάποιος της μίας πλευράς και θα προσπαθήσει να τους μειώσει να τους ερεθίσει και να τους προσβάλλει. Είναι ο ίδιος που θα εκφράσει απύθμενο μίσος και φανατισμό και θα θελήσει να κάνει όσο γίνεται μεγαλύτερο κακό σ' όποιον του θίξει το ίνδαλμά του, που μπορεί να είναι ένας ποδοσφαιριστής, ένας ηθοποιός ή ένας παραβάτης του νόμου.

Η «απομυθοποίηση» προωθεί άλλους μύθους.

Σε σχέση με όσα έχουμε διατυπώσει μέχρι τώρα, έρχονται να αντιπαρατεθούν κάποια «επιχειρήματα» του είδους: «Το χιούμορ είναι ένα μέσο για να ξεφεύγουμε από τις δυσκολίες της ζωής, για να μην τρελαθούμε από τον καταναγκασμό. Είναι μια από τις επινοήσεις της ανθρώπινης ψυχικής ζωής». Καμία αντίρρηση. Μόνο που υπάρχει διαφορά ανάμεσα στην πηγαία έκφρασή του, που δεν διέπεται από την αλαζονεία και την υποτίμηση **της άποψης, της προσωπικότητας και του τρόπου ζωής άλλων ανθρώπων.**

Είναι, λοιπόν, όλα ανάξια λόγου;

Σ' αυτό το ερώτημα που μας καλεί να υιοθετήσουμε η «λογική» που προωθεί η ενοποιημένη κυριαρχία η απάντηση μας ως αναρχικών είναι κατηγορηματικά αρνητική.

Δεν είναι ανάξια λόγου **η αυταπάρνηση, η αυτοθυσία, η ανιδιοτέλεια, ο σεβασμός και ο αυτοσεβασμός**. Η έλλειψη μάλιστα των δυο τελευταίων, που είναι αλληλένδετα, γίνεται μπούμερανγκ σ' αυτούς που προσπαθούν να γελοιοποιήσουν απόψεις και στάσεις ζωής. Ο πόλεμος ιδεών, απόψεων και θεωρήσεων ενάντια σε ιδεολογίες, δόγματα και θεωρίες **είναι πραγματικός και ουσιαστικός** όσο και ο πόλεμος ενάντια σε κάθε μορφή εξουσίας. Διεξάγεται με βάση την αποδοχή θεμελιακών αντιλήψεων που έχουν εδραιωθεί μέσα στην ψυχή των ανθρώπων μέσα από πολύπλευρες διεργασίες, που έγιναν σ' όλο το διάστημα που το ανθρώπινο γένος μετρά την ύπαρξή του πάνω στη Γη.

Είναι, επομένως, φανερό πως όσοι ακολουθούν τις εξουσιαστικές λογικές και πρακτικές του μαρξισμού και της υδροκέφαλης καθεστωτικής και μη αριστεράς θα «ξεχάσει» πως **η αναρχία επιδιώκει με ουσιαστικό λόγο και δράση να ενώσει την ανθρωπότητα.** Να την ενώσει με τρόπο που να αναδεικνύεται η ανθρωπινότητα ως συντελεστής για ένα ανεξούσιο και συμβιωτικό κόσμο. Σ' αυτήν την διεργασία, ο αυτοσεβασμός παίζει καθοριστικό ρόλο για την διαμόρφωση συνθηκών πνευματικής ανύψωσης του καθενός και των κοινών συνθέσεων (κοινοτήτων) μέσα στις οποίες θα επιλέξει να είναι.

Έχει, ως εκ τούτου σημασία η προσπάθειά μας να στήνει σταθερές βάσεις και γέφυρες με το μέλλον που οραματιζόμαστε και θέλουμε να δημιουργήσουμε με άλλους ανθρώπους. Είναι άλλο πράγμα οι απόπειρες γελοιοποίησης κοσμοθεωριών και άλλο η συνειδητή προσπάθεια για την αλλαγή του κόσμου μέσα από ουσιαστικές συνθέσεις απόψεων και πρακτικών, με τρόπο που να αμβλύνονται α-

ταυτόχρονα προσδιορίζονται από αυτήν.

Πώς όμως μπορεί να επιτευχθεί αυτή η ανύψωση;

Αυτή η ανύψωση χρειάζεται **ευθυκρισία, ειλικρίνεια, αμεσότητα και αυτοσεβασμό.** Χρειάζεται μια συνεχής διεργασία, η οποία θα παραμερίζει με ουσιαστικό τρόπο τις **επιβαλλόμενες** σε κάθε άνθρωπο και σε κάθε ομαδοποιημένο σύνολο συνθήκες και επίκτητες αντιλήψεις και συμπεριφορές, ξεπερνώντας τες και εν ανάγκη αντικαθιστώντας τες με εκείνο τον δημιουργικό τρόπο που απαιτεί η επιλογή μας να συμβάλουμε στην δημιουργία ενός κόσμου ανεξούσιου.

Επειδή η επερχόμενη αναρχία δεν θα ξεπεταχτεί από το πουθενά, ούτε οι εξουσιαστικές και εκμεταλλευτικές δομές και σχέσεις θα καταρρεύσουν έτσι ξαφνικά. Απαιτείται, επομένως, μια συνεχής προσπάθεια, η οποία εκ των πραγμάτων είναι σε ανταγωνισμό με τα όσα έχει καθιερώσει και επιβάλει η εξουσία και η κυριαρχία ευρύτερα. **Η κυριαρχία προκαλεί και καθιερώνει την εγκατάλειψη της συνειδητής ανάδειξης όλων των ανθρώπινων ικανοτήτων, γεγονός που επιφέρει ανεπιθύμητες καταστάσεις και υποβάθμιση της ανθρώπινης οντότητας.**

Έτσι οι συνθήκες τις οποίες διαμορφώνει οδηγούν σε καταστάσεις όπου η τοποθέτηση πάνω σε μία διατυπωμένη άποψη, γνώμη, γεγονός ή ανάλυση απουσιάζει και τη θέση της καταλαμβάνει ο πολιτικός και χυδαίος αφορισμός, η χονδροειδής «πλάκα», η λασπολογία, η διαστρέβλωση, η συκοφαντία και η βρισιά (χυδαία ή μη, δεν έχει και τόση σημασία). Προωθείται αυτό που ικανοποιεί στιγμιαία, που τροφοδοτεί τα κατώτερα ένστικτα

Ποιοί είναι οι λόγοι που συμβαίνει αυτό;

Ο ένας αφορά τη δογματική στάση εκείνων οι οποίοι αντιλαμβάνονται (αλλά δεν θέλουν να το παραδεχτούν) πως οι απόψεις τους είναι αδύναμες να αντιμετωπίσουν στην ουσία μια διατυπωμένη ιδέα ή θέση και απλώς αναμασούν αυτά που κάπου, κάποιοι, κάποτε είπαν, χωρίς να κα-

να συμβάλλει έστω με στοιχειώδη τρόπο σε απελευθερωτικές διεργασίες. Απλοϊκά και σύμφωνα με μια καθιερωμένη πρακτική, όπου εφαρμόζεται, παραβλέπεται κάθε προσπάθεια συμβολής στην διαπάλη ιδεών. Εκεί δηλαδή όπου μέσα από την ανατροπή μιας διατυπωμένης άποψης ή ιδέας να επιχειρείται η ανάδειξη μιας ουσιαστικά (κι όχι εικονικά-πλασματικά) απελευθερωτικής θεώρησης.

Πριν, λοιπόν, συνεχίσει κάποιος να ρητορεύει υπέρ της ελευθερίας του λόγου καλό θα είναι να έχει υπ' όψιν του πως η ασύδοτη, ανεύθυνη, περιστασιακή επιδίωξη του χαβαλέ είναι ενδεχόμενο να προκαλεί σε ένα μέρος αυτών προς τους οποίους απευθύνεται ή έρχεται σε συγκυριακή επαφή, μια εύθυμη διάθεση, που εκτονώνει, ικανοποιώντας κατώτερα ένστικτα.

Είναι όμως κάτι τέτοιο αρκετό; Δεν χρειάζεται μια εμβάθυνση στον τομέα των απόψεων αλλά και στην αναζήτηση και ανεύρεση λύσεων που συμπορεύονται με την προσπάθεια αποτροπής σε βάθος, του τρόπου ζωής που έχει επιβληθεί στον κοινωνικό χώρο και σε όσους τον απαρτίζουν; Αντί γι' αυτό, διαπιστώνουμε την κυριαρχία της άσχετης, αμαθούς, καταστροφικής, υπεροπτικής και αυτοκαταστροφικής τσολαρίας, απέναντι στην οποία οφείλουμε ως αναρχικοί να αντιτασσόμαστε με τους τρόπους που αναδεικνύουν και καθιερώνουν τις διεργασίες για την ολική απελευθέρωση.

Συσπείρωση Αναρχικών

Η ΠΡΕΖΑ ΘΕΡΙΖΕΙ... ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΓΕΝΙΚΕΥΕΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ

Επειδή Εξάρτηση και Ελευθερία είναι ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΕΣ και ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ καταστάσεις

Επειδή το παραμύθι περί «ελεύθερης επιλογής» στο ντοπάρισμα δεν

Είναι, λοιπόν, όλα ανάξια λόγου;

Σ' αυτό το ερώτημα που μας καλεί να υιοθετήσουμε η «λογική» που προωθεί η ενοποιημένη κυριαρχία η απάντηση μας ως αναρχικών είναι κατηγορηματικά αρνητική.

Δεν είναι ανάξια λόγου **η αυταπάρνηση, η αυτοθυσία, η ανιδιοτέλεια, ο σεβασμός και ο αυτοσεβασμός**. Η έλλειψη μάλιστα των δυο τελευταίων, που είναι αλληλένδετα, γίνεται μπούμερανγκ σ' αυτούς που προσπαθούν να γελοιοποιήσουν απόψεις και στάσεις ζωής. Ο πόλεμος ιδεών, απόψεων και θεωρήσεων ενάντια σε ιδεολογίες, δόγματα και θεωρίες **είναι πραγματικός και ουσιαστικός** όσο και ο πόλεμος ενάντια σε κάθε μορφή εξουσίας. Διεξάγεται με βάση την αποδοχή θεμελιακών αντιλήψεων που έχουν εδραιωθεί μέσα στην ψυχή των ανθρώπων μέσα από πολύπλευρες διεργασίες, που έγιναν σ' όλο το διάστημα που το ανθρώπινο γένος μετρά την ύπαρξή του πάνω στη Γή.

Είναι, επομένως, φανερό πως όσοι ακολουθούν τις εξουσιαστικές λογικές και πρακτικές του μαρξισμού και της υδροκέφαλης καθεστωτικής και μη αριστεράς έχουν «ξεχάσει» πως **η αναρχία επιδιώκει με ουσιαστικό λόγο και δράση να ενώσει την ανθρωπότητα.** Να την ενώσει με τρόπο που να αναδεικνύεται η ανθρωπινότητα ως συντελεστής για ένα ανεξούσιο και συμβιωτικό κόσμο. Σ' αυτήν την διεργασία, ο αυτοσεβασμός παίζει καθοριστικό ρόλο για την διαμόρφωση συνθηκών πνευματικής ανύψωσης του καθενός και των κοινών συνθέσεων (κοινοτήτων) μέσα στις οποίες θα επιλέξει να είναι.

Έχει, ως εκ τούτου σημασία η προσπάθειά μας να στήνει σταθερές βάσεις και γέφυρες με το μέλλον που οραματιζόμαστε και θέλουμε να δημιουργήσουμε με άλλους ανθρώπους. Είναι άλλο πράγμα οι απόπειρες γελοιοποίησης κοσμοθεωριών και άλλο η συνειδητή προσπάθεια για την αλλαγή του κόσμου μέσα από ουσιαστικές συνθέσεις απόψεων και πρακτικών, με τρόπο που να αμβλύνονται αντιθέσεις και διαχωρισμοί, να ξεπερνιούνται **οι χωρίς υπόβαθρο και προοπτική διχαστικές λογικές και πρακτικές.** Αυτό δεν σημαίνει την υιοθέτηση ειρηνιστικών προταγμάτων, αλλά ούτε και πολεμικές ιαχές. Αν προκύψει ένας διχασμός ας έρθει σαν αναπόφευκτη συνέπεια μιας προσπάθειας που προηγήθηκε και δεν έγινε κατορθωτό να έχει αποτελέσματα προς όφελος της ολικής απελευθερωτικής προοπτικής.

Όλα όσα εκτίθενται ως γεγονότα, απαιτούμενα και προαπαιτούμενα, δεν πρόκειται να βρουν τη λύση και εφαρμογή τους όταν θα πάψει να υπάρχει το κράτος. Τα θεμέλια για την εδραίωση ενός ουσιαστικού λόγου, το ξεκαθάρισμα ιδεών κι απόψεων, για να απλωθεί η ελευθερία, κτίζονται από τώρα μέσα από επίπονα ευχάριστες διεργασίες. Επειδή η ελευθερία της έκφρασης προϋποθέτει και ένα σύνολο παραγόντων που την αναδεικνύουν ως ένα μέσο ανύψωσης του ανθρώπινου πνεύματος, αλλά το πουθενά, ούτε οι εξουσιαστικές και εκμεταλλευτικές δομές και σχέσεις θα καταρρεύσουν έτσι ξαφνικά. Απαιτείται, επομένως, μια συνεχής προσπάθεια, η οποία εκ των πραγμάτων είναι σε ανταγωνισμό με τα όσα έχει καθιερώσει και επιβάλει η εξουσία και η κυριαρχία ευρύτερα. **Η κυριαρχία προκαλεί και καθιερώνει την εγκατάλειψη της συνειδητής ανάδειξης όλων των ανθρώπινων ικανοτήτων, γεγονός που επιφέρει ανεπιθύμητες καταστάσεις και υποβάθμιση της ανθρώπινης οντότητας.**

Έτσι οι συνθήκες τις οποίες διαμορφώνει οδηγούν σε καταστάσεις όπου η τοποθέτηση πάνω σε μία διατυπωμένη άποψη, γνώμη, γεγονός ή ανάλυση απουσιάζει και τη θέση της καταλαμβάνει ο πολιτικός και χυδαίος αφορισμός, η χονδροειδής «πλάκα», η λασπολογία, η διαστρέβλωση, η συκοφαντία και η βρισιά (χυδαία ή μη, δεν έχει και τόση σημασία). Προωθείται αυτό που ικανοποιεί στιγμιαία, που τροφοδοτεί τα κατώτερα ένστικτα

Ποιοί είναι οι λόγοι που συμβαίνει αυτό;

Ο ένας αφορά τη δογματική στάση εκείνων οι οποίοι αντιλαμβάνονται (αλλά δεν θέλουν να το παραδεχτούν) πως οι απόψεις τους είναι αδύναμες να αντιμετωπίσουν στην ουσία μια διατυπωμένη ιδέα ή θέση και απλώς αναμασούν αυτά που κάπου, κάποιοι, κάποτε είπαν, χωρίς να κατανοούν πως μπορεί να μην έχουν κάποια βάση στήριξης στις δεδομένες συνθήκες.

Ο άλλος έχει σχέση με την ελαφρότητα, την επιπολαιότητα με την οποία αντιμετωπίζονται ζητήματα ουσίας τα οποία έχουν σχέση με την επιθυμητή απελευθέρωση ανθρώπων και φύσης, αλλά και για θέματα που δεν συνδέονται άμεσα με αυτήν και τα οποία αφορούν βαθύτερες έννοιες και στάσεις ζωής, φιλοσοφικές και πνευματικές αναζητήσεις καθώς και συνεισφορές μεμονωμένων ανθρώπων και ομα-

προσπάθεια αποτροπής σε βάθος, του τρόπου ζωής που έχει επιβληθεί στον κοινωνικό χώρο και σε όσους τον απαρτίζουν; Αντί γι' αυτό, διαπιστώνουμε την κυριαρχία της άσχετης, αμαθούς, καταστροφικής, υπεροπτικής και αυτοκαταστροφικής τσολαρίας, απέναντι στην οποία οφείλουμε ως αναρχικοί να αντιτασσόμαστε με τους τρόπους που αναδεικνύουν και καθιερώνουν της διεργασίες για την ολική απελευθέρωση.

Συσπείρωση Αναρχικών

Η ΠΡΕΖΑ ΘΕΡΙΖΕΙ...
ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΓΕΝΙΚΕΥΕΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ

Επειδή Εξάρτηση και Ελευθερία είναι ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΕΣ και ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ καταστάσεις

Επειδή το παραμύθι περί «ελεύθερης επιλογής» στο ντοπάρισμα δεν μπορεί να ΚΑΛΥΨΕΙ την ΑΠΟΜΟΝΩΣΗ, τον ΦΟΒΟ, την ΑΝΑΣΦΑΛΕΙΑ, την ΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ, την ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ, την ΠΛΗΞΗ που έχουν επιβληθεί...

...γι αυτό δεν μπορεί να χτιστεί μια ανθρώπινη και ελεύθερη κοινωνία με μέσα που καταστρέφουν ανθρώπινες υπάρξεις και συμπορεύονται με τα σχέδια των κρατιστών.

Ο ΑΓΩΝΑΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΕΞΟΥΣΙΑ, ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΑΓΩΝΑΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΕ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ ΝΑΡΚΩΣΗ, ΕΞΑΡΤΗΣΗ και ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ

Αναρχική Αρχειοθήκη

Στις πρώτες παραγράφους του κειμέ-νου αυτού γίνεται μια γενικότερη τοπο-

ώρηση πολύ πίσω στον χρόνο, στην ίδια τη φύση του ανθρώπου και στην συνύ-

για την ταυτόχρονη απελευθέρωση των ανθρώπων και του φυσικού κόσμου. Μια τέτοια συνολική αντιμετώπιση είναι αδύνατο να προσφέρει ο άκαμπτος μαρξισμός καθώς κι η μετάλλαξη του, ο αναρχισμός.

Είναι ανάγκη να συζητήσουμε πιο ξεκάθαρα πώς θα μπορούσε να υπάρξει ένας ελεύθερος κόσμος απαλλαγμένος από την τυραννία της κυριαρχίας. Όχι σε μια προσπάθεια να ορίσουμε τι είναι η αναρχία, αλλά σε μια διαδικασία κατανόησης του τι θέλει να πετύχει ο αναρχικός αγώνας. Επειδή μάλλον, είναι μάταιο να αγωνίζεται κάποιος για ένα θολό σκοπό ή χωρίς σκοπό προσπαθώντας να απαντήσει αποσπασματικά στις κινήσεις της κυριαρχίας. Μάλιστα, σε μία τέτοια περίπτωση, όχι μόνο θα ήταν δύσκολο να αναγνωρίσουμε ποια είναι τα ιδανικότερα μέσα αγώνα, αλλά πολύ εύκολα θα μπαίναμε υπό τον έλεγχο μηχανισμών είτε λέγονται αριστερά κόμματα, είτε δημοκρατικοί θεσμοί ή μαζικές δομές.

Σε αυτό το κάλεσμα για συζήτηση θα θέλαμε να θίξουμε κυρίως τα εξής ζητήματα: την αδιαχώριστη σχέση της μαζικής κοινωνίας με το κράτος, καθώς και την αδιαχώριστη σχέση της κοινότητας με την αναρχία.

Η μαζική κοινωνία, έτσι όπως την ξέρουμε σήμερα, δεν είναι αποτέλεσμα φυσικής εξέλιξης μέσα από ένα βάθος πολλών χρόνων, όπως είναι το κάθε τι φυσικό που υπάρχει πάνω στη γη, αλλά είναι ένα κατασκεύασμα εξουσιαστικής επιβολής και μεθόδευσης. Η μαζική κοινωνία δεν ήταν ένα ελεύθερο μόρφωμα που σκλαβώθηκε κάποια στιγμή της ανθρώπινης ιστορίας από το κράτος. Αυτό που υπήρχε ήταν ελεύθερες κοινότητες και ομαδοποιήσεις ανθρώπων που μαζοποιήθηκαν με τη βία από άλλους ανθρώπους (ασφαλώς έπρεπε να συντρέχουν και μια σειρά από προϋποθέσεις). Είναι εσφαλμένη η αντίληψη η οποία βλέπει το κράτος σαν ένα τσιμπούρι στο σώμα της κοι-

τας τους, συνεπώς και η μαζική κοινωνία στο σύνολο της δομείται με βάση την επιβολή και τον εξαναγκασμό και όχι με βάση την ελευθερία. Εναντιωνόμαστε στη μαζική κοινωνία ως θεσμό και ως μόρφωμα, στις εξουσιαστικές διαδικασίες και σχέσεις που την αναπαραγάγουν και όχι γενικά και αόριστα στο σύνολο των ανθρώπων που την αποτελούν.

Η αναρχική προοπτική είναι ασυμβίβαστη με το κράτος και συνεπώς αντίθετη με την διατήρηση της μαζικής κοινωνίας. Επειδή με την καταστροφή του κράτους θα διαλυθούν και όλοι οι θεσμοί και μηχανισμοί με τους οποίους δομείται η μαζική κοινωνία. Είναι ευνόητο ότι αν αλλάξουν είτε με νόμιμο είτε με μη νόμιμο (πχ. επανάσταση) τρόπο οι διαχειριστές των μηχανισμών του κράτους (ή ονομαστεί ο μηχανισμός του κράτους με άλλη λέξη) τότε δεν θα μιλάμε για την καταστροφή του αλλά για μια μεταρρύθμιση της κυριαρχίας και την επιμήκυνση των συνθηκών εκμετάλλευσης και επιβολής.

Με βάση την αναρχική προοπτική, με την καταστροφή του κράτους οι άνθρωποι που θέλουν να ζήσουν ελεύθεροι θα είναι αντιφατικό να προστρέξουν να ανοικοδομήσουν την μαζική κοινωνία και τις πόλεις. Αντίθετα, με την καταστροφή του κράτους οι άνθρωποι θα αναζητήσουν τη γη, θα φτιάξουν ελεύθερες κοινότητες με αυτάρκεια όπως έζησαν άνθρωποι για χιλιάδες χρόνια σε αρμονία με τον φυσικό κόσμο.

Το κράτος, η μαζική κοινωνία και ο πολιτισμός πάνε μαζί και δεν μπορούν να μεταρρυθμιστούν προς μια απελευθερωτική κατεύθυνση, επειδή είναι κατ' ουσία εξουσιαστικά κατασκευάσματα. Από την άλλη, δεν εξιδανικεύουμε την έννοια της κοινότητας. Μια κοινότητα μπορεί να αναπτύξει εξουσιαστικές σχέσεις και δομές. Τα παραδείγματα κοινοτήτων με εξουσιαστικές σχέσεις είναι πάρα πολλά. Η ουσιαστική διαφορά όμως της κοινότητας από την μαζική κοινωνία είναι ότι η

αναρχικός πυρήνας "σύμπραξη για την αναρχία"

Στις πρώτες παραγράφους του κειμένου αυτού γίνεται μια γενικότερη τοποθέτηση, ενώ μετέπειτα γίνεται μια μικρή εισαγωγή πάνω στο θέμα της συζήτησης και στο ομώνυμο κείμενο: «Από την μαζική κοινωνία και το κράτος, στην κοινότητα και την αναρχία».

Ένα από τα προτάγματα των αναρχικών εδώ και πολλά χρόνια είναι αυτό της «κοινωνικής απελευθέρωσης». Ένα πρόταγμα που όμως μπορεί κανείς να το συναντήσει και σε βιβλία του Μαρξ, σε αριστερά κείμενα ή σε αφίσες αριστερών, όπως του ΠΑΣΟΚ στις αρχές της δεκαετίας του 1980 ή του ΣΥΡΙΖΑ το 2012. Σύγκλιση απόψεων θα μπορούσε να πει κάποιος μεταξύ αναρχικών και αριστερών και συνεχίζοντας θα μπορούσε να προσθέσει ότι «κομμουνισμός, αριστερά και αναρχία έχουν κοινή ιστορία και κοινή στόχευση, μόνο που επιλέγουν διαφορε-

ώρηση πολύ πίσω στον χρόνο, στην ίδια τη φύση του ανθρώπου και στην συνύπαρξη του με το φυσικό κόσμο.

Η εποχή που ζούμε χαρακτηρίζεται έντονα από τις ραγδαίες αλλαγές και τον μετασχηματισμό της κυριαρχίας και συνεπακόλουθα του τρόπου ζωής των ανθρώπων. Όλες αυτές οι αλλαγές ασφαλώς δεν στηρίζονται σε μια φυσική εξελικτική διαδικασία, ούτε οφείλονται ειδικά στις οικονομικές ανακατατάξεις, αλλά σε ένα σύνολο αρκετών παραγόντων και κυρίως στην εφαρμογή νέων τεχνολογιών από τα κέντρα εξουσίας σε όλους τους τομείς του παγκόσμιου συστήματος. Σ' αυτές τις συνθήκες είναι ουσιαστική η ανάγκη να είναι όσο το δυνατό πιο ξεκάθαρο το πού στοχεύει ο αναρχικός αγώνας. Είναι σημαντικό να βρίσκεται υπό διαρκή διάλογο και να παραμένει ανοιχτό ένα τέτοιο ζήτημα, επειδή είναι πολύ εύκολο έτσι όπως απλώνει τα πλοκάμια του το σύ-

αγώνας. Επειδή μάλλον, είναι μάταιο να αγωνίζεται κάποιος για ένα θολό σκοπό ή χωρίς σκοπό προσπαθώντας να απαντήσει αποσπασματικά στις κινήσεις της κυριαρχίας. Μάλιστα, σε μία τέτοια περίπτωση, όχι μόνο θα ήταν δύσκολο να αναγνωρίσουμε ποια είναι τα ιδανικότερα μέσα αγώνα, αλλά πολύ εύκολα θα μπαίναμε υπό τον έλεγχο μηχανισμών είτε λέγονται αριστερά κόμματα, είτε δημοκρατικοί θεσμοί ή μαζικές δομές.

Σε αυτό το κάλεσμα για συζήτηση θα θέλαμε να θίξουμε κυρίως τα εξής ζητήματα: την αδιαχώριστη σχέση της μαζικής κοινωνίας με το κράτος, καθώς και την αδιαχώριστη σχέση της κοινότητας με την αναρχία.

Η μαζική κοινωνία, έτσι όπως την ξέρουμε σήμερα, δεν είναι αποτέλεσμα φυσικής εξέλιξης μέσα από ένα βάθος πολλών χρόνων, όπως είναι το κάθε τι φυσικό που υπάρχει πάνω στη γη, αλλά είναι ένα κατασκεύασμα εξουσιαστικής επιβολής και μεθόδευσης. Η μαζική κοινωνία δεν ήταν ένα ελεύθερο μόρφωμα που σκλαβώθηκε κάποια στιγμή της ανθρώπινης ιστορίας από το κράτος. Αυτό που υπήρχε ήταν ελεύθερες κοινότητες και ομαδοποιήσεις ανθρώπων που μαζοποιήθηκαν με τη βία από άλλους ανθρώπους (ασφαλώς έπρεπε να συντρέχουν και μια σειρά από προϋποθέσεις). Είναι εσφαλμένη η αντίληψη η οποία βλέπει το κράτος σαν ένα τσιμπούρι στο σώμα της κοινωνίας που της ρουφάει το αίμα. Με αυτή την αντίληψη καταλήγουμε σε πιο εσφαλμένες σκέψεις, όπως το να θεωρούμε ότι αυτό που πρέπει να κάνει η μαζική κοινωνία είναι να αφαιρέσει το ξένο σώμα του κράτους προκειμένου να απελευθερωθεί.

Ο σχηματισμός του κράτους ήταν συνυφασμένος με τον σχηματισμό των πόλεων και της μαζικής κοινωνίας. Χωρίς την μαζοποίηση ανθρώπων στις πόλεις δεν υπήρξε ποτέ μέχρι σήμερα στην ιστορία κρατική δομή. Κράτος-πόλη και μαζική κοινωνία συνυπάρχουν, ήταν και είναι αλληλεξαρτώμενα και αδιάσπαστα μορφώματα. Η έντονη αστικοποίηση που ακολούθησε την βιομηχανική επανάσταση και που παρατηρείται μέχρι σήμερα όπου απλώνεται το βιομηχανικό σύστημα, έπαιξε καθοριστικό ρόλο για την μορφο-

θα διαλυθούν και όλοι οι θεσμοί και μηχανισμοί με τους οποίους δομείται η μαζική κοινωνία. Είναι ευνόητο ότι αν αλλάξουν είτε με νόμιμο είτε με μη νόμιμο (πχ. επανάσταση) τρόπο οι διαχειριστές των μηχανισμών του κράτους (ή ονομαστεί ο μηχανισμός του κράτους με άλλη λέξη) τότε δεν θα μιλάμε για την καταστροφή του αλλά για μια μεταρρύθμιση της κυριαρχίας και την επιμήκυνση των συνθηκών εκμετάλλευσης και επιβολής.

Με βάση την αναρχική προοπτική, με την καταστροφή του κράτους οι άνθρωποι που θέλουν να ζήσουν ελεύθεροι θα είναι αντιφατικό να προστρέξουν να ανοικοδομήσουν την μαζική κοινωνία και τις πόλεις. Αντίθετα, με την καταστροφή του κράτους οι άνθρωποι θα αναζητήσουν τη γη, θα φτιάξουν ελεύθερες κοινότητες με αυτάρκεια όπως έζησαν άνθρωποι για χιλιάδες χρόνια σε αρμονία με τον φυσικό κόσμο.

Το κράτος, η μαζική κοινωνία και ο πολιτισμός πάνε μαζί και δεν μπορούν να μεταρρυθμιστούν προς μια απελευθερωτική κατεύθυνση, επειδή είναι κατ' ουσία εξουσιαστικά κατασκευάσματα. Από την άλλη, δεν εξιδανικεύουμε την έννοια της κοινότητας. Μια κοινότητα μπορεί να αναπτύξει εξουσιαστικές σχέσεις και δομές. Τα παραδείγματα κοινοτήτων με εξουσιαστικές σχέσεις είναι πάρα πολλά. Η ουσιαστική διαφορά όμως της κοινότητας από την μαζική κοινωνία είναι ότι η κοινότητα μπορεί να υπάρξει και χωρίς κράτος, ενώ η μαζική κοινωνία δεν μπορεί. Το ίδιο ισχύει και για τις μικρές ομαδοποιήσεις (όπως των αναρχικών) σε αντίθεση με τις μαζικές δομές. Οι μικρές ομαδοποιήσεις μπορούν να υπάρξουν και χωρίς εξουσία, οι μαζικές δομές όμως, όπως τα κόμματα και οι ομοσπονδίες εργατών, δεν μπορούν.

Η μαζική κοινωνία αν και έχει έντονη αλληλεξάρτηση με το κράτος, δεν αποτελείται από ένα ομοιογενές σύνολο ανθρώπων με κοινές βλέψεις και αντιλήψεις. Δίπλα στην υποταγή υπάρχει ταυτόχρονα ακόμα ζωντανή και η αρχέγονη θέληση για εξέγερση και ελευθερία. Η μαζοποίηση, η τυποποίηση και η ομογενοποίηση (που έγινε πολύ πιο έντονη με την επιβολή της βιομηχανικής παραγωγής) έχει να κάνει με την ισοπεδωτική επιβολή

Στις πρώτες παραγράφους του κειμένου αυτού γίνεται μια γενικότερη τοποθέτηση, ενώ μετέπειτα γίνεται μια μικρή εισαγωγή πάνω στο θέμα της συζήτησης και στο ομώνυμο κείμενο: «Από την μαζική κοινωνία και το κράτος, στην κοινότητα και την αναρχία».

Ένα από τα προτάγματα των αναρχικών εδώ και πολλά χρόνια είναι αυτό της «κοινωνικής απελευθέρωσης». Ένα πρόταγμα που όμως μπορεί κανείς να το συναντήσει και σε βιβλία του Μαρξ, σε αριστερά κείμενα ή σε αφίσες αριστερών, όπως του ΠΑΣΟΚ στις αρχές της δεκαετίας του 1980 ή του ΣΥΡΙΖΑ το 2012. Σύγκλιση απόψεων θα μπορούσε να πει κάποιος μεταξύ αναρχικών και αριστερών και συνεχίζοντας θα μπορούσε να προσθέσει ότι «κομμουνισμός, αριστερά και αναρχία έχουν κοινή ιστορία και κοινή στόχευση, μόνο που επιλέγουν διαφορετικούς τρόπους για να φτάσουν στον κοινό τους στόχο».

Βέβαια η αντίληψη αυτή είναι ανεδαφική, επειδή η αναρχία δεν μπορεί να ταυτιστεί με καμιά εξουσιαστική ιδεολογία και θεσμό. Ολόκληρος ο 20ος αιώνας βρίθει από τις φρικαλεότητες και την εξουσιομανία των κομμουνιστικών καθεστώτων, που απέδειξαν στην πράξη ότι είναι εχθροί μιας ζωής ελεύθερης δίχως καταπίεση. Η αναρχία δεν είναι θεωρία όπως ο μαρξισμός, ούτε ένα κλειστό επιστημονικό σόφισμα του διαφωτισμού, αλλά ούτε μια τάση του συστήματος, κομμάτι του έθνους-κράτους και της βιομηχανικής εποχής, όπως είναι η αριστερά και η δεξιά. Αντίθετα, η αναρχία έχει τις ρίζες της ως υπαρκτή κατάσταση και θεώρηση πολύ πίσω στον χρόνο, στην ίδια τη φύση του ανθρώπου και στην συνύπαρξη του με το φυσικό κόσμο.

Η εποχή που ζούμε χαρακτηρίζεται έντονα από τις ραγδαίες αλλαγές και τον μετασχηματισμό της κυριαρχίας και συνεπακόλουθα του τρόπου ζωής των ανθρώπων. Όλες αυτές οι αλλαγές ασφαλώς δεν στηρίζονται σε μια φυσική εξελικτική διαδικασία, ούτε οφείλονται ειδικά στις οικονομικές ανακατατάξεις, αλλά σε ένα σύνολο αρκετών παραγόντων και κυρίως στην εφαρμογή νέων τεχνολογιών από τα κέντρα εξουσίας σε όλους τους τομείς του παγκόσμιου συστήματος. Σ' αυτές τις συνθήκες είναι ουσιαστική η ανάγκη να είναι όσο το δυνατό πιο ξεκάθαρο το πού στοχεύει ο αναρχικός αγώνας. Είναι σημαντικό να βρίσκεται υπό διαρκή διάλογο και να παραμένει ανοιχτό ένα τέτοιο ζήτημα, επειδή είναι πολύ εύκολο έτσι όπως απλώνει τα πλοκάμια του το σύμπλεγμα εξουσίας να μετατρέψει την όποια απελευθερωτική απόπειρα σε μέρος της διαδικασίας μετασχηματισμού της εξουσίας.

Ο συνεχής και βίαιος εκσυγχρονισμός συνολικά του συστήματος και της μαζικής κοινωνίας, έτσι όπως προωθείται από τους μηχανισμούς της κυριαρχίας, δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν με θεωρίες - ευαγγέλια που αποδέχονται ως δεδομένο το μεγαλύτερο μέρος του συστήματος και απορρίπτουν μόνο ένα μέρος του. Έτσι όπως έχει διαμορφωθεί η κυριαρχία, το σύγχρονο κράτος και το βιομηχανικό - τεχνολογικό σύστημα μόνο με μια συνολική κριτική και αντιμετώπιση τους θα δεχθούν πλήγματα με σκοπό την καταστροφή τους. Μόνο έτσι θα ανοιχτεί ο δρόμος κό που υπάρχει πάνω στη γη, αλλά είναι ένα κατασκεύασμα εξουσιαστικής επιβολής και μεθόδευσης. Η μαζική κοινωνία δεν ήταν ένα ελεύθερο μόρφωμα που σκλαβώθηκε κάποια στιγμή της ανθρώπινης ιστορίας από το κράτος. Αυτό που υπήρχε ήταν ελεύθερες κοινότητες και ομαδοποιήσεις ανθρώπων που μαζοποιήθηκαν με τη βία από άλλους ανθρώπους (ασφαλώς έπρεπε να συντρέχουν και μια σειρά από προϋποθέσεις). Είναι εσφαλμένη η αντίληψη η οποία βλέπει το κράτος σαν ένα τσιμπούρι στο σώμα της κοινωνίας που της ρουφάει το αίμα. Με αυτή την αντίληψη καταλήγουμε σε πιο εσφαλμένες σκέψεις, όπως το να θεωρούμε ότι αυτό που πρέπει να κάνει η μαζική κοινωνία είναι να αφαιρέσει το ξένο σώμα του κράτους προκειμένου να απελευθερωθεί.

Ο σχηματισμός του κράτους ήταν συνυφασμένος με τον σχηματισμό των πόλεων και της μαζικής κοινωνίας. Χωρίς την μαζοποίηση ανθρώπων στις πόλεις δεν υπήρξε ποτέ μέχρι σήμερα στην ιστορία κρατική δομή. Κράτος-πόλη και μαζική κοινωνία συνυπάρχουν, ήταν και είναι αλληλεξαρτώμενα και αδιάσπαστα μορφώματα. Η έντονη αστικοποίηση που ακολούθησε την βιομηχανική επανάσταση και που παρατηρείται μέχρι σήμερα όπου απλώνεται το βιομηχανικό σύστημα, έπαιξε καθοριστικό ρόλο για την μορφοποίηση και διόγκωση της σύγχρονης μαζικής κοινωνίας.

Η κοινωνία ως έννοια έχει αποδοθεί και χρησιμοποιηθεί με διάφορους τρόπους. Δεν έχουμε σκοπό να ορίσουμε τι σημαίνει κοινωνία. Αυτό που μας ενδιαφέρει στο σημείο αυτό είναι η διαδικασία της μαζοποίησης και οι διάχυτες εξουσιαστικές κοινωνικές σχέσεις που είναι αποτέλεσμα της επιβολής του κράτους. Σε καμιά περίπτωση δεν προσπαθούμε να ταυτίσουμε την μαζική κοινωνία (της οποίας είμαστε όλοι μέρος της) με το κράτος, όμως δεν μπορούμε να αγνοήσουμε την έντονη αλληλεξάρτηση τους. Από την στιγμή που υπάρχει κράτος το οποίο διαμεσολαβεί και καθορίζει τις σχέσεις των ανθρώπων, αλλά παίζει και μεγάλο ρόλο για την διαμόρφωση της προσωπικότη- κόσμο.

Το κράτος, η μαζική κοινωνία και ο πολιτισμός πάνε μαζί και δεν μπορούν να μεταρρυθμιστούν προς μια απελευθερωτική κατεύθυνση, επειδή είναι κατ' ουσία εξουσιαστικά κατασκευάσματα. Από την άλλη, δεν εξιδανικεύουμε την έννοια της κοινότητας. Μια κοινότητα μπορεί να αναπτύξει εξουσιαστικές σχέσεις και δομές. Τα παραδείγματα κοινοτήτων με εξουσιαστικές σχέσεις είναι πάρα πολλά. Η ουσιαστική διαφορά όμως της κοινότητας από την μαζική κοινωνία είναι ότι η κοινότητα μπορεί να υπάρξει και χωρίς κράτος, ενώ η μαζική κοινωνία δεν μπορεί. Το ίδιο ισχύει και για τις μικρές ομαδοποιήσεις (όπως των αναρχικών) σε αντίθεση με τις μαζικές δομές. Οι μικρές ομαδοποιήσεις μπορούν να υπάρξουν και χωρίς εξουσία, οι μαζικές δομές όμως, όπως τα κόμματα και οι ομοσπονδίες εργατών, δεν μπορούν.

Η μαζική κοινωνία αν και έχει έντονη αλληλεξάρτηση με το κράτος, δεν αποτελείται από ένα ομοιογενές σύνολο ανθρώπων με κοινές βλέψεις και αντιλήψεις. Δίπλα στην υποταγή υπάρχει ταυτόχρονα ακόμα ζωντανή και η αρχέγονη θέληση για εξέγερση και ελευθερία. Η μαζοποίηση, η τυποποίηση και η ομογενοποίηση (που έγινε πολύ πιο έντονη με την επιβολή της βιομηχανικής παραγωγής) έχει να κάνει με την ισοπεδωτική επιβολή ενός τρόπου ζωής ενάντια στην ελεύθερη ανάπτυξη της μοναδικότητας του κάθε ανθρώπου, της κάθε ελεύθερης συνύπαρξης και δραστηριότητας, αλλά και με την συνολική επίθεση στα άλλα ζωντανά πλάσματα του πλανήτη και της φύσης γενικότερα.

Αγωνιζόμενοι για ένα ελεύθερο κόσμο στοχεύουμε ξεκάθαρα στην διάλυση του κράτους, του παγκοσμιοποιημένου βιομηχανικού-τεχνολογικού συστήματος και συνεπώς στην αποδιοργάνωση της μαζικής κοινωνίας. Μόνο έτσι κάθε πλάσμα του πλανήτη θα έχει την δυνατότητα να χαίρεται και να απολαμβάνει τη ζωή του χωρίς νόμους και θεσμούς που θα του «κρύβουν τον ήλιο».

Σύμπραξη για την αναρχία

Η μαγεία κοινωνίες ο ορθολογισμός κρατικής

Μέρος Β΄

Παραμύθια μέσα απ' τη φωτιά

Έχει καθιερωθεί η αντίληψη ότι οι παλιές θρησκείες και οι μυθολογίες, που τις συνόδευαν, ήταν όλες ένα απατηλό ψέμα, που η επιστήμη και η λογική γκρέμισαν, αποκαλύπτοντας την αλήθεια. Ο λόγος του μύθου ταυτίστηκε με το ψέμα, μπροστά στο λόγο της Λογικής. Σε αυτό συνετέλεσαν εθνολόγοι (Sir James Frazer, E.B. Tylor) και κοινωνιολόγοι (E. Durkheim). Τελικά, όμως, η λογική και η επιστήμη έφεραν τα δικά τους ψέματα, που δεν έχουν ίχνος φαντασίας και ευρηματικότητας ούτε είναι αλληγορικές ιστορίες, όπως τα λαϊκά παραμύθια, οι μύθοι και οι θρύλοι. Απορρίπτοντας τις παλιές λατρείες, ο άνθρωπος περιφρόνησε και τα παραμύθια τους, πλούσια σε αναφορές στην ανθρώπινη αλλά και ζωική φύση, που εξίσωναν όλα τα πλάσματα ως μέρος ενός κόσμου. Οι εξουσιαστικοί μύθοι είναι ως επί το πλείστον ηθικολογικοί, αποκομμένοι από τον άνθρωπο και τη φύση. Θέλουν να διδάξουν ότι το καλό παιδί είναι αυτό που θα γίνει και καλός πολίτης. Έχουν να κάνουν με την επιστημονική πανάκεια, την αποδοχή του κέρδους και την καθιέρωση του ατομικισμού ως ρεαλισμό (οι υπόλοιποι είναι τρελοί, ονειροπόλοι, που αργά ή γρήγορα θα βάλουν μυαλό ή θα αποκοπούν οριστικά από την «κοινωνία»). Άλλωστε, η επιστήμη, αποστασιοποιούμενη από τη μαγεία, υπερασπίστηκε την επίσημη χριστιανική πίστη. Όσο αμερόληπτη κι αν παρουσιάστηκε, έκρινε υπό το πρίσμα της δυτικής θέασης του χριστιανικού θεού πολιτισμούς τελείως διαφορετικούς. Τους έθεσε έτσι στη λογική της προόδου: οι μαγικές θρησκείες και πρακτικές ήταν οι πρωτόγονες· οι χριστιανικές θρησκείες με τα παρακλάδια τους μπορούσαν να ενσωματωθούν στην αντίληψη της τεχνολογικής και επιστημονικής ανάπτυξης, άρα ήταν εξελιγμένες.[1]

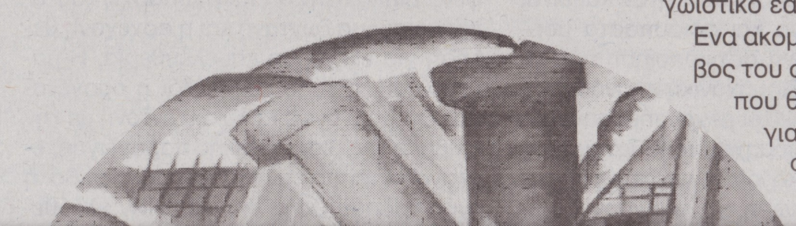
Μια ανθρώπινη κίνηση μπορεί να εξελιχθεί σε ιεροτελεστία, τελετουργικό και να τυποποιηθεί ως θρησκευτική πρακτική μύησης. Για παράδειγμα, ο πρώτος άνθρωπος που είχε την ιδέα να ζωγραφίσει το σώμα του το έκανε πιθανόν γιατί έτσι του άρεσε. Το ότι χρησιμοποιήθηκε για να δηλώσει κατόπιν κάτι (εξουσία, κοινωνική θέση, ενηλικίωση κλπ.) δε σημαίνει ότι αυτό **και στους άλλους ανθρώπους, καταπιέζοντας τις πιο απολίτιστες και αληθινές πλευρές του ανθρώπου στο σκοτάδι.** Το κράτος εκπαιδεύει τον άνθρωπο να συνηθίζει στην καταπίεση, να αντιδρά και να στρέφεται ενάντια στον ίδιο του τον εαυτό. Φτάνει σε απίστευτα σημεία αφύσικης παραμόρφωσης· γίνεται ο άνθρωπος που δε γερνά, δεν κουράζεται, ζει περισσότερο, με διάφορες τεχνητές αποφύσεις, δημιουργεί εργαστηριακά την ίδια τη ζωή. Έκανε ακόμη και τη φαντασία του επιστημονική και αποφάσισε να την πραγματοποιήσει. Η λογική είναι προφανώς ένα κομμάτι της ανθρώπινης αντίληψης. Όμως, η «Καθαρή λογική» έγινε ο κυρίαρχος κριτής των πάντων, που με το αχόρταγο εγώ της δε σταματά να κρίνει και να ελέγχει, κατασκευάζοντας πλέον την πραγματικότητά της.

Η ψυχανάλυση από τον 19ο αιώνα, η φιλοσοφία ήδη από τον 17ο αλλά και ο χριστιανισμός στα θρησκευτικά ζητήματα νωρίτερα, άνοιξαν το δρόμο για τον μοναδικό, αυτόν που αυτοαναλύεται, που επιβάλει τον εσωτερικό λόγο (έναν ατέλειωτο μονόλογο για την ακρίβεια, άλλοτε με τη μορφή προσευχής, άλλοτε με επιστημονικές θεωρίες). Αυτός ο ένας δεν θέλει φίλους, αρκεί η ψυχανάλυση για να της εμπιστευτεί τα πιο μύχια μυστικά, τις επιθυμίες, τους φόβους του, βασίζεται μόνο στον εαυτό του για να βρει τη γνώση και μόνο στην ατομική του ευημερία αποβλέπει. Η κοινωνικοποίηση ήδη μπαίνει σε άλλες βάσεις και υποδέχεται μερικούς αιώνες αργότερα την χαρά της ανώδυνης (και ταυτόχρονα άοσμης, άχρωμης, άγευστης, χωρίς αγγίγματα) επικοινωνίας της τεχνολογίας. Πριν, η αφήγηση των ιστοριών είχε μεγαλύτερη συλλογικότητα. Υπήρχε κοινή μνήμη, παράδοση του μύθου, του παραμυθιού. Το παραμύθι δεν απαιτούσε την πραγματικότητα, αλλά φαντασία και ζωντανό λόγο. Η λαϊκή αφήγηση ομαδοποίησε τις ιστορίες με το πέρασμα του των αναρχικών κοινοτήτων, οι οποίες δε στηρίζονται στην υπεράσπιση της ατομικότητας και της ιδιοκτησίας της, αλλά στην από κοινού συναίνεση ελεύθερων ανθρώπων.

Οι αιώνες της λογικής καταδίκασαν ως δεισιδαιμονίες τις μυθολογικές παραδόσεις και τις φίλτραραν στο μικροσκόπιο της επιστήμης. Θα μπορούσε κάποιος να πει ότι το θέατρο και ο κινηματογράφος είναι σα συνέχεια της αφήγησης με άλλα μέσα, όμως όχι μόνο δε δημιουργήθηκαν αυθόρμητα, αλλά γεννήθηκαν από το ίδιο το κράτος.[2] Το οικονομικό αντίτιμο και συχνά η συνθετότητά τους τα καθιστά απόμακρα, δράσεις που δεν απευθύνονται σε όλους αλλά στους ειδικούς της εικόνας και της κουλτούρας, στους προικισμένους καλλιτέχνες, που μάλιστα διαθέτουν τα κατάλληλα μέσα. Οι άλλοι μπορούν να βολευτούν με τηλεοπτικά, εύπεπτα, δεύτερης διαλογής παραμυθάκια. Τα κόμικς και η μυθοπλασία της λογοτεχνίας μπορούν να δώσουν μια αίσθηση του μύθου, αλλά όσο περνάνε τα χρόνια, εξαρτώνται όλο και περισσότερο α-

ούτε είναι αλληγορικές ιστορίες, όπως τα λαϊκά παραμύθια, οι μύθοι και οι θρύλοι. Απορρίπτοντας τις παλιές λατρείες, ο άνθρωπος περιφρόνησε και τα παραμύθια τους, πλούσια σε αναφορές στην ανθρώπινη αλλά και ζωική φύση, που εξίσωναν όλα τα πλάσματα ως μέρος ενός κόσμου. Οι εξουσιαστικοί μύθοι είναι ως επί το πλείστον ηθικολογικοί, αποκομμένοι από τον άνθρωπο και τη φύση. Θέλουν να διδάξουν ότι το καλό παιδί είναι αυτό που θα γίνει και καλός πολίτης. Έχουν να κάνουν με την επιστημονική πανάκεια, την αποδοχή του κέρδους και την καθιέρωση του ατομικισμού ως ρεαλισμό (οι υπόλοιποι είναι τρελοί, ονειροπόλοι, που αργά ή γρήγορα θα βάλουν μυαλό ή θα αποκοπούν οριστικά από την «κοινωνία»). Άλλωστε, η επιστήμη, αποστασιοποιούμενη από τη μαγεία, υπερασπίστηκε την επίσημη χριστιανική πίστη. Όσο αμερόληπτη κι αν παρουσιάστηκε, έκρινε υπό το πρίσμα της δυτικής θέασης του χριστιανικού θεού πολιτισμούς τελείως διαφορετικούς. Τους έθεσε έτσι στη λογική της προόδου: οι μαγικές θρησκείες και πρακτικές ήταν οι πρωτόγονες· οι χριστιανικές θρησκείες με τα παρακλάδια τους μπορούσαν να ενσωματωθούν στην αντίληψη της τεχνολογικής και επιστημονικής ανάπτυξης, άρα ήταν εξελιγμένες.[1]

Μια ανθρώπινη κίνηση μπορεί να εξελιχθεί σε ιεροτελεστία, τελετουργικό και να τυποποιηθεί ως θρησκευτική πρακτική μύησης. Για παράδειγμα, ο πρώτος άνθρωπος που είχε την ιδέα να ζωγραφίσει το σώμα του το έκανε πιθανόν γιατί έτσι του άρεσε. Το ότι χρησιμοποιήθηκε για να δηλώσει κατόπιν κάτι (εξουσία, κοινωνική θέση, ενηλικίωση κλπ.) δε σημαίνει ότι αυτό ήταν πάντοτε έτσι. Και εκεί βρίσκεται η συμβολή της θρησκείας στη διατήρηση της εξουσίας. Η επανάληψη και η καθιέρωση μιας συνήθειας, που αρχικά ήταν μια αυθόρμητη και λειτουργική πράξη, δημιούργησε την αίσθηση του νόμου από πολύ νωρίς, από τα πρώτα χνάρια του πολιτισμού. Αυτό δεν καταδικάζει τις ίδιες τις πράξεις, αλλά τα αίτια που τις γέννησαν. **Με όλα τα παραπάνω για τη μαγεία και τη θέση της στις ανθρώπινες κοινωνίες δε θέλουμε να διακηρύξουμε μια συνηγορία της μαγείας. Αλλά θέλουμε να δείξουμε ότι η λογική έχει υπερτιμηθεί και χρησιμοποιήθηκε ως άλλοθι, για να επιβάλλει το κράτος τη βούλησή του στη φύση**

σταματά να κρίνει και να ελέγχει, κατασκευάζοντας πλέον την πραγματικότητά της.

Η ψυχανάλυση από τον 19ο αιώνα, η φιλοσοφία ήδη από τον 17ο αλλά και ο χριστιανισμός στα θρησκευτικά ζητήματα νωρίτερα, άνοιξαν το δρόμο για τον μοναδικό, αυτόν που αυτοαναλύεται, που επιβάλει τον εσωτερικό λόγο (έναν ατέλειωτο μονόλογο για την ακρίβεια, άλλοτε με τη μορφή προσευχής, άλλοτε με επιστημονικές θεωρίες). Αυτός ο ένας δεν θέλει φίλους, αρκεί η ψυχανάλυση για να της εμπιστευτεί τα πιο μύχια μυστικά, τις επιθυμίες, τους φόβους του, βασίζεται μόνο στον εαυτό του για να βρει τη γνώση και μόνο στην ατομική του ευημερία αποβλέπει. Η κοινωνικοποίηση ήδη μπαίνει σε άλλες βάσεις και υποδέχεται μερικούς αιώνες αργότερα την χαρά της ανώδυνης (και ταυτόχρονα άοσμης, άχρωμης, άγευστης, χωρίς αγγίγματα) επικοινωνίας της τεχνολογίας. Πριν, η αφήγηση των ιστοριών είχε μεγαλύτερη συλλογικότητα. Υπήρχε κοινή μνήμη, παράδοση του μύθου, του παραμυθιού. Το παραμύθι δεν απαιτούσε την πραγματικότητα, αλλά φαντασία και ζωντανό λόγο. Η λαϊκή αφήγηση ομαδοποίησε τις ιστορίες με το πέρασμα του λόγου, που καθώς δεν ήταν ένα γραπτό κείμενο, μεταβαλλόταν και εμπλουτιζόταν, ήταν ρευστός και προσαρμοζόταν από γενιά σε γενιά. Η γραπτή μορφή έδωσε στο λόγο σαφές σχήμα και όρια, τον παγίωσε, τον καθ-ιέρωσε. Τον έδωσε έτοιμο, σε μια τελική μορφή, στη σιωπηλή ανάγνωση και την ατομική φαντασία. Πριν, μορφοποιούνταν από την ακοή, που χρειάζεται ακόμη μεγαλύτερη τέχνη από την όραση. Γρήγορα περάσαμε στην πιο κωδικοποιημένη γραφή του γρήγορου διαδικτύου, αλλά και στην επιβολή της έτοιμης εικόνας, που με τα εφέ της επιβάλλει την φαντασία του ενός ή των ελαχίστων. Το άτομο αποζητά μόνο τον εγωιστικό εαυτό του.

Ένα ακόμη επιχείρημα του ορθολογισμού είναι ο φόβος του φασισμού και του ναζισμού του 20ου αιώνα, που θεμελιώθηκε πάνω σε μεταφυσικές θεωρίες για τον ιδεατό άνθρωπο. Φιλόσοφοι όπως ο Φίχτε και ο Χέγκελ, που θεωρούσαν τον άνθρωπο ως ένα εγώ που κρίνει τον κόσμο

εικόνας και της κουλτούρας, στους προικισμένους καλλιτέχνες, που μάλιστα διαθέτουν τα κατάλληλα μέσα. Οι άλλοι μπορούν να βολευτούν με τηλεοπτικά,

Η μαγεία ... κοινωνίες ... ο ορθολογισμός ... κρατικής

εύπεπτα, δεύτερης διαλογής παραμυθάκια. Τα κόμικς και η μυθοπλασία της λογοτεχνίας μπορούν να δώσουν μια αίσθηση του μύθου, αλλά όσο περνάνε τα χρόνια, εξαρτώνται όλο και περισσότερο από την εμπορευματοποίηση.

Από τη στιγμή που οι άνθρωποι άφησαν πίσω τους τη μαγεία του μύθου, άρχισαν τα ψέματα, γιατί η αλήθεια έγινε πολύ περίπλοκη και ανυπόφορη. Η λογική έγινε αντίπαλος της αλήθειας και όχι ο μύθος. Ο μύθος είναι ένας λόγος κι αυτός. Οι μύθοι και τα παραμύθια συνδέονται με την κοινότητα, τη συμμετοχή στο κοινό. Είναι μία κοινή αφήγηση. Ένας αφηγητής, συνήθως ο μεγαλύτερος σε ηλικία, αυτοσχεδιάζει και οι υπόλοιποι ακούν, αφήνοντας στην ακοή τον πρώτο λόγο στους δρόμους της φαντασίας. Άλλωστε, η ακοή και η αφή είναι οι πρώτες αισθήσεις που έχουμε ολοκληρωμένες, όταν γεννιόμαστε· η όραση ολοκληρώνεται αρκετούς μήνες μετά τη γέννηση. Η ακοή φιλτράρει τον κόσμο διαφορετικά από ό,τι η όραση, φτιάχνει δικές της εσωτερικές εικόνες.

Στις σάρισες, τα βέλη, τα ακόντια το θανατηφόρο μέρος δεν ήταν όλο το στέλεχος, αλλά η αιχμή τους. Έτσι, την ανθρωπότητα δεν τη σκοτώνει συνολικά μια α-

θρησκείες και πρακτικές ήταν οι πρωτόγονες· οι χριστιανικές θρησκείες με τα παρακλάδια τους μπορούσαν να ενσωματωθούν στην αντίληψη της τεχνολογικής και επιστημονικής ανάπτυξης, άρα ήταν εξελιγμένες.[1]

Μια ανθρώπινη κίνηση μπορεί να εξελιχθεί σε ιεροτελεστία, τελετουργικό και να τυποποιηθεί ως θρησκευτική πρακτική μύησης. Για παράδειγμα, ο πρώτος άνθρωπος που είχε την ιδέα να ζωγραφίσει το σώμα του το έκανε πιθανόν γιατί έτσι του άρεσε. Το ότι χρησιμοποιήθηκε για να δηλώσει κατόπιν κάτι (εξουσία, κοινωνική θέση, ενηλικίωση κλπ.) δε σημαίνει ότι αυτό ήταν πάντοτε έτσι. Και εκεί βρίσκεται η συμβολή της θρησκείας στη διατήρηση της εξουσίας. Η επανάληψη και η καθιέρωση μιας συνήθειας, που αρχικά ήταν μια αυθόρμητη και λειτουργική πράξη, δημιούργησε την αίσθηση του νόμου από πολύ νωρίς, από τα πρώτα χνάρια του πολιτισμού. Αυτό δεν καταδικάζει τις ίδιες τις πράξεις, αλλά τα αίτια που τις γέννησαν. **Με όλα τα παραπάνω για τη μαγεία και τη θέση της στις ανθρώπινες κοινωνίες δε θέλουμε να διακηρύξουμε μια συνηγορία της μαγείας. Αλλά θέλουμε να δείξουμε ότι η λογική έχει υπερτιμηθεί και χρησιμοποιήθηκε ως άλλοθι, για να επιβάλλει το κράτος τη βούλησή του στη φύση**

ατομική του ευημερία αποβλέπει. Η κοινωνικοποίηση ήδη μπαίνει σε άλλες βάσεις και υποδέχεται μερικούς αιώνες αργότερα την χαρά της ανώδυνης (και ταυτόχρονα άοσμης, άχρωμης, άγευστης, χωρίς αγγίγματα) επικοινωνίας της τεχνολογίας. Πριν, η αφήγηση των ιστοριών είχε μεγαλύτερη συλλογικότητα. Υπήρχε κοινή μνήμη, παράδοση του μύθου, του παραμυθιού. Το παραμύθι δεν απαιτούσε την πραγματικότητα, αλλά φαντασία και ζωντανό λόγο. Η λαϊκή αφήγηση ομαδοποίησε τις ιστορίες με το πέρασμα του λόγου, που καθώς δεν ήταν ένα γραπτό κείμενο, μεταβαλλόταν και εμπλουτιζόταν, ήταν ρευστός και προσαρμοζόταν από γενιά σε γενιά. Η γραπτή μορφή έδωσε στο λόγο σαφές σχήμα και όρια, τον παγίωσε, τον καθ-ιέρωσε. Τον έδωσε έτοιμο, σε μια τελική μορφή, στη σιωπηλή ανάγνωση και την ατομική φαντασία. Πριν, μορφοποιούνταν από την ακοή, που χρειάζεται ακόμη μεγαλύτερη τέχνη από την όραση. Γρήγορα περάσαμε στην πιο κωδικοποιημένη γραφή του γρήγορου διαδικτύου, αλλά και στην επιβολή της έτοιμης εικόνας, που με τα εφέ της επιβάλλει την φαντασία του ενός ή των ελαχίστων. Το άτομο αποζητά μόνο τον εγωιστικό εαυτό του.

Ένα ακόμη επιχείρημα του ορθολογισμού είναι ο φόβος του φασισμού και του ναζισμού του 20ου αιώνα, που θεμελιώθηκε πάνω σε μεταφυσικές θεωρίες για τον ιδεατό άνθρωπο. Φιλόσοφοι όπως ο Φίχτε και ο Χέγκελ, που θεωρούσαν τον άνθρωπο ως ένα εγώ που κρίνει τον κόσμο αφ' υψηλού, ενέπνευσαν τους «οραματιστές» του ναζισμού, ο οποίος φαινόταν να παρορμείται από το μη λογικό, δηλαδή το συναισθηματικό κομμάτι του ανθρώπου. **Όταν όμως κάποιος οργανώνει στρατηγικά ένα πολιτικό σύστημα εξουσίας, όπου και να το βασίζει, είτε στη λογική είτε στο παράλογο, για μας είναι αδιάφορο. Παραμένουμε εχθροί κάθε εξουσίας ασχέτως με το πως αυτή θεμελιώνει τα εργαλεία επιβολής της.** Ένα σύστημα διακυβέρνησης στοχεύει απλά σε μία μορφή κυριαρχίας, οπότε αυτό τίθεται για μας στη σφαίρα άλλης συζήτησης. Είτε φασιστικό, είτε δημοκρατικό, το κράτος είναι πάντοτε ένας πολέμιος της ελευθερίας των ανθρώπων και της προοπτικής εύπεπτα, δεύτερης διαλογής παραμυθάκια. Τα κόμικς και η μυθοπλασία της λογοτεχνίας μπορούν να δώσουν μια αίσθηση του μύθου, αλλά όσο περνάνε τα χρόνια, εξαρτώνται όλο και περισσότερο από την εμπορευματοποίηση.

Από τη στιγμή που οι άνθρωποι άφησαν πίσω τους τη μαγεία του μύθου, άρχισαν τα ψέματα, γιατί η αλήθεια έγινε πολύ περίπλοκη και ανυπόφορη. Η λογική έγινε αντίπαλος της αλήθειας και όχι ο μύθος. Ο μύθος είναι ένας λόγος κι αυτός. Οι μύθοι και τα παραμύθια συνδέονται με την κοινότητα, τη συμμετοχή στο κοινό. Είναι μία κοινή αφήγηση. Ένας αφηγητής, συνήθως ο μεγαλύτερος σε ηλικία, αυτοσχεδιάζει και οι υπόλοιποι ακούν, αφήνοντας στην ακοή τον πρώτο λόγο στους δρόμους της φαντασίας. Άλλωστε, η ακοή και η αφή είναι οι πρώτες αισθήσεις που έχουμε ολοκληρωμένες, όταν γεννιόμαστε· η όραση ολοκληρώνεται αρκετούς μήνες μετά τη γέννηση. Η ακοή φιλτράρει τον κόσμο διαφορετικά από ό,τι η όραση, φτιάχνει δικές της εσωτερικές εικόνες.

Στις σάρισες, τα βέλη, τα ακόντια το θανατηφόρο μέρος δεν ήταν όλο το στέλεχος, αλλά η αιχμή τους. Έτσι, την ανθρωπότητα δεν τη σκοτώνει συνολικά μια αφηρημένη μόλυνση του πολιτισμού. Η αιχμή του δόρατος είναι οι ανθρώπινες σχέσεις και οι σχέσεις του ανθρώπου με τον φυσικό κόσμο, που πεθαίνουν. Ο καθένας νιώθει ασφαλής στο μικρόκοσμό του, που μπορεί να γκρεμιστεί σε λίγα λεπτά και να τον πάρει μαζί του. Λαοί, όπως οι ινδιάνοι, οι ινουίτ, οι βουσμάνοι, οι παπούα κλπ., δεν αποδεκατίστηκαν επειδή καταστράφηκε μόνο το φυσικό τους περιβάλλον, πρώτα συντελέστηκε η αλλοτρίωσή τους από το περιβάλλον, έγιναν δεκτικοί στην αποξένωση. Μόλυνση από τον πολιτισμό σημαίνει πρώτα-πρώτα απομόνωση από τις αληθινές ανθρώπινες σχέσεις.

Η αλήθεια του μύθου

Όλοι οι μύθοι δεν είναι ίδιοι. Υπάρχουν μύθοι που προ-

σπαθούν να ερμηνεύσουν τον κόσμο (π.χ. αρχαία ελληνική μυθολογία, προσωκρατικοί φιλόσοφοι, ινδιάνικοι, αφρικάνικοι και κέλτικοι μύθοι που μιλούν για τη δημιουργία του κόσμου κλπ.). Συνήθως δεν έχουν ηθικά διδάγματα και δεν προσπαθούν να επιβάλλουν μία αλήθεια, είναι διασκεδαστικοί και δίνουν σημασία στην πλοκή της ιστορίας. Ουσιαστικά αποτέλεσαν ένα σώμα σκέψης-αντίληψης του περιβάλλοντα κόσμου. Υπάρχουν όμως και μύθοι που επεδίωξαν να δώσουν έρεισμα στην κυριαρχία και στην υποδούλωση ανθρώπου από άνθρωπο. Προκάλεσαν φόβους, που επιβεβαίωναν ότι η εξουσία που τους γέννησε θα κρατήσει όσο γίνεται περισσότερο. Και δημιούργησαν την ψευδαίσθηση ότι αυτοί οι μύθοι ξέρουν ποια είναι η αλήθεια και ποιο το σωστό. Πολλούς τέτοιους μύθους, που τους ενέταξε σε ένα ευρύτερο σώμα ηθικολογίας, τιμωρίας, αμαρτίας, φόβου και απειλής, δημιούργησε η χριστιανική και η εβραϊκή θρησκεία. Συνδύασε μυθολογίες παλαιότερων παραδόσεων, που φρόντισε στη συνέχεια να καταδικάσει και έπειτα έχτισε γύρω τους το προστατευτικό τείχος της εκκλησιαστικής τελετουργίας, που καθιέρωσε τον πα-

στις ανθρώπινες και ως εργαλείο καταστολής

σταση κυριαρχίας, που καθοδηγεί και υποθάλπει σφετερισμούς εξουσίας, που προκαλεί φόβο σε όσους παραβαίνουν τους κανόνες που θέτει και επιβραβεύει τους καλούς και υπάκουους (π.χ. ηθικολογικά παραμύθια, χριστιανικές παραβολές, κινηματογραφικά παραμύθια, πολιτικά παραμύθια με αψεγάδιαστους ήρωες).

Ο μύθος έχει μία ιδιαίτερη σημασία για την ανθρώπινη προσωπικότητα, γι' αυτό που ονομάζεται ύπαρξη. Η κατάχρηση της λογικής και η εφεύρεση του ορθολογισμού υπερτίμησε την αξία της λογικής, της ανθρώπινης αυτής ιδιότητας σε βάρος άλλων εξ ίσου πολύτιμων ιδιοτήτων, που υποτιμήθηκαν ή και κατακρίθηκαν ως μη σχετικές με την πραγματικότητα. Τέτοιες είναι η φαντασία, το συναίσθημα, η διαίσθηση και κυρίως ιδιότητές μας που συνδέονται με τον άρρητο εαυτό μας. Και μάλιστα όλα τα ανθρώπινα χαρακτηριστικά αποκόπηκαν, μοιράστηκαν σε κομμάτια, ανάλογα με την χρησιμότητά τους για την κατακερματισμένη καθημερινότητα. Έτσι, η λογική είναι απαραίτητη για τη δουλειά, την κοινωνική συμπεριφορά και τις συναλλαγές, η φαντασία για κανένα παραμυθάκι στα παιδιά πριν κοιμηθούν, για λίγη λογοτεχνία πριν την νυχτερινή κατάκλιση, η μαγεία για κανένα καλό σενάριο ταινίας ή διαφήμισης, που θα εξαργυρωθεί σε διασημότητα και πλούτο και πάει λέγοντας. Το συναίσθημα και η διαίσθηση εξαντλούνται σε καμιά ταινία, όπου θα γελάσουμε ή θα κλάψουμε ή για να μετρήσουμε στον συναισθηματικό μας λογαριασμό πόσο μας αγαπούν, πόσο αγαπάμε, πόσο φοβόμαστε ή τι θα κάνουμε για να μη φοβόμαστε. Τα μετράμε όλα μέσα από γλυκερές «ρομαντικές» ιστορίες, από ιστορίες τρόμου ή με βάση τα κριτήρια της ψυχανάλυσης και της ψυχοπαθολογίας. Η διαίσθηση πάλι συνήθως σχετίζεται με κάτι μυστήριους τύπους, που «βλέπουν» μέσα μας και προβλέπουν το μέλλον με τραπουλόχαρτα, ζώδια, διάφορους αριθμούς κλπ.

Κι όμως, όλες αυτές οι ιδιότητές μας δεν είναι τόσο

τίας, ο οποίος μπορεί να είναι και ελεύθερος, αλλά η ελευθερία του τελειώνει εκεί). Οι αντισυμβατικότητες επιτρέπονται μόνο στα πλαίσια της μόδας (κανένα τατουάζ, κανένα πίρσιγκ κλπ.) ή της τέχνης (όπως την επιβάλλουν οι κριτικοί και οι έμπορες της τέχνης).

Ο κόσμος ως εργαλείο

Η σημασία της τεχνικής κατασκευής, που απαιτεί κάποιες ιδιαίτερες γνώσεις και επιδεξιότητες, έδωσε στην τεχνολογία μία ευρύτερη έννοια. Τεχνολογία είναι ο,τιδήποτε κατασκευάζει ο άνθρωπος από μία ευρύτερη οπτική. Και δεν το κατασκευάζει μόνο για να ικανοποιήσει υλικές του ανάγκες, αλλά και για να εκφραστεί και να απολαύσει. Δεν έφτιαξε π.χ. μόνο το τσεκούρι, αλλά και τα χρώματα, για να διακοσμήσει το σώμα του και το περιβάλλον του. Υπό αυτό το πρίσμα μπορεί να αναγνωριστεί τεχνολογική εφευρετικότητα και σε κάποια ζώα, εφ' όσον είναι σε θέση να μετατρέψουν κάτι που βρίσκουν στη φύση ακατέργαστο σε κάτι καινούριο, που αποτελεί δημιούργημά τους (π.χ. τα πουλιά που φτιάχνουν τις φωλιές τους, πιθηκοειδή που κατασκευάζουν εργαλεία κλπ.). Ωστόσο, στην ανθρώπινη δραστηριότητα υπάρχει και μία παράμετρος που έχει ξεπεράσει τα όρια της απλής παρουσίας του στο φυσικό κόσμο. Είναι ο ίδιος κατασκευαστής του κόσμου.

Όταν ο άνθρωπος αντιμετώπισε την φύση εργαλειακά, της προσέδωσε μία αξία κέρδους, μία χρησιμότητα και ωφέλεια και έτσι ένα νέο νόημα. Ο ίδιος ο κόσμος στάθηκε έξω από τον εαυτό του και απέκτησε αξία ως χρηστικό αντικείμενο. Δεν αρκούσε να υπάρχει κάτι, έπρεπε να έχει και μια χρησιμότητα, να είναι ωφέλιμο. Κι αυτό έγινε τόσο για κάθε φυσική ύπαρξη (φυτά, ζώα, ποτάμια, θάλασσες, πετρώματα κλπ.), αλλά και για τον ίδιο τον άνθρωπο, που έφτασε στο σημείο να αγαπήσει πιο πολύ από τον εαυτό του και τους άλλους, πιο πολύ από όλο τον κόσμο που τον περιβάλλει, τα ίδια τα δημιουργήματά του. Υποτάχθηκε στο εργαλείο εθελοντικά, έκανε κάθε σχέση του με τον κόσμο εργαλειακή και τελικά ο ίδιος του ο εαυτός έγινε εργαλείο. Έτσι, η τεχνολογία απέκτησε νέο νόημα. Βρίσκεται στα χέρια λίγων, που έχουν τα εργαλεία, είναι επιστήμονες και αυτοί θα εφεύρουν το καινούριο. Υποτίθεται μάλιστα ότι αυτή η τεχνολογία καλύπτει τις ανάγκες μας. Υπάρχει όμως κάτι που ξεχνάμε· οποιαδήποτε ανάγκη για επιβίωση και απόλαυση έχουμε μπορούμε να την καλύψου-

και ποιο το σωστό. Πολλούς τέτοιους μύθους, που τους ενέταξε σε ένα ευρύτερο σώμα ηθικολογίας, τι-

στις ανθρώπινες και ως εργαλείο καταστολής

μωρίας, αμαρτίας, φόβου και απειλής, δημιούργησε η χριστιανική και η εβραϊκή θρησκεία. Συνδύασε μυθολογίες παλαιότερων παραδόσεων, που φρόντισε στη συνέχεια να καταδικάσει και έπειτα έχτισε γύρω τους το προστατευτικό τείχος της εκκλησιαστικής τελετουργίας, που καθιέρωσε τον παραλογισμό, ως αυταπόδεικτη πραγματικότητα. Έτσι, έφτιαξε τους δικούς της νόμους, που στη συντριπτική τους πλειοψηφία ξεκινούσαν με μεγάλες αρνήσεις (ου κλέψεις κλπ., αλλά και αποχή από το κρέας, το φαγητό, την σωματική επαφή, την τρυφερότητα, την ίδια την ανθρώπινη συντροφιά -μοναχισμός κλπ.).

Αυτό έχει να κάνει και με την ουσία του θεϊκού, που απασχόλησε χιλιάδες θεολόγους και φιλοσόφους. Από τι είναι φτιαγμένοι συνήθως οι θεοί; Από αθανασία, αιωνιότητα, παντοδυναμία, δεν έχουν όρια, είναι μέσα στον κόσμο αλλά και πάνω από αυτόν, είναι μια υπέρτατη αξία, πάνω από την ύλη και τη ζωικότητα, καθαρό πνεύμα. Οι πρώτοι θεοί γεννήθηκαν από το θάνατο, από τους πρώτους νεκρούς, που έχασαν την υλική τους υπόσταση και έγιναν αναμνήσεις (ανθρώπων, ζώων, φυτών). Έπειτα ακολούθησε η ιεράρχηση των πνευμάτων, κάποια αυτονομήθηκαν και κάποια παρέμειναν εξαρτημένα από ένα σώμα. Όσο η εξουσία έπαιρνε σχήμα, αποκτούσε κώδικες και η λατρεία του θεού, μέχρι

τητές μας που συνδέονται με τον άρρητο εαυτό μας. Και μάλιστα όλα τα ανθρώπινα χαρακτηριστικά αποκόπηκαν, μοιράστηκαν σε κομμάτια, ανάλογα με την χρησιμότητά τους για την κατακερματισμένη καθημερινότητα. Έτσι, η λογική είναι απαραίτητη για τη δουλειά, την κοινωνική συμπεριφορά και τις συναλλαγές, η φαντασία για κανένα παραμυθάκι στα παιδιά πριν κοιμηθούν, για λίγη λογοτεχνία πριν την νυχτερινή κατάκλιση, η μαγεία για κανένα καλό σενάριο ταινίας ή διαφήμισης, που θα εξαργυρωθεί σε διασημότητα και πλούτο και πάει λέγοντας. Το συναίσθημα και η διαίσθηση εξαντλούνται σε καμιά ταινία, όπου θα γελάσουμε ή θα κλάψουμε ή για να μετρήσουμε στον συναισθηματικό μας λογαριασμό πόσο μας αγαπούν, πόσο αγαπάμε, πόσο φοβόμαστε ή τι θα κάνουμε για να μη φοβόμαστε. Τα μετράμε όλα μέσα από γλυκερές «ρομαντικές» ιστορίες, από ιστορίες τρόμου ή με βάση τα κριτήρια της ψυχανάλυσης και της ψυχοπαθολογίας. Η διαίσθηση πάλι συνήθως σχετίζεται με κάτι μυστήριους τύπους, που «βλέπουν» μέσα μας και προβλέπουν το μέλλον με τραπουλόχαρτα, ζώδια, διάφορους αριθμούς κλπ.

Κι όμως, όλες αυτές οι ιδιότητές μας δεν είναι τόσο γελοίες, όσο θέλουν να τις παρουσιάζουν τα κυριαρχικά-επιστημονικά μοντέλα, που βάζουν τον άνθρωπο σε ένα χειρουργικό τραπέζι και με ακρίβεια ανατόμου στέκονται από πάνω του σα να στέκονται πάνω από ένα πτώμα. Το να διαχωρίζεται ο άνθρωπος σε σώμα (που τα μέλη του διαχωρίζονται και εξετάζονται ξεχωριστά), λογική, συναίσθημα, φαντασία κλπ., ανάλογα με το τι χρειάζεται το κράτος, η εξουσία, η κυριαρχία, τον καθιστά αυτόματα εξάρτημα μιας μεγάλης μηχανής, που τον χρησιμοποιεί για να κάνει τη δουλειά της. Αυτή η σύνθλιψη του ανθρώπου μάλιστα θέλει να παρουσιάζεται ως φυσική, αφήνοντας απ' έξω οποιαδήποτε απόκλιση με την «ρετσινιά» της τρέλας, της παραφροσύνης και του εγκλήματος. Ο νόμος καθορίζει τι είναι φυσιολογικό, εγκρίνει την γνώση, την υγεία, την καταλληλότητα και παρέχει την ασφάλεια ότι αυτός ξέρει και θα μας προστατέψει, ακόμη και από τον κακό μας εαυτό. Οπότε όχι μόνο φαίνεται

και να απολαύσει. Δεν έφτιαξε π.χ. μόνο το τσεκούρι, αλλά και τα χρώματα, για να διακοσμήσει το σώμα του και το περιβάλλον του. Υπό αυτό το πρίσμα μπορεί να αναγνωριστεί τεχνολογική εφευρετικότητα και σε κάποια ζώα, εφ' όσον είναι σε θέση να μετατρέψουν κάτι που βρίσκουν στη φύση ακατέργαστο σε κάτι καινούριο, που αποτελεί δημιούργημά τους (π.χ. τα πουλιά που φτιάχνουν τις φωλιές τους, πιθηκοειδή που κατασκευάζουν εργαλεία κλπ.). Ωστόσο, στην ανθρώπινη δραστηριότητα υπάρχει και μία παράμετρος που έχει ξεπεράσει τα όρια της απλής παρουσίας του στο φυσικό κόσμο. Είναι ο ίδιος κατασκευαστής του κόσμου.

Όταν ο άνθρωπος αντιμετώπισε την φύση εργαλειακά, της προσέδωσε μία αξία κέρδους, μία χρησιμότητα και ωφέλεια και έτσι ένα νέο νόημα. Ο ίδιος ο κόσμος στάθηκε έξω από τον εαυτό του και απέκτησε αξία ως χρηστικό αντικείμενο. Δεν αρκούσε να υπάρχει κάτι, έπρεπε να έχει και μια χρησιμότητα, να είναι ωφέλιμο. Κι αυτό έγινε τόσο για κάθε φυσική ύπαρξη (φυτά, ζώα, ποτάμια, θάλασσες, πετρώματα κλπ.), αλλά και για τον ίδιο τον άνθρωπο, που έφτασε στο σημείο να αγαπήσει πιο πολύ από τον εαυτό του και τους άλλους, πιο πολύ από όλο τον κόσμο που τον περιβάλλει, τα ίδια τα δημιουργήματά του. Υποτάχθηκε στο εργαλείο εθελοντικά, έκανε κάθε σχέση του με τον κόσμο εργαλειακή και τελικά ο ίδιος του ο εαυτός έγινε εργαλείο. Έτσι, η τεχνολογία απέκτησε νέο νόημα. Βρίσκεται στα χέρια λίγων, που έχουν τα εργαλεία, είναι επιστήμονες και αυτοί θα εφεύρουν το καινούριο. Υποτίθεται μάλιστα ότι αυτή η τεχνολογία καλύπτει τις ανάγκες μας. Υπάρχει όμως κάτι που ξεχνάμε· οποιαδήποτε ανάγκη για επιβίωση και απόλαυση έχουμε μπορούμε να την καλύψουμε και χωρίς τη συμβολή της τεχνολογικής επιστήμης.[3]

Πιστέψαμε στ' αλήθεια κάποια στιγμή στην ιστορία, σαν μια τελειότητα, που οφείλαμε να κατακτήσουμε. **Τοποθετήσαμε με απλοϊκότητα παρελθούσες κουλτούρες στο θερμόμετρο της εξέλιξης, σα να ήμασταν εμείς ο πυρετός.** Ο Μεσαίωνας υπήρξε, για να φτάσουμε στη Λογική, η προϊστορία υπήρξε, για να φτάσουμε στην ιστορία. Κι όλοι αυτοί που πίστεψαν σε παλιούς

συνέχεια στη σελίδα 14

μωρίας, αμαρτίας, φόβου και απειλής, δημιούργησε η χριστιανική και η εβραϊκή θρησκεία. Συνδύασε μυθολογίες παλαιότερων παραδόσεων, που φρόντισε στη συνέχεια να καταδικάσει και έπειτα έχτισε γύρω τους το προστατευτικό τείχος της εκκλησιαστικής τελετουργίας, που καθιέρωσε τον παραλογισμό, ως αυταπόδεικτη πραγματικότητα. Έτσι, έφτιαξε τους δικούς της νόμους, που στη συντριπτική τους πλειοψηφία ξεκινούσαν με μεγάλες αρνήσεις (ου κλέψεις κλπ., αλλά και αποχή από το κρέας, το φαγητό, την σωματική επαφή, την τρυφερότητα, την ίδια την ανθρώπινη συντροφιά -μοναχισμός κλπ.).

Αυτό έχει να κάνει και με την ουσία του θεϊκού, που απασχόλησε χιλιάδες θεολόγους και φιλοσόφους. Από τι είναι φτιαγμένοι συνήθως οι θεοί; Από αθανασία, αιωνιότητα, παντοδυναμία, δεν έχουν όρια, είναι μέσα στον κόσμο αλλά και πάνω από αυτόν, είναι μια υπέρτατη αξία, πάνω από την ύλη και τη ζωικότητα, καθαρό πνεύμα. Οι πρώτοι θεοί γεννήθηκαν από το θάνατο, από τους πρώτους νεκρούς, που έχασαν την υλική τους υπόσταση και έγιναν αναμνήσεις (ανθρώπων, ζώων, φυτών). Έπειτα ακολούθησε η ιεράρχηση των πνευμάτων, κάποια αυτονομήθηκαν και κάποια παρέμειναν εξαρτημένα από ένα σώμα. Όσο η εξουσία έπαιρνε σχήμα, αποκτούσε κώδικες και η λατρεία του θεού, μέχρι που αυτός εξαϋλώθηκε πλήρως, μπήκε απέναντι στο υλικό και το σωματικό και έγινε πολέμιός τους. Για αυτό κάποιοι έκριναν αρκετό να αποκηρύξουν το θεό ως μύθο και να στραφούν αποκλειστικά στον υλισμό, για να γλιτώσουν όπως πίστευαν και από τις δεισιδαιμονίες του.

Και σε αυτό το σημείο είναι απαραίτητο, όχι μόνο να ορίσουμε την έννοια «μύθος», αλλά και να εντοπίσουμε την αξία του για την ανθρώπινη ζωή και προσωπικότητα. Υπάρχει ο μύθος ως λόγος, η αφήγηση που μοιράζονται από κοινού οι άνθρωποι, τα παραμύθια, που μέσω της ακοής μεταδίδουν την άμεση επαφή μέσω του προφορικού λόγου. Υπάρχει και ο μύθος ως ψέμα, η εσκεμμένη παραποίηση και τυποποίηση μιας ιδέας, μιας σκέψης, με σκοπό να διατηρείται μια παγιωμένη κατά-

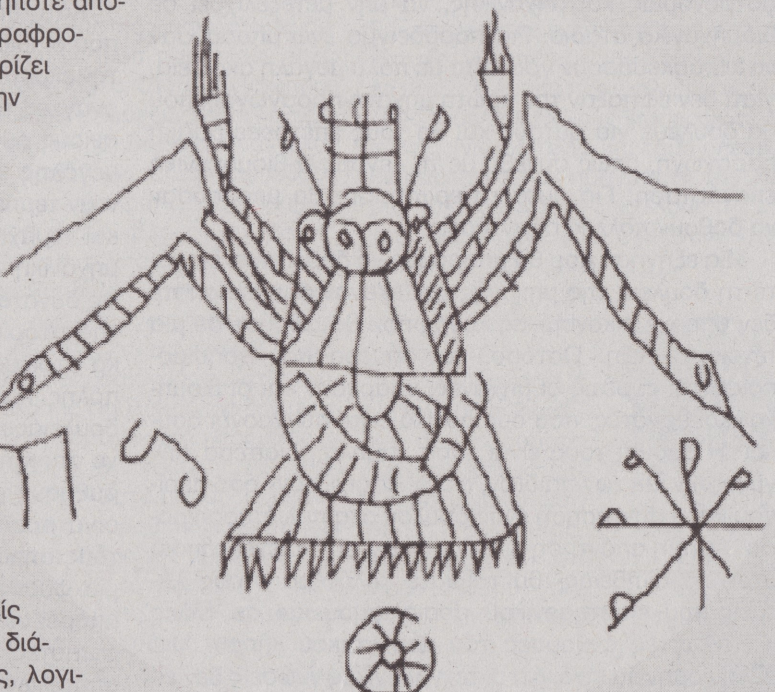
μια ταινία, όπου θα γελάσουμε ή θα κλάψουμε ή για να μετρήσουμε στον συναισθηματικό μας λογαριασμό πόσο μας αγαπούν, πόσο αγαπάμε, πόσο φοβόμαστε ή τι θα κάνουμε για να μη φοβόμαστε. Τα μετράμε όλα μέσα από γλυκερές «ρομαντικές» ιστορίες, από ιστορίες τρόμου ή με βάση τα κριτήρια της ψυχανάλυσης και της ψυχοπαθολογίας. Η διαίσθηση πάλι συνήθως σχετίζεται με κάτι μυστήριους τύπους, που «βλέπουν» μέσα μας και προβλέπουν το μέλλον με τραπουλόχαρτα, ζώδια, διάφορους αριθμούς κλπ.

Κι όμως, όλες αυτές οι ιδιότητές μας δεν είναι τόσο γελοίες, όσο θέλουν να τις παρουσιάζουν τα κυριαρχικά-επιστημονικά μοντέλα, που βάζουν τον άνθρωπο σε ένα χειρουργικό τραπέζι και με ακρίβεια ανατόμου στέκονται από πάνω του σα να στέκονται πάνω από ένα πτώμα. Το να διαχωρίζεται ο άνθρωπος σε σώμα (που τα μέλη του διαχωρίζονται και εξετάζονται ξεχωριστά), λογική, συναίσθημα, φαντασία κλπ., ανάλογα με το τι χρειάζεται το κράτος, η εξουσία, η κυριαρχία, τον καθιστά αυτόματα εξάρτημα μιας μεγάλης μηχανής, που τον χρησιμοποιεί για να κάνει τη δουλειά της. Αυτή η σύνθλιψη του ανθρώπου μάλιστα θέλει να παρουσιάζεται ως φυσική, αφήνοντας απ' έξω οποιαδήποτε απόκλιση με την «ρετσινιά» της τρέλας, της παραφροσύνης και του εγκλήματος. Ο νόμος καθορίζει τι είναι φυσιολογικό, εγκρίνει την γνώση, την υγεία, την καταλληλότητα και παρέχει την ασφάλεια ότι αυτός ξέρει και θα μας προστατέψει, ακόμη και από τον κακό μας εαυτό. Οπότε όχι μόνο φαίνεται φυσικό να υπάρχουν νόμοι που καθορίζουν τη συμπεριφορά και επικυρώνουν την ασυδοσία της εξουσίας, αλλά επιβάλλεται να κρατάμε ο καθένας τα κομμάτια της ύπαρξής μας σε κουτάκια, ώστε να είμαστε ο κατάλληλος άνθρωπος στην κατάλληλη θέση. Έτσι, θα έρθει η κοινωνική αποδοχή και θα κάνουμε σωστά τη δουλειά μας, αξιοποιώντας τα ταλέντα μας «για το καλό του συνόλου». Από 'κει και πέρα κάθε μύθος παίρνει το δρόμο του και 'μείς παίζουμε στο θέατρο του παραλόγου σε διάφορους ρόλους (έξυπνος, χαζός, αστείος, λογικός, οικογενειάρχης, αλήτης, νοικοκυρά, επαγγελμα-

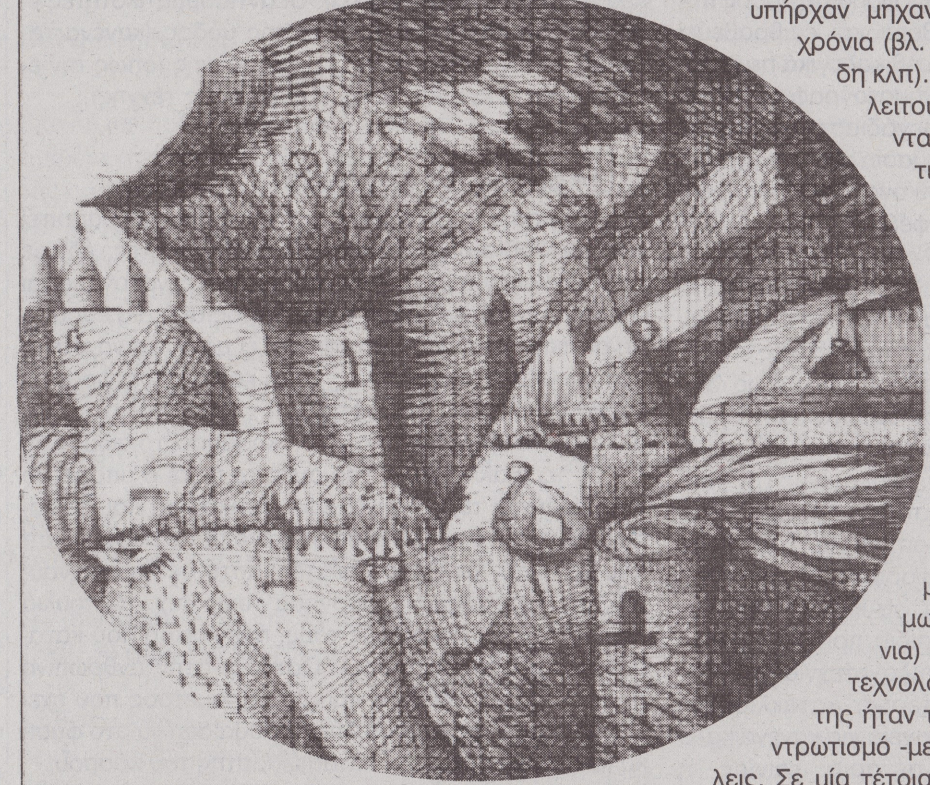
ποτάμια, θάλασσες, πετρώματα κλπ.), αλλά και για τον ίδιο τον άνθρωπο, που έφτασε στο σημείο να αγαπήσει πιο πολύ από τον εαυτό του και τους άλλους, πιο πολύ από όλο τον κόσμο που τον περιβάλλει, τα ίδια τα δημιουργήματά του. Υποτάχθηκε στο εργαλείο εθελοντικά, έκανε κάθε σχέση του με τον κόσμο εργαλειακή και τελικά ο ίδιος του ο εαυτός έγινε εργαλείο. Έτσι, η τεχνολογία απέκτησε νέο νόημα. Βρίσκεται στα χέρια λίγων, που έχουν τα εργαλεία, είναι επιστήμονες και αυτοί θα εφεύρουν το καινούριο. Υποτίθεται μάλιστα ότι αυτή η τεχνολογία καλύπτει τις ανάγκες μας. Υπάρχει όμως κάτι που ξεχνάμε· οποιαδήποτε ανάγκη για επιβίωση και απόλαυση έχουμε μπορούμε να την καλύψουμε και χωρίς τη συμβολή της τεχνολογικής επιστήμης.[3]

Πιστέψαμε στ' αλήθεια κάποια στιγμή στην ιστορία, σαν μια τελειότητα, που οφείλαμε να κατακτήσουμε. **Τοποθετήσαμε με απλοϊκότητα παρελθούσες κουλτούρες στο θερμόμετρο της εξέλιξης, σα να ήμασταν εμείς ο πυρετός.** Ο Μεσαίωνας υπήρξε, για να φτάσουμε στη Λογική, η προϊστορία υπήρξε, για να φτάσουμε στην ιστορία. Κι όλοι αυτοί που πίστεψαν σε παλιούς

συνέχεια στη σελίδα 14

συνέχεια από τη σελίδα 13

θεούς, γίγαντες, τιτάνες, ξωτικά, λάτρεψαν τοτέμ και ανθρωπόμορφους θεανθρώπους θεωρήθηκαν οι αφελείς της ιστορίας, που αντικαταστάθηκαν από τους φωτισμένους αστούς (δηλαδή τους κατοίκους των πόλεων και τον πολιτισμό τους), που κατείχαν τη γνώση και τη δύναμη. Και ενώ ακόμη και σήμερα πεθαίνουν και σκοτώνουν στο όνομα φανατισμένων θρησκειών, από την άλλη οι «έξυπνοι» ζουν, εκμεταλλεύονται και σκοτώνουν στο όνομα του ορθολογισμού και της οικονομικής ανάπτυξης. Δεν υπάρχουν στ' αλήθεια τέτοια διλήμματα· θεός ή λογική, θρήσκος ή άθεος. Αν ο άνθρωπος αποτελείται από σάρκα και οστά, άλλο τόσο αποτελείται από πνεύμα και ψυχή, που κινούν τις σκέψεις και τα συναισθήματα σε άπειρους συνδυασμούς. Όταν ο μύθος έγινε θεός, που με τη σειρά του έγινε θρησκεία, μπόρεσε να αξιοποιηθεί αποτελεσματικά από την εξουσία.

Στο τρίστρατο της γνώσης

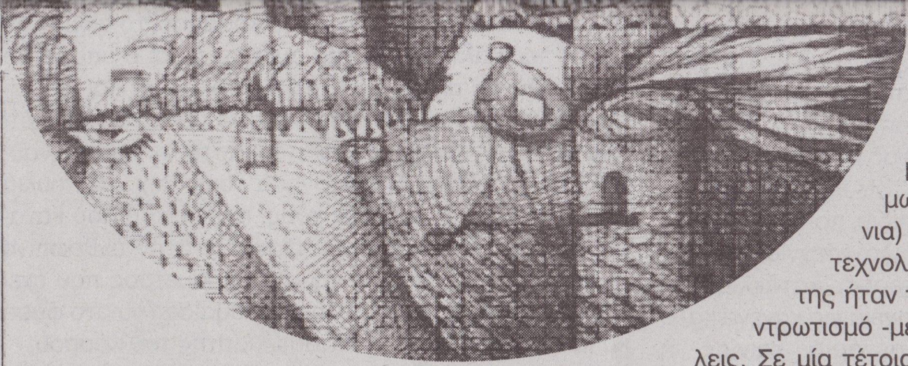
σμό με τη χρήση του ατμού. Αυτό δεν ισχύει, γιατί ήδη υπήρχαν μηχανές αυτοκινούμενες στα αρχαία χρόνια (βλ. μηχανές του Ήρωνα, του Αρχιμήδη κλπ). Εξ άλλου πάλι, θα μπορούσαν να λειτουργούν με μοχλούς, που θα κινούνταν από δούλους, όπως συνέβη με τις πρώτες μηχανές των εργοστασίων, των ατμοκίνητων τραίνων και πλοίων.

Τέλος, είναι συνηθισμένο να υποστηρίζεται ότι οι χριστιανοί και ο φανατισμός τους κατέστρεψαν μεγάλο μέρος της υπάρχουσας γνώσης, διακόπτοντας έτσι την εξελικτική πορεία της τεχνολογίας, ώστε να προκύψει ήδη από τότε μία βιομηχανικού τύπου ανάπτυξη. Αυτό θα μπορούσε να ισχύει εν μέρει. Η ρωμαϊκή αυτοκρατορία όμως (ιδιαίτερα στα πρώτα της χρόνια) θα μπορούσε να στηρίξει τέτοιες τεχνολογικές εξελίξεις, καθώς η λογική της ήταν τέτοια που στρεφόταν στο συγκεντρωτισμό -μεγάλη αυτοκρατορία, μεγάλες πόλεις. Σε μία τέτοια συγκεντρωτική εξουσία θα μπορούσε να χρησιμεύσει μία μαζική παραγωγή, που θα την έκανε πιο δυνατή και αήττητη (με τη μαζική παραγωγή όπλων για παράδειγμα). Άλλωστε, τελικά η εκκλησία αποδέχτηκε την επιστήμη, αναγκαζόμενη από τις συνθήκες, όταν η εξουσία στράφηκε σε πιο ορθολογικές μεθόδους.

Για μας η απάντηση είναι περισσότερο σύνθετη και όλα τα παραπάνω αποτελούν απλώς ένα μικρό τμήμα της. Στην εποχή που οι τεχνολογικές εφευρέσεις και γνώσεις αναπτύσσονταν και εξελίσσονταν, η αντίληψη για τον χρόνο και την ευημερία ήταν πολύ διαφορετική. Το πνεύμα και η ενέργεια των ανθρώπων δεν ήταν προσανατολισμένα αποκλειστικά στο κέρδος. Προφανώς η ιδιοκτησία, η εξουσία και το κράτος δεν είχαν αφήσει τους ανθρώπους ανεπηρέαστους. Η διάβρωσή τους από τον πολιτισμό μπορεί να είχε συντελεστεί σε μεγάλο βαθμό, αλλά ακόμη η αίσθηση του μέτρου ήταν διαφορετική. Δεν συνδέονταν με έναν τρόπο ζωής αντίστοιχο με αυτό που έφερε τη βιομηχανική «ανάπτυ-

νταν οι Διαφωτιστές. Ήταν το ηλεκτρικό φως, που τα έκανε όλα επίπεδα και ψυχρά, «σκότωσε» τις ζωντανές σκιές που χόρευαν πλάι στη φωτιά. Η δεισιδαιμονία, ωστόσο, δεν καταστρέφεται με το γκρέμισμα της χριστιανικής εκκλησίας ή των αρχαίων θεοτήτων. Κι αυτό γιατί η γνώση δε θα μπορούσε να ταυτιστεί με την επιστήμη. Βάζοντας στο χειρουργικό τραπέζι τις λέξεις, θα ανακαλύπταμε ότι «επίσταμαι» σημαίνει γνωρίζω καλά. Αυτό δεν είναι αρκετό όμως για μία λέξη που νοηματοδοτήθηκε από την ίδια την ιστορία. Η γνώση περιλαμβάνει τον κόσμο και περιλαμβάνεται κυρίως σε αυτόν. Η γνώση δε στέκεται πάνω από τον κόσμο, βρίσκεται μέσα σε αυτόν, αποτελεί μία διαρκώς μεταβαλλόμενη και εξελισσόμενη δυνατότητα. Οι αισθήσεις και η νόηση συμπληρώνονται από τους συμβολισμούς και τους μύθους, γι' αυτό η λογική δεν είναι αρκετή. Για αυτό και οι προσωκρατικοί φιλόσοφοι, ο Σωκράτης, τα πνευματικά του παιδιά και οι επικούρειοι δε νιώθουν την ανάγκη να απαλλαγούν από τη θρησκεία, να διαχωρίσουν τη θέση τους από αυτήν, καθώς τότε η θρησκεία είχε πιο κοινωνικά χαρακτηριστικά, παρά τον εξουσιαστικό χαρακτήρα που πάντοτε διατηρούσε. Δε δημιουργούσε ενοχές και δε σε καλούσε να διαλέξεις ή αυτήν ή τον κόσμο. Μόνο τύποι σαν τον Αριστοτέλη, μονόχνοτοι και σχολαστικοί, υποδουλωμένοι στην οργάνωση, μπορούσαν να είναι επιστήμονες και να αποτελούν πάντοτε σημείο αναφοράς της επιστήμης. Γι' αυτό και ένας άνθρωπος με την ψυχρότητα του Αριστοτέλη θα μπορούσε να σκεφτεί και να συμβουλέψει τον Φίλιππο να χρησιμοποιήσει τους ωτακουστές, τους πρώτους δηλαδή θεσμοθετημένους χαφιέδες.

Ο Θαλής, ο Αναξίμανδρος, ο Αναξιμένης, ο Δημόκριτος, ο Ιπποκράτης δεν ήταν -ευτυχώς- επιστήμονες, ήταν αυτό που στην αναγέννηση ονομάστηκε homo universalis, αναζητούσαν τη συμπαντική γνώση και μάλλον την άγγιξαν. Δεν είχαν φορτωθεί με την αμαρτία και το φανατισμό που έφερε ο χριστιανισμός στη μετέπειτα σκέψη. Γι' αυτό δεν ένιωθαν την ανάγκη να αποδείξουν ότι πιστεύουν ή όχι στο θεό και να ορθώσουν την «επιστήμη» τους απέναντί του. Ακόμη και ο Θουκυδίδης, που μελέτησε πρώτος την ιστορία με βάση τα αίτια και τα αποτελέσματα και χρησιμοποίησε ως βασικό εργαλείο τη λογική, δεν ένιωσε την ανάγκη να αντιπαρατεθεί στους θεούς της εποχής. Έδειξε όμως πως αυτοί έπαιξαν το ρόλο τους στο διπλωματικό παι-

θεούς, γίγαντες, τιτάνες, ξωτικά, λάτρεψαν τοτέμ και ανθρωπόμορφους θεανθρώπους θεωρήθηκαν οι αφελείς της ιστορίας, που αντικαταστάθηκαν από τους φωτισμένους αστούς (δηλαδή τους κατοίκους των πόλεων και τον πολιτισμό τους), που κατείχαν τη γνώση και τη δύναμη. Και ενώ ακόμη και σήμερα πεθαίνουν και σκοτώνουν στο όνομα φανατισμένων θρησκειών, από την άλλη οι «έξυπνοι» ζουν, εκμεταλλεύονται και σκοτώνουν στο όνομα του ορθολογισμού και της οικονομικής ανάπτυξης. Δεν υπάρχουν στ' αλήθεια τέτοια διλήμματα· θεός ή λογική, θρήσκος ή άθεος. Αν ο άνθρωπος αποτελείται από σάρκα και οστά, άλλο τόσο αποτελείται από πνεύμα και ψυχή, που κινούν τις σκέψεις και τα συναισθήματα σε άπειρους συνδυασμούς. Όταν ο μύθος έγινε θεός, που με τη σειρά του έγινε θρησκεία, μπόρεσε να αξιοποιηθεί αποτελεσματικά από την εξουσία.

Στο τρίστρατο της γνώσης

Η τεχνολογία κάλυπτε το θρησκευτικό και ιδεολογικό κενό που άφησαν οι θεοί που «τα πάντα ορούν», την επιδίωξη της πανοπτικής εξουσίας. Είναι «πανταχού παρούσα, τα πάντα πληρούσα και τα πάνθ' ορούσα». Και έγινε όχι μόνο ο μεγάλος αδελφός, αλλά και ο μεγάλος μπαμπάς, η μεγάλη μαμά, ο μεγάλος φίλος, ο μεγάλος γκόμενος κλπ. Υπάρχει όμως και ένα ερώτημα που ελάχιστες φορές τίθεται: Πώς συμβαίνει και η τεχνολογία της αρχαιότητας, ενώ έφτασε σε πολύ υψηλά επίπεδα (π.χ. μηχανισμός των Αντικυθήρων, ατμοκίνητες μηχανές κλπ.), που δείχνουν υψηλές γνώσεις φυσικής, αστρονομίας και μηχανικής, να μην μετεξελιχθεί σε βιομηχανικό στάδιο. Για παράδειγμα ενώ μπορούσαν να κατασκευάσουν γρανάζια με πολύ μεγάλη ακρίβεια, γιατί δεν έφτιαξαν την πρώτη μηχανή παραγωγής, που θα δούλευε για αυτούς και θα τους επέτρεπε μαζική παραγωγή, όπως συνέβη με τη λεγόμενη βιομηχανική επανάσταση; Για αυτά τα ερωτήματα θα μπορούσαν να δοθούν πολλές απαντήσεις:

Μία εξήγηση που θα μπορούσε να δοθεί είναι ότι το

πτοντας έτσι την εξελικτική πορεία της τεχνολογίας, ώστε να προκύψει ήδη από τότε μία βιομηχανικού τύπου ανάπτυξη. Αυτό θα μπορούσε να ισχύει εν μέρει. Η ρωμαϊκή αυτοκρατορία όμως (ιδιαίτερα στα πρώτα της χρόνια) θα μπορούσε να στηρίξει τέτοιες τεχνολογικές εξελίξεις, καθώς η λογική της ήταν τέτοια που στρεφόταν στο συγκεντρωτισμό -μεγάλη αυτοκρατορία, μεγάλες πόλεις. Σε μία τέτοια συγκεντρωτική εξουσία θα μπορούσε να χρησιμεύσει μία μαζική παραγωγή, που θα την έκανε πιο δυνατή και αήττητη (με τη μαζική παραγωγή όπλων για παράδειγμα). Άλλωστε, τελικά η εκκλησία αποδέχτηκε την επιστήμη, αναγκαζόμενη από τις συνθήκες, όταν η εξουσία στράφηκε σε πιο ορθολογικές μεθόδους.

Για μας η απάντηση είναι περισσότερο σύνθετη και όλα τα παραπάνω αποτελούν απλώς ένα μικρό τμήμα της. Στην εποχή που οι τεχνολογικές εφευρέσεις και γνώσεις αναπτύσσονταν και εξελίσσονταν, η αντίληψη για τον χρόνο και την ευημερία ήταν πολύ διαφορετική. Το πνεύμα και η ενέργεια των ανθρώπων δεν ήταν προσανατολισμένα αποκλειστικά στο κέρδος. Προφανώς η ιδιοκτησία, η εξουσία και το κράτος δεν είχαν αφήσει τους ανθρώπους ανεπηρέαστους. Η διάβρωση τους από τον πολιτισμό μπορεί να είχε συντελεστεί σε μεγάλο βαθμό, αλλά ακόμη η αίσθηση του μέτρου ήταν διαφορετική. Δεν συνδέονταν με έναν τρόπο ζωής αντίστοιχο με αυτό που έφερε τη βιομηχανική «ανάπτυξη». Ο τρόπος που εξυπηρετούσαν τις βασικές τους ανάγκες, η αίσθηση που είχαν για το τι είναι περιττό ή αναγκαίο και κυρίως αυτό που θεωρούσαν υψίστης σημασίας, δεν ήταν το άμεσο με κάθε κόστος κέρδος. Ήταν η ευημερία και όχι η ταχύτητα. Προφανώς και ήθελαν να διευκολύνουν τη ζωή τους, ιδιαίτερα οι πλούσιοι, αλλά δε θεωρούσαν απαραίτητο ότι αυτό θα έπρεπε να το πετύχουν πάση θυσία. Ακόμη και όταν συμμετείχαν σε κατακτητικούς πολέμους, αυτό γινόταν σε πραγματικό χρόνο με την πραγματική τους παρουσία. Εν ολίγοις δεν είχαν θεοποιήσει τον αυτοματισμό και την ταχύτητα.

Κάτι τέτοιο θα τους ήταν τελείως ξένο, σε μια εποχή που οι ίδιοι απευθύνονταν στη φύση, ακόμη και για να την εκμεταλλευτούν, δεν την υπέτασσαν σα δούλα στις ανάγκες τους. Εξακολουθούσαν να διατηρούν πιο φυσικούς ρυθμούς, όπου το γλέντι και η σκέψη έχαιραν μεγάλης εκτίμησης. Σήμερα κάτι τέτοιο θα θεωρούνταν τεμπελιά. Ο χρόνος λοιπόν δεν ήταν μετρημένος και τεμαχισμένος. Όταν εμφανίστηκε η λεγόμενη βιο-

η νόηση συμπληρώνονταν από τους συμβολισμούς και τους μύθους, γι' αυτό η λογική δεν είναι αρκετή. Για αυτό και οι προσωκρατικοί φιλόσοφοι, ο Σωκράτης, τα πνευματικά του παιδιά και οι επικούρειοι δε νιώθουν την ανάγκη να απαλλαγούν από τη θρησκεία, να διαχωρίσουν τη θέση τους από αυτήν, καθώς τότε η θρησκεία είχε πιο κοινωνικά χαρακτηριστικά, παρά τον εξουσιαστικό χαρακτήρα που πάντοτε διατηρούσε. Δε δημιουργούσε ενοχές και δε σε καλούσε να διαλέξεις ή αυτήν ή τον κόσμο. Μόνο τύποι σαν τον Αριστοτέλη, μονόχνοτοι και σχολαστικοί, υποδουλωμένοι στην οργάνωση, μπορούσαν να είναι επιστήμονες και να αποτελούν πάντοτε σημείο αναφοράς της επιστήμης. Γι' αυτό και ένας άνθρωπος με την ψυχρότητα του Αριστοτέλη θα μπορούσε να σκεφτεί και να συμβουλέψει τον Φίλιππο να χρησιμοποιήσει τους ωτακουστές, τους πρώτους δηλαδή θεσμοθετημένους χαφιέδες.

Ο Θαλής, ο Αναξίμανδρος, ο Αναξιμένης, ο Δημόκριτος, ο Ιπποκράτης δεν ήταν -ευτυχώς- επιστήμονες, ήταν αυτό που στην αναγέννηση ονομάστηκε homo universalis, αναζητούσαν τη συμπαντική γνώση και μάλλον την άγγιξαν. Δεν είχαν φορτωθεί με την αμαρτία και το φανατισμό που έφερε ο χριστιανισμός στη μετέπειτα σκέψη. Γι' αυτό δεν ένιωθαν την ανάγκη να αποδείξουν ότι πιστεύουν ή όχι στο θεό και να ορθώσουν την «επιστήμη» τους απέναντί του. Ακόμη και ο Θουκυδίδης, που μελέτησε πρώτος την ιστορία με βάση τα αίτια και τα αποτελέσματα και χρησιμοποίησε ως βασικό εργαλείο τη λογική, δεν ένιωσε την ανάγκη να αντιπαρατεθεί στους θεούς της εποχής. Έδειξε όμως πως αυτοί έπαιξαν το ρόλο τους στο διπλωματικό παιχνίδι. Η ίδια η καταδίκη του Σωκράτη σε θάνατο με τη κατηγορία της υποκίνησης σε αθεΐα δείχνει ότι αυτή ήταν πάντα ένα τέχνασμα της εξουσίας, για να ξεμπερδεύει με τους δημοφιλείς ενοχλητικούς, όταν δεν μπορεί να τους εξαγοράσει. Μία αντίστοιχη περίπτωση είναι αυτή της αλεξανδρινής αστροφυσικού Υπατίας, που καταδικάστηκε ως μάγισσα από τους πρώτους χριστιανούς και θανατώθηκε με φρικτό τρόπο. Στον αρχαίο κόσμο τα πράγματα ήταν πιο περίπλοκα από τον απλό διαχωρισμό σε καλό και κακό της χριστιανικής κοσμολογίας, που κληρονόμησε η ευρωπαϊκή σκέψη. Για τον αρχαίο κόσμο οι ίδιοι θεοί που έκαναν το καλό έκαναν και το κακό και η μαγεία δεν ήταν σαφώς διαχωρισμένη από τη θρησκεία (ο όρος μαγεία εμφανίζεται γύρω στο 600 Π.χ.).

Ο πολιτισμός λοιπόν έχτισε με τα υλικά της επιστήμης μία τάξη-φυλακή στον κόσμο. Στην πραγματικότητα, οι δρόμοι της γνώσης είναι απεριόριστοι και προς πολλές κατευθύνσεις. Έστω και να προσπαθήσει κάποιος να σκεφτεί τις απεριόριστες δυνατότητες της

και σκοτώνουν στο όνομα φανατισμένων θρησκειών, από την άλλη οι «έξυπνοι» ζουν, εκμεταλλεύονται και σκοτώνουν στο όνομα του ορθολογισμού και της οικονομικής ανάπτυξης. Δεν υπάρχουν στ' αλήθεια τέτοια διλήμματα· θεός ή λογική, θρήσκος ή άθεος. Αν ο άνθρωπος αποτελείται από σάρκα και οστά, άλλο τόσο αποτελείται από πνεύμα και ψυχή, που κινούν τις σκέψεις και τα συναισθήματα σε άπειρους συνδυασμούς. Όταν ο μύθος έγινε θεός, που με τη σειρά του έγινε θρησκεία, μπόρεσε να αξιοποιηθεί αποτελεσματικά από την εξουσία.

Στο τρίστρατο της γνώσης

Η τεχνολογία κάλυπτε το θρησκευτικό και ιδεολογικό κενό που άφησαν οι θεοί που «τα πάντα ορούν», την επιδίωξη της πανοπτικής εξουσίας. Είναι «πανταχού παρούσα, τα πάντα πληρούσα και τα πάνθ' ορούσα». Και έγινε όχι μόνο ο μεγάλος αδελφός, αλλά και ο μεγάλος μπαμπάς, η μεγάλη μαμά, ο μεγάλος φίλος, ο μεγάλος γκόμενος κλπ. Υπάρχει όμως και ένα ερώτημα που ελάχιστες φορές τίθεται: Πώς συμβαίνει και η τεχνολογία της αρχαιότητας, ενώ έφτασε σε πολύ υψηλά επίπεδα (π.χ. μηχανισμός των Αντικυθήρων, ατμοκίνητες μηχανές κλπ.), που δείχνουν υψηλές γνώσεις φυσικής, αστρονομίας και μηχανικής, να μην μετεξελιχθεί σε βιομηχανικό στάδιο. Για παράδειγμα ενώ μπορούσαν να κατασκευάσουν γρανάζια με πολύ μεγάλη ακρίβεια, γιατί δεν έφτιαξαν την πρώτη μηχανή παραγωγής, που θα δούλευε για αυτούς και θα τους επέτρεπε μαζική παραγωγή, όπως συνέβη με τη λεγόμενη βιομηχανική επανάσταση; Για αυτά τα ερωτήματα θα μπορούσαν να δοθούν πολλές απαντήσεις:

Μία εξήγηση που θα μπορούσε να δοθεί είναι ότι τότε τη δουλειά της μηχανής την έκαναν δούλοι, οπότε δεν υπήρχε οικονομικός λόγος που θα ωθούσε σε μια τέτοια εξέλιξη. Ωστόσο, και σήμερα που χρησιμοποιούνται ευρέως οι μηχανές, υπάρχουν και οι βιομηχανικοί εργάτες, που ουσιαστικά είναι σύγχρονοι δούλοι. Η αμοιβή τους είναι τόσο χαμηλή, ιδιαίτερα των γυναικών και των παιδιών, ώστε «στοιχίζουν» όσο περίπου και η συντήρηση ενός δούλου στα παλιότερα χρόνια. Αυτή η απάντηση βέβαια -αν και εμπεριέχει κάποια στοιχεία αλήθειας- θα ταίριαζε καλύτερα στους λάτρεις του επιστημονικού σοσιαλισμού και σε άλλες ...εύγλωττες ανθούσες του μαρξιστικού κήπου. Μια άλλη ερμηνεία είναι ότι οι τεχνολογικές γνώσεις δεν είχαν εξελιχθεί τόσο, ώστε να φτάσουν στον αυτοματισμό. Όλα τα παραπάνω αποτελούν απλώς ένα μικρό τμήμα της. Στην εποχή που οι τεχνολογικές εφευρέσεις και γνώσεις αναπτύσσονταν και εξελίσσονταν, η αντίληψη για τον χρόνο και την ευημερία ήταν πολύ διαφορετική. Το πνεύμα και η ενέργεια των ανθρώπων δεν ήταν προσανατολισμένα αποκλειστικά στο κέρδος. Προφανώς η ιδιοκτησία, η εξουσία και το κράτος δεν είχαν αφήσει τους ανθρώπους ανεπηρέαστους. Η διάβρωσή τους από τον πολιτισμό μπορεί να είχε συντελεστεί σε μεγάλο βαθμό, αλλά ακόμη η αίσθηση του μέτρου ήταν διαφορετική. Δεν συνδέονταν με έναν τρόπο ζωής αντίστοιχο με αυτό που έφερε τη βιομηχανική «ανάπτυξη». Ο τρόπος που εξυπηρετούσαν τις βασικές τους ανάγκες, η αίσθηση που είχαν για το τι είναι περιττό ή αναγκαίο και κυρίως αυτό που θεωρούσαν υψίστης σημασίας, δεν ήταν το άμεσο με κάθε κόστος κέρδος. Ήταν η ευημερία και όχι η ταχύτητα. Προφανώς και ήθελαν να διευκολύνουν τη ζωή τους, ιδιαίτερα οι πλούσιοι, αλλά δε θεωρούσαν απαραίτητο ότι αυτό θα έπρεπε να το πετύχουν πάση θυσία. Ακόμη και όταν συμμετείχαν σε κατακτητικούς πολέμους, αυτό γινόταν σε πραγματικό χρόνο με την πραγματική τους παρουσία. Εν ολίγοις δεν είχαν θεοποιήσει τον αυτοματισμό και την ταχύτητα.

Κάτι τέτοιο θα τους ήταν τελείως ξένο, σε μια εποχή που οι ίδιοι απευθύνονταν στη φύση, ακόμη και για να την εκμεταλλευτούν, δεν την υπέτασσαν σα δούλα στις ανάγκες τους. Εξακολουθούσαν να διατηρούν πιο φυσικούς ρυθμούς, όπου το γλέντι και η σκέψη έχαιραν μεγάλης εκτίμησης. Σήμερα κάτι τέτοιο θα θεωρούνταν τεμπελιά. Ο χρόνος λοιπόν δεν ήταν μετρημένος και τεμαχισμένος. Όταν εμφανίστηκε η λεγόμενη βιομηχανική επανάσταση, οι άνθρωποι υπερεκτιμούσαν τις δυνατότητες της μηχανής, ένιωθαν οι προικισμένοι της ιστορίας και είχαν ήδη αρχίσει τα πλούσια κοινωνικά στρώματα να διαχωρίζουν τον χρόνο τους μεταξύ πόλης και διακοπών στην ύπαιθρο, δηλαδή μεταξύ δουλειάς και ξεκούρασης. Ήδη ο χρόνος και η φύση είχε αποκτήσει χρησιμότητα και αναπτύσσονταν στους ρυθμούς του ρολογιού. Τα φυσικά αγαθά έγιναν σιγά-σιγά προϊόντα, πρώτες ύλες και έχασαν την αρχική τους σημασία. Γι' αυτό και η μαγεία που υποστήριζε μια φυσική ιατρική και μία άλλη επαφή με τη φύση, μπορεί να μην καιγόταν πια στην πυρά από τους Διαφωτιστές, αλλά θάφτηκε στα σκοτάδια του μεσαίωνα, αποτελώντας μια περιθωριακή γνώση.

Η επιστήμη, τελικά, έφερε το φως που ευαγγελίζοταν αυτό που στην αναγέννηση ονομάστηκε homo universalis, αναζητούσαν τη συμπαντική γνώση και μάλλον την άγγιξαν. Δεν είχαν φορτωθεί με την αμαρτία και το φανατισμό που έφερε ο χριστιανισμός στη μετέπειτα σκέψη. Γι' αυτό δεν ένιωθαν την ανάγκη να αποδείξουν ότι πιστεύουν ή όχι στο θεό και να ορθώσουν την «επιστήμη» τους απέναντί του. Ακόμη και ο Θουκυδίδης, που μελέτησε πρώτος την ιστορία με βάση τα αίτια και τα αποτελέσματα και χρησιμοποίησε ως βασικό εργαλείο τη λογική, δεν ένιωσε την ανάγκη να αντιπαρατεθεί στους θεούς της εποχής. Έδειξε όμως πως αυτοί έπαιξαν το ρόλο τους στο διπλωματικό παιγνίδι. Η ίδια η καταδίκη του Σωκράτη σε θάνατο με τη κατηγορία της υποκίνησης σε αθεΐα δείχνει ότι αυτή ήταν πάντα ένα τέχνασμα της εξουσίας, για να ξεμπερδεύει με τους δημοφιλείς ενοχλητικούς, όταν δεν μπορεί να τους εξαγοράσει. Μία αντίστοιχη περίπτωση είναι αυτή της αλεξανδρινής αστροφυσικού Υπατίας, που καταδικάστηκε ως μάγισσα από τους πρώτους χριστιανούς και θανατώθηκε με φρικτό τρόπο. Στον αρχαίο κόσμο τα πράγματα ήταν πιο περίπλοκα από τον απλό διαχωρισμό σε καλό και κακό της χριστιανικής κοσμολογίας, που κληρονόμησε η ευρωπαϊκή σκέψη. Για τον αρχαίο κόσμο οι ίδιοι θεοί που έκαναν το καλό έκαναν και το κακό και η μαγεία δεν ήταν σαφώς διαχωρισμένη από τη θρησκεία (ο όρος μαγεία εμφανίζεται γύρω στο 600 Π.χ.).

Ο πολιτισμός λοιπόν έχτισε με τα υλικά της επιστήμης μία τάξη-φυλακή στον κόσμο. Στην πραγματικότητα, οι δρόμοι της γνώσης είναι απεριόριστοι και προς πολλές κατευθύνσεις. Έστω και να προσπαθήσει κάποιος να σκεφτεί τις απεριόριστες δυνατότητες της φύσης, θα του φανεί ότι αυτή η θεώρηση του κόσμου μοιάζει με μαγεία. Η λογική παρέχει ασφάλεια, αλλά είναι περιορισμένη και εγκλωβιστική. Η γνώση αναγνωρίζει τη λογική, αλλά και αυτό που είναι πέρα από τη λογική. Η επιστήμη δεν γκρέμισε τη δεισιδαιμονία, αλλά της έδωσε άλλο όνομα, δεν γκρέμισε το φόβο, αλλά πρόσφερε υποκατάστατα για να νεκρώνουν το αίσθημα του φόβου, δε βελτίωσε τη ζωή, την έκανε πολυπλοκότερη και απομάκρυνε τους ανθρώπους από τη φυσικότητα. Έφερε τον κόσμο στα περιορισμένα της μέτρα, αντί να μπει σε αυτόν και να τον εξερευνήσει. **Λένε ότι η γνώση είναι δύναμη, γιατί όμως θα πρέπει να είναι δύναμη;** Θα μπορούσε να είναι μία αξία, ένας αγώνας μνήμης ενάντια στη λήθη. Τη δύναμη την επιδιώκει η εξουσία, για να υποτάξει.[4]

Οι σημερινοί γιατροί, όπως και τα τσιράκια της καταστολής, που με τα σύγχρονα μέσα τους κάνουν αποδεικτικό στοιχείο εγκλήματος κάθε ανθρώπινο χαρακτηριστικό (από το DNA ως το περπάτημα), οι σημερινοί βιολόγοι, ιστορικοί και φιλόσοφοι ακόμη, που αποτελούν καλούς συμβούλους της εξουσίας (όπως η πολιτική φιλοσοφία, η στρατηγική κλπ.), οι σύγχρονοι μαθηματικοί (που παιδεύονται να ελέγξουν το διαδίκτυο) και οι σύγχρονοι φυσικοί είναι βέβαια επιστήμονες, χωρίς καμία αμφιβολία, αφού και οι ίδιοι φέρουν την ιδιότητα του επιστήμονα ως τίτλο τιμής και κοινωνικής αναγνώρισης. Ευτυχώς που γλιτώσαμε από τους φανατικούς χριστιανούς του μεσαίωνα που βασάνιζαν την ανθρωπότητα. Με λίγη ακόμη βοήθεια από την επιστήμη πάντα, συνεχίζουμε ακάθεκτοι να ξεπαστρεύουμε και τους φανατικούς μουσουλμάνους και άλλους «οπισθοδρομικούς», ώστε να ξεμπερδεύουμε οριστικά με τις θρησκείες. Επιστήμη □ber alles. **Η Ιερά Εξέταση δεν είναι πια επανδρωμένη με απάνθρωπους ιερείς, αλλά με ψυχρούς επιστήμονες, που κάνουν τα πάντα πειραματόζωα.**

Ο γιατρός δεν είναι θεραπευτής, αλλά μηχανικός του σώματος, που δεν αντιμετωπίζει ανθρώπους, αλλά ασθενείς. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε, που ενώ η σύγχρονη μορφή της ομοιοπαθητικής ανακαλύφθηκε στις αρχές του 19ου αιώνα[5], μπαίνει σε εφαρμογή και αναγνωρίζεται εν μέρει μόλις από τα τέλη του 20ου, με αφορμή κυρίως την κατάργηση του κρατικού συστήματος υγείας. Ο γιατρός στέκεται ως παντογνώστης, γι' αυτό και δικαιολογείται η υψηλή κοινωνική και οικονομική του θέση, παρ' ότι η επιστήμη καλείται να λύσει προβλήματα που η ίδια δημιούργησε (εγκεφαλικά επεισόδια, τροχαία δυστυχήματα, καρκίνους, κατάθλιψη κλπ.). Κατασκευάζοντας ιδεατά πρότυπα για την τελειότητα, ο πολιτισμός γέννησε την ιδέα του τέλειου σώματος και της ιδανικής αναλογίας, που εξέθρεψε και το ναζισμό. Κάθε πληγή, ρυτίδα του χρόνου, παραμόρφωση, απόκλιση από το «ιδανικό» (μεγαλύτερη μύτη, μικρότερα χείλη κλπ.) πρέπει να εξαλειφθεί, να διορθωθεί, χάρη στη σωτήρια πλαστική χειρουργική, την εξαντλητική διαιτολογία και την επιστήμη των συμπληρωμάτων και των αναβολικών. Κάθε απόκλιση από το «τέλειο» έχει κοινωνικές και ψυχολογικές προεκτάσεις.

Έτσι, κάθε λειτουργία του ανθρώπινου εγκεφάλου

μνάζοντα νερά της επιστήμης, όλα είναι αβέβαια, μυστηριώδη. Δύσκολα διαχειρίσιμα από οποιονδήποτε άνθρωπο, όση εξουσία κι αν διαθέτει. Η λογική δεν καταπολεμά τον φόβο, αλλιώς θα την επικαλούνταν όλοι, όταν φοβούνται. Η γνώση όμως τον καταπολεμά. Γι' αυτό και η εξουσία απομακρύνει από την γνώση και στρέφει στη λογική. Αν δεν υπήρχε ο φόβος, όλοι θα αντιδρούσαν και δε θα ανέχονταν καμία εξουσία. Όταν βιώνουμε κάτι, έχουμε ενσυναίσθηση, συναισθήματα, νιώθουμε οικειότητα και έτσι αποκτούμε με φυσικό τρόπο τη γνώση. Η έλλειψη φόβου απελευθερώνει και μας βοηθά να καταλάβουμε ότι έχουμε επιλογές. Και όταν κάνουμε επιλογές συνειδητές, είμαστε ελεύθεροι. Η ανάγκη για έλεγχο είναι η ανάγκη για απόλυτη κυριαρχία. Όμως πάντα θα μένει κάτι ανεξερεύνητο, που θα ξεφεύγει και θα αντιστέκεται.

Το κράτος λέει: «**δώσε μου τα δάση σου, άνθρωπε και θα σου δώσω τεχνητά πάρκα και κήπους, δώσε μου την υγεία σου και θα σου δώσω λογιών-λογιών φάρμακα, δώσε μου το χαμόγελο σου και θα σου χαράξω εγώ στο πρόσωπό σου το σημάδι της προόδου με χίλιες τοξικές ουσίες, δώσε μου την ελευθερία σου και θα σου δώσω εγώ αιτίες να ξεχνιέσαι στον κόσμο-φυλακή, που έφτιαξα για σένα και τα παιδιά σου**». Αυτό που χρειάζεται να επανακτήσουμε δεν είναι μόνο οι χαμένες γνώσεις, που έφερναν τον άνθρωπο ως ένα κομμάτι της φύσης, πριν έρθει η ισοπέδωση της κυριαρχίας. Δεν χρειαζόμαστε καλύτερους επιστήμονες, ούτε οράματα πλουτισμού για τον κορεσμό της ακόρεστης απληστίας. Ζητούμενο είναι να ξαναβρούμε τη χαμένη περιέργεια μέσα στον κόσμο, τη φαντασία, την αλληλεγγύη στην πράξη, την αναζήτηση, την ελευθερία. Μέσα σε αναρχικές κοινότητες, που με συνείδηση θα διατηρούν τη γνώση της φύσης σαν κομμάτι της. Δεν αρκεί όμως να έχουμε γνώση, χρειάζεται να έχουμε συνείδηση. Να επιλέγουμε αυτό που κάνουμε, να μην είναι οι πράξεις μας μια τελετουργική παράδοση, μια δεδομένη αλήθεια που ακολουθούμε τυφλά σαν μόνη πραγματικότητα. Οι αρχαίες ή παλιές γνώσεις έχουν σοφία μέσα τους, όταν τις επιλέγουμε συνειδητά και δεν τις δεχόμαστε ως ένα «στεγνό» τελετουργικό, μια διαδικασία ψυχρή και αποσπασματική, ετοιμοπαράδοτη σα νόμο.

σύντροφοι για την

που είναι ήδη φορτωμένη με τα δεσμά του πολιτισμού, το θέατρο το παρακολουθούσαν όλοι, ακόμη και οι γυναίκες και οι δούλοι, που ήταν αποκλεισμένοι κοινωνικά και όσοι δεν είχαν χρήματα για το εισιτήριο τους το πλήρωναν οι πλούσιοι. Μια πρώτη χρήση ίσως του θεάματος ως μέσου κατευνασμού του πλήθους. Επίσης, το αρχαίο θέατρο ήταν ενταγμένο στις θρησκευτικές γιορτές και οι παρουσιάσεις των νέων έργων διαρκούσαν όλη την ημέρα. Γι αυτό, και οι θεατές έπαιρναν μαζί τους το φαγητό τους, κάτι που σήμερα θα φάνταζε εξωφρενικό (ταπεράκι στο Ηρώδειο;!).

3. Ο Μπέρναρντ Ράσσελ στην Ιστορία της Δυτικής Φιλοσοφίας, τ. Β', (σ. 309) αναφέρει: «[ο φιλελευθερισμός] ζητούσε να τεθεί τέρμα στους πολιτικούς και θρησκευτικούς αγώνες, για να απελευθερωθούν δραστηριότητες που θα ήταν ικανές να προωθήσουν τις εμπορικές επιχειρήσεις και την επιστήμη, όπως η Εταιρεία των Ανατολικών Ινδιών και η Τράπεζα της Αγγλίας, η θεωρία της έλξεως και η ανακάλυψη της κυκλοφορίας του αίματος. Σ' ολόκληρο το δυτικό κόσμο η μισαλλοδοξία παραχωρούσε τη θέση της στο Διαφωτισμό, ο φόβος της ισπανικής δύναμης εξέλειπε σιγά-σιγά, όλες οι τάξεις έβλεπαν την ευημερία τους να μεγαλώνει και φαίνονταν να δικαιολογούνται και οι τολμηρότερες των ελπίδων. Επί εκατό χρόνια τίποτε δε συνέβη, για να ζοφώσει τις ελπίδες αυτές· τότε τελικά οι ίδιες έχουν γεννοβολήσει τη γαλλική επανάσταση, που οδήγησε κατευθείαν στο Ναπολέοντα και στην Ιερή Συμμαχία. Μετά τα γεγονότα αυτά, ο φιλελευθερισμός ήταν υποχρεωμένος να πάρει την ανάσα του, προτού καταστεί δυνατή η ανανέωση της αισιοδοξίας του κατά τον δέκατο ένατο αιώνα».

4. Η Σκουτέρη-Διδασκάλου στο άρθρο της «Η μαγεία ως σημείο αναφοράς στην ανθρωπολογική θεωρία» λέει τα εξής: «Ο κόσμος του 19ου και του α' μισού του 20ου αι., στο πλαίσιο του οποίου εμφανίζονται και αναπτύσσονται οι βασικές ανθρωπολογικές θεωρίες της μαγείας, είναι ξεκάθαρος και σαφής, δεν έχει καμία απολύτως σχέση ούτε με τη διερεύνηση του «αρχαίου κόσμου» ούτε με τη διερεύνηση των μετέπειτα ιστορικών καταστάσεων και εξελίξεων. Ο «αρχαίος κόσμος», «οι άλλοι πολιτισμοί» και η «ιστορία» χρησιμοποιούνται απλώς ως μέτρο, για να κριθεί και να αποτιμηθεί η πρόοδος και όχι για να μελετηθούν καθαυτά. Ο κόσμος που χρησιμοποιεί με τέτοιον τρόπο την ιστορία είναι ο κόσμος της Ιστορίας, ο κόσμος του Πολιτισμού στην πιο εξελιγμένη του μορφή, τη (δυτικο)ευρωπαϊκή· είναι ο κόσμος της Προόδου και του Ορθού Λόγου».

ανθρωπότητα. Με λίγη ακόμη βοήθεια από την επιστήμη πάντα, συνεχίζουμε ακάθεκτοι να ξεπαστρεύουμε και τους φανατικούς μουσουλμάνους και άλλους «οπισθοδρομικούς», ώστε να ξεμπερδεύουμε οριστικά με τις θρησκείες. Επιστήμη über alles. **Η Ιερά Εξέταση δεν είναι πια επανδρωμένη με απάνθρωπους ιερείς, αλλά με ψυχρούς επιστήμονες, που κάνουν τα πάντα πειραματόζωα.**

Ο γιατρός δεν είναι θεραπευτής, αλλά μηχανικός του σώματος, που δεν αντιμετωπίζει ανθρώπους, αλλά ασθενείς. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε, που ενώ η σύγχρονη μορφή της ομοιοπαθητικής ανακαλύφθηκε στις αρχές του 19ου αιώνα[5], μπαίνει σε εφαρμογή και αναγνωρίζεται εν μέρει μόλις από τα τέλη του 20ου, με αφορμή κυρίως την κατάργηση του κρατικού συστήματος υγείας. Ο γιατρός στέκεται ως παντογνώστης, γι' αυτό και δικαιολογείται η υψηλή κοινωνική και οικονομική του θέση, παρ' ότι η επιστήμη καλείται να λύσει προβλήματα που η ίδια δημιούργησε (εγκεφαλικά επεισόδια, τροχαία δυστυχήματα, καρκίνους, κατάθλιψη κλπ.). Κατασκευάζοντας ιδεατά πρότυπα για την τελειότητα, ο πολιτισμός γέννησε την ιδέα του τέλειου σώματος και της ιδανικής αναλογίας, που εξέθρεψε και το ναζισμό. Κάθε πληγή, ρυτίδα του χρόνου, παραμόρφωση, απόκλιση από το «ιδανικό» (μεγαλύτερη μύτη, μικρότερα χείλη κλπ.) πρέπει να εξαλειφθεί, να διορθωθεί, χάρη στη σωτήρια πλαστική χειρουργική, την εξαντλητική διαιτολογία και την επιστήμη των συμπληρωμάτων και των αναβολικών. Κάθε απόκλιση από το «τέλειο» έχει κοινωνικές και ψυχολογικές προεκτάσεις.

Έτσι, κάθε λειτουργία του ανθρώπινου εγκεφάλου ερμηνεύεται μηχανιστικά. Δεν είναι τυχαίο που η μαρξιστική σκέψη, πάνω στην οποία βασίστηκαν μερικοί από τους μεγαλύτερους σφαγείς της ιστορίας (Λένιν, Τρότσκυ, Στάλιν), εκθείασε την ιδέα της τεχνολογικής «προόδου» (κάτι που οι σύγχρονοι προφήτες τους προσπαθούν να συμμαζέψουν). Ο Μαρξ θεώρησε δεδομένη τη βιομηχανική «πρόοδο» (δε θα καθίσουμε να ασχοληθούμε εδώ με μαρξιστικές φλυαρίες, που έδωσαν μία άλλη ώθηση στη λογική, αντιμετωπίζοντας από μία πεζή υλιστική σκοπιά τον κόσμο). Η φαντασία, το πάθος, το ά-λογο μπήκαν στο κρεβάτι του Προκρούστη -επιστήμονα, που κόβει ό,τι περισσεύει από την κοινωνία: την τρέλα, κάθε απόκλιση από το κανονικό. Αμέτρητα σύνδρομα και συμπλέγματα συσσωρεύονται στα στοιβαγμένα βιβλία του. Έτσι εύκολα προέκυψαν και οι κατηγοριοποιήσεις ανθρώπινων χαρακτήρων, που με τη σειρά τους «θεραπεύονται» κατά κατηγορία. Έτσι, ο άνθρωπος εμπιστευόμενος στην επιστήμη τον εαυτό του, προσπαθεί να θεραπευτεί τελικά από αυτόν τον ίδιο.

Η ανάγκη για έλεγχο είναι η ανάγκη για απόλυτη κυριαρχία. Όμως πάντα θα μένει κάτι ανεξερεύνητο, που θα ξεφεύγει και θα αντιστέκεται.

Το κράτος λέει: «**δώσε μου τα δάση σου, άνθρωπε και θα σου δώσω τεχνητά πάρκα και κήπους, δώσε μου την υγεία σου και θα σου δώσω λογιών-λογιών φάρμακα, δώσε μου το χαμόγελο σου και θα σου χαράξω εγώ στο πρόσωπό σου το σημάδι της προόδου με χίλιες τοξικές ουσίες, δώσε μου την ελευθερία σου και θα σου δώσω εγώ αιτίες να ξεχνιέσαι στον κόσμο-φυλακή, που έφτιαξα για σένα και τα παιδιά σου**». Αυτό που χρειάζεται να επανακτήσουμε δεν είναι μόνο οι χαμένες γνώσεις, που έφερναν τον άνθρωπο ως ένα κομμάτι της φύσης, πριν έρθει η ισοπέδωση της κυριαρχίας. Δεν χρειαζόμαστε καλύτερους επιστήμονες, ούτε οράματα πλουτισμού για τον κορεσμό της ακόρεστης απληστίας. Ζητούμενο είναι να ξαναβρούμε τη χαμένη περιέργεια μέσα στον κόσμο, τη φαντασία, την αλληλεγγύη στην πράξη, την αναζήτηση, την ελευθερία. Μέσα σε αναρχικές κοινότητες, που με συνείδηση θα διατηρούν τη γνώση της φύσης σαν κομμάτι της. Δεν αρκεί όμως να έχουμε γνώση, χρειάζεται να έχουμε συνείδηση. Να επιλέγουμε αυτό που κάνουμε, να μην είναι οι πράξεις μας μια τελετουργική παράδοση, μια δεδομένη αλήθεια που ακολουθούμε τυφλά σαν μόνη πραγματικότητα. Οι αρχαίες ή παλιές γνώσεις έχουν σοφία μέσα τους, όταν τις επιλέγουμε συνειδητά και δεν τις δεχόμαστε ως ένα «στεγνό» τελετουργικό, μια διαδικασία ψυχρή και αποσπασματική, ετοιμοπαράδοτη σα νόμο.

σύντροφοι για την
Αναρχική απελευθερωτική δράση

Σχετικά βιβλία

Silvia Federici, Ο Κάλιμπαν και η μάγισσα
Εμμανουήλ Ροΐδης, Οι μάγισσες του Μεσαίωνα
Περιοδικό «Αρχαιολογία», τεύχη 70-73
Αναστασία Βακαλούδη, Η μαγεία ως κοινωνικό φαινόμενο στο πρώιμο Βυζάντιο
Lady Stardust, Γυναίκες στην πυρά
Αφροδίτη Βαγιανού, Η μαγεία στην αρχαία Ελλάδα
Lewis Spence, Ινδιάνοι (φυλές, έθιμα και ιστορία)
Ν.Μ. Σκουτερόπουλος, Οι αρχαίοι κυνικοί

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Ο Charles Stewart, στο άρθρο του «Μαγεία και Ορθοδοξία» λέει: «η πίστη σε

ζητούσε να τεθεί τέρμα στους πολιτικούς και θρησκευτικούς αγώνες, για να απελευθερωθούν δραστηριότητες που θα ήταν ικανές να προωθήσουν τις εμπορικές επιχειρήσεις και την επιστήμη, όπως η Εταιρεία των Ανατολικών Ινδιών και η Τράπεζα της Αγγλίας, η θεωρία της έλξεως και η ανακάλυψη της κυκλοφορίας του αίματος. Σ' ολόκληρο το δυτικό κόσμο η μισαλλοδοξία παραχωρούσε τη θέση της στο Διαφωτισμό, ο φόβος της ισπανικής δύναμης εξέλειπε σιγά-σιγά, όλες οι τάξεις έβλεπαν την ευημερία τους να μεγαλώνει και φαίνονταν να δικαιολογούνται και οι τολμηρότερες των ελπίδων. Επί εκατό χρόνια τίποτε δε συνέβη, για να ζοφώσει τις ελπίδες αυτές· τότε τελικά οι ίδιες έχουν γεννοβολήσει τη γαλλική επανάσταση, που οδήγησε κατευθείαν στο Ναπολέοντα και στην Ιερή Συμμαχία. Μετά τα γεγονότα αυτά, ο φιλελευθερισμός ήταν υποχρεωμένος να πάρει την ανάσα του, προτού καταστεί δυνατή η ανανέωση της αισιοδοξίας του κατά τον δέκατο ένατο αιώνα».

4. Η Σκουτέρη-Διδασκάλου στο άρθρο της «Η μαγεία ως σημείο αναφοράς στην ανθρωπολογική θεωρία» λέει τα εξής: «Ο κόσμος του 19ου και του α' μισού του 20ου αι., στο πλαίσιο του οποίου εμφανίζονται και αναπτύσσονται οι βασικές ανθρωπολογικές θεωρίες της μαγείας, είναι ξεκάθαρος και σαφής, δεν έχει καμία απολύτως σχέση ούτε με τη διερεύνηση του «αρχαίου κόσμου» ούτε με τη διερεύνηση των μετέπειτα ιστορικών καταστάσεων και εξελίξεων. Ο «αρχαίος κόσμος», «οι άλλοι πολιτισμοί» και η «ιστορία» χρησιμοποιούνται απλώς ως μέτρο, για να κριθεί και να αποτιμηθεί η πρόοδος και όχι για να μελετηθούν καθαυτά. Ο κόσμος που χρησιμοποιεί με τέτοιον τρόπο την ιστορία είναι ο κόσμος της Ιστορίας, ο κόσμος του Πολιτισμού στην πιο εξελιγμένη του μορφή, τη (δυτικο)ευρωπαϊκή· είναι ο κόσμος της Προόδου και του Ορθού Λόγου».

5. Ο Σάμμουελ Χάννεμανν (1755-1843) υπήρξε ο γερμανός ιδρυτής της ομοιοπαθητικής ιατρικής. Βασισμένος στις παρατηρήσεις του Ιπποκράτη και του Παράκελσου, εισήγαγε την αρχή της θεραπείας των ομοίων με τα όμοια. Συγκρούστηκε με τους φαρμακοποιούς, υποστηρίζοντας ότι η θεραπευτική του μέθοδος περιόριζε την υπερβολική χορήγηση φαρμάκων αλλά και τα κέρδη τους. Εξορίστηκε από την Πρωσία στη Γαλλία και πέθανε 68 ετών, όταν στις ΗΠΑ ιδρύονταν οι πρώτες ιατρικές σχολές ομοιοπαθητικής.

κλπ.). Κατασκευάζοντας ιδεατά πρότυπα για την τελειότητα, ο πολιτισμός γέννησε την ιδέα του τέλειου σώματος και της ιδανικής αναλογίας, που εξέθρεψε και το ναζισμό. Κάθε πληγή, ρυτίδα του χρόνου, παραμόρφωση, απόκλιση από το «ιδανικό» (μεγαλύτερη μύτη, μικρότερα χείλη κλπ.) πρέπει να εξαλειφθεί, να διορθωθεί, χάρη στη σωτήρια πλαστική χειρουργική, την εξαντλητική διαιτολογία και την επιστήμη των συμπληρωμάτων και των αναβολικών. Κάθε απόκλιση από το «τέλειο» έχει κοινωνικές και ψυχολογικές προεκτάσεις.

Έτσι, κάθε λειτουργία του ανθρώπινου εγκεφάλου ερμηνεύεται μηχανιστικά. Δεν είναι τυχαίο που η μαρξιστική σκέψη, πάνω στην οποία βασίστηκαν μερικοί από τους μεγαλύτερους σφαγείς της ιστορίας (Λένιν, Τρότσκυ, Στάλιν), εκθείασε την ιδέα της τεχνολογικής «προόδου» (κάτι που οι σύγχρονοι προφήτες τους προσπαθούν να συμμαζέψουν). Ο Μαρξ θεώρησε δεδομένη τη βιομηχανική «πρόοδο» (δε θα καθίσουμε να ασχοληθούμε εδώ με μαρξιστικές φλυαρίες, που έδωσαν μία άλλη ώθηση στη λογική, αντιμετωπίζοντας από μία πεζή υλιστική σκοπιά τον κόσμο). Η φαντασία, το πάθος, το ά-λογο μπήκαν στο κρεβάτι του Προκρούστη -επιστήμονα, που κόβει ό,τι περισσεύει από την κοινωνία: την τρέλα, κάθε απόκλιση από το κανονικό. Αμέτρητα σύνδρομα και συμπλέγματα συσσωρεύονται στα στοιβαγμένα βιβλία του. Έτσι εύκολα προέκυψαν και οι κατηγοριοποιήσεις ανθρώπινων χαρακτήρων, που με τη σειρά τους «θεραπεύονται» κατά κατηγορία. Έτσι, ο άνθρωπος εμπιστευόμενος στην επιστήμη τον εαυτό του, προσπαθεί να θεραπευτεί τελικά από αυτόν τον ίδιο.

Εξουσιάζει κανείς καλύτερα ό,τι μπορεί να ελέγξει. Μπορεί να ελέγξει όσα μπορεί να κατηγοριοποιήσει και να εξηγήσει με την ορθή λογική. Η επιστήμη όρισε και έτσι ερμήνευσε με εργαλεία το πείραμα και τη λογική ολόκληρο το σύμπαν. Ασχέτως αν οι επιστημονικές εξηγήσεις καταρρίπτονται ή εξελίσσονται, διαψεύδονται ή ανανεώνονται, είναι σε τελική ανάλυση ασφαλείς και καθησυχαστικές, δίνοντας την ψευδαίσθηση ότι ξέρουν τι θα γίνει παρακάτω, μπορούν να το προβλέψουν. Φέρνουν μία βεβαιότητα, έστω και προσωρινή, όπως αυτή που μοιάζει να έχει και η εξουσία. Αντίθετα, η μαγεία είναι μία διαρκής διερεύνηση, το ανεξήγητο, το μυστήριο, η ζωντάνια της φαντασίας και ένας κόσμος που δεν εξαντλείται στη λογική. Η πρόβλεψή της στηρίζεται στην πίστη, όχι στην απόδειξη. Πώς θα μπορούσε λοιπόν να ελεγχθεί; Όταν βγαίνουμε από τα λι-

διατηρούν τη γνώση της φύσης σαν κομμάτι της. Δεν αρκεί όμως να έχουμε γνώση, χρειάζεται να έχουμε συνείδηση. Να επιλέγουμε αυτό που κάνουμε, να μην είναι οι πράξεις μας μια τελετουργική παράδοση, μια δεδομένη αλήθεια που ακολουθούμε τυφλά σαν μόνη πραγματικότητα. Οι αρχαίες ή παλιές γνώσεις έχουν σοφία μέσα τους, όταν τις επιλέγουμε συνειδητά και δεν τις δεχόμαστε ως ένα «στεγνό» τελετουργικό, μια διαδικασία ψυχρή και αποσπασματική, ετοιμοπαράδοτη σα νόμο.

σύντροφοι για την
Αναρχική απελευθερωτική δράση

Σχετικά βιβλία

Silvia Federici, Ο Κάλιμπαν και η μάγισσα
Εμμανουήλ Ροΐδης, Οι μάγισσες του Μεσαίωνα
Περιοδικό «Αρχαιολογία», τεύχη 70-73
Αναστασία Βακαλούδη, Η μαγεία ως κοινωνικό φαινόμενο στο πρώιμο Βυζάντιο
Lady Stardust, Γυναίκες στην πυρά
Αφροδίτη Βαγιανού, Η μαγεία στην αρχαία Ελλάδα
Lewis Spence, Ινδιάνοι (φυλές, έθιμα και ιστορία)
Ν.Μ. Σκουτερόπουλος, Οι αρχαίοι κυνικοί

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Ο Charles Stewart, στο άρθρο του «Μαγεία και Ορθοδοξία» λέει: «η πίστη σε πολλές ελάσσονες θεότητες και πνεύματα, η προσέγγιση των θεοτήτων αυτών μέσω των θυσιών, της μαντείας και της αστρολογίας και η πεποίθηση ότι τέτοιου είδους πρακτικές επιφέρουν άμεσες αλλαγές στη φύση ή βοηθούν κάποιον να αποκτήσει προνομιακή γνώση του μέλλοντος - όλα αυτά ήταν δείγματα ότι οι άνθρωποι ασχολούνταν με τη μαγεία ή πίστευαν σε δεισιδαιμονίες. Το βασικό διαχωριστικό σημείο ήταν η αποδοχή του μονοθεϊσμού. Αν οι άνθρωποι προσηλυτίζονταν στην ιδέα ότι υπάρχει μόνο ένας παντοδύναμος θεός, τότε η λογική και η ελκυστικότητα της μαγείας θεωρητικά θα εξαφανιζόταν απόλυτα».

2. Στη αρχαία ελληνική πόλη της κλασικής εποχής,

αι., στο πλαίσιο του οποίου εμφανίζονται και αναπτύσσονται οι βασικές ανθρωπολογικές θεωρίες της μαγείας, είναι ξεκάθαρος και σαφής, δεν έχει καμία απολύτως σχέση ούτε με τη διερεύνηση του «αρχαίου κόσμου» ούτε με τη διερεύνηση των μετέπειτα ιστορικών καταστάσεων και εξελίξεων. Ο «αρχαίος κόσμος», «οι άλλοι πολιτισμοί» και η «ιστορία» χρησιμοποιούνται απλώς ως μέτρο, για να κριθεί και να αποτιμηθεί η πρόοδος και όχι για να μελετηθούν καθαυτά. Ο κόσμος που χρησιμοποιεί με τέτοιον τρόπο την ιστορία είναι ο κόσμος της Ιστορίας, ο κόσμος του Πολιτισμού στην πιο εξελιγμένη του μορφή, τη (δυτικο)ευρωπαϊκή· είναι ο κόσμος της Προόδου και του Ορθού Λόγου».

5. Ο Σάμμουελ Χάννεμαν (1755-1843) υπήρξε ο γερμανός ιδρυτής της ομοιοπαθητικής ιατρικής. Βασισμένος στις παρατηρήσεις του Ιπποκράτη και του Παράκελσου, εισήγαγε την αρχή της θεραπείας των ομοίων με τα όμοια. Συγκρούστηκε με τους φαρμακοποιούς, υποστηρίζοντας ότι η θεραπευτική του μέθοδος περιόρισε την υπερβολική χορήγηση φαρμάκων αλλά και τα κέρδη τους. Εξορίστηκε από την Πρωσία στη Γαλλία και πέθανε 68 ετών, όταν στις ΗΠΑ ιδρύονταν οι πρώτες ιατρικές σχολές ομοιοπαθητικής.

Οι απεργιακές πορείες της 26ης Σεπτεμβρίου στην Αθήνα

Δυο ήταν οι συγκεντρώσεις που είχαν καλεστεί σε σχέση με την 24ωρη απεργία, από τη ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ και το ΚΚΕ-ΠΑΜΕ. Η πορεία του ΚΚΕ-ΠΑΜΕ, που ξεκίνησε από την Ομόνοια, κατέληξε στο Σύνταγμα γύρω στις 12:25 και από εκεί στους στύλους του Ολυμπίου Διός όπου και διαλύθηκε. Την ίδια περίπου ώρα ξεκινά η πορεία της ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ που είχε ως αφετηρία της τη συγκέντρωση στο Πεδίον του Άρεως.

Και οι δύο συγκεντρώσεις και πορείες είναι μεγάλες ως προς τον αριθμό, καθώς οι διαδηλωτές ξεπέρασαν, συνολικά, τις 70.000.

Στη Βασιλέως Γεωργίου έχουν παραταχθεί διμοιρίες των ΜΑΤ σε τριπλή σειρά, ενώ στην οδό Βασιλίσσης Σοφίας, στο ύψος των «λουλουδάδικων», έχει στηθεί φράχτης αποτελούμενος από μεταλλικό πλέγμα και άθραυστο πλαστικό.

Γενικότερα, το κλίμα που υπάρχει ανάμεσα στους διαδηλωτές δεν χαρακτηρίζεται από πάθος και παλμό (μοναδική εξαίρεση αποτελεί το μπλοκ από αναρχικούς και αντιεξουσιαστές).

Από τις 13:30 και μετά αρχίζει να γίνεται εμφανής η παρουσία ισχυρών δυνάμεων των ΜΑΤ στην περιοχή που περικλείει την πλατεία Συντάγματος.

Στο διάστημα μεταξύ 14:10-14:25 πραγματοποιείται ολιγόλεπτη «σύρραξη» ανάμεσα σε ομάδες διαδηλωτών και στις δυνάμεις των ΜΑΤ. Ρί-

από εκεί στους στύλους του Ολυμπίου Διός όπου και διαλύθηκε. Την ίδια περίπου ώρα ξεκινά η πορεία της ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ που είχε ως αφετηρία της τη συγκέντρωση στο Πεδίον του Άρεως.

Και οι δύο συγκεντρώσεις και πορείες είναι μεγάλες ως προς τον αριθμό, καθώς οι διαδηλωτές ξεπέρασαν, συνολικά, τις 70.000.

Στη Βασιλέως Γεωργίου έχουν παραταχθεί διμοιρίες των ΜΑΤ σε τριπλή σειρά, ενώ στην οδό Βασιλίσσης Σοφίας, στο ύψος των «λουλουδάδικων», έχει στηθεί φράχτης αποτελούμενος από μεταλλικό πλέγμα και άθραυστο πλαστικό.

Γενικότερα, το κλίμα που υπάρχει ανάμεσα στους διαδηλωτές δεν χαρακτηρίζεται από πάθος και παλμό (μοναδική εξαίρεση αποτελεί το μπλοκ από αναρχικούς και αντιεξουσιαστές).

Από τις 13:30 και μετά αρχίζει να γίνεται εμφανής η παρουσία ισχυρών δυνάμεων των ΜΑΤ στην περιοχή που περικλείει την πλατεία Συντάγματος.

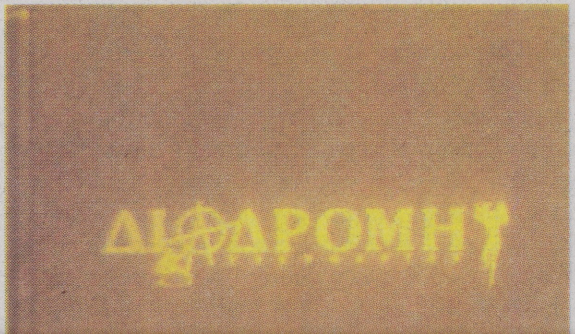
Στο διάστημα μεταξύ 14:10-14:25 πραγματοποιείται ολιγόλεπτη «σύρραξη» ανάμεσα σε ομάδες διαδηλωτών και στις δυνάμεις των ΜΑΤ. Ρίχνονται βόμβες μολότωφ εναντίον των ΜΑΤ στη Βασ. Γεωργίου, που απαντούν με χρήση δακρυγόνων. Ένα κομμάτι της πορείας που βρίσκεται ακόμη στη Σταδίου αποκόβεται, ενώ τα υπόλοιπα μπλοκ διαλύονται. Σε όλη την περιοχή της πλατείας Συντάγματος και μπροστά από το μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη (Λεωφόρος Βασιλίσσης Αμαλίας) οι δυνάμεις καταστολής κάνουν χρήση δακρυγόνων διαλύοντας τα μπλοκ και απωθώντας τους διαδηλωτές προς την Πανεπιστημίου.

Οι αψιμαχίες συνεχίζονται σ' όλο το μήκος της οδού Πανεπιστη-

παλμό (μοναδική εξαίρεση αποτελεί το μπλοκ από αναρχικούς και αντιεξουσιαστές).

Από τις 13:30 και μετά αρχίζει να γίνεται εμφανής η παρουσία ισχυρών δυνάμεων των ΜΑΤ στην περιοχή που περικλείει την πλατεία Συντάγματος.

Στο διάστημα μεταξύ 14:10-14:25 πραγματοποιείται ολιγόλεπτη «σύρραξη» ανάμεσα σε ομάδες διαδηλωτών και στις δυνάμεις των ΜΑΤ. Ρίχνονται βόμβες μολότωφ εναντίον των ΜΑΤ στη Βασ. Γεωργίου, που απαντούν με χρήση δακρυγόνων. Ένα κομμάτι της πορείας που βρίσκεται ακόμη στη Σταδίου αποκόβεται, ενώ τα υπόλοιπα μπλοκ διαλύονται. Σε όλη την περιοχή της πλατείας Συντάγματος και μπροστά από το μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη (Λεωφόρος Βασιλίσσης Αμαλίας) οι δυνάμεις καταστολής κάνουν χρήση δακρυγόνων διαλύοντας τα μπλοκ και απωθώντας τους διαδηλωτές προς την Πανεπιστημίου.

Οι αψιμαχίες συνεχίζονται σ' όλο το μήκος της οδού Πανεπιστημίου μέχρι και την Ομόνοια, καθώς και στους δρόμους της περιοχής των Εξαρχείων.

Πραγματοποιούνται συλλήψεις.

Κατά τη διάρκεια των κινητοποιήσεων στο κέντρο της Αθήνας αλλά και σε συνοικίες (Ζωγράφου, Δάφνη, κ.λπ.) έγιναν 105 προσαγωγές από τις οποίες οι 23 μετατράπηκαν σε συλλήψεις. Ανάμεσα στους συλληφθέντες υπάρχουν 10 ανήλικοι.

Οι συλληφθέντες οδηγήθηκαν στα δικαστήρια της οδού Ευελπίδων. Αφέθηκαν όλοι ελεύθεροι από τους οποίους οι 3 με περιοριστικούς όρους.

